5'İNCİ ULUSLARARARASI ASSAM İSLAM BİRLİĞİ KONGRESİ

ASRİKA Konfederasyonu Dış Politika Stratejileri

18-19 ARALIK 2021

ASSAM | ADALETİ SAVUNANLAR STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ DERNEĞİ

Tel: +90 555 000 58 00
E-mail: info@assam.org.tr
Web: www.assam.org.tr
www.assamcongress.com

5'İNCİ ULUSLARARASI ASSAM İSLAM BİRLİĞİ KONGRESİ

"ASRİKA Konfederasyonu Dış Politika Stratejileri"

Kongre Özet Kitapçığı

18-19 Aralık 2021

ASSAM İSLAM BİRLİĞİ KONGRELERİ

ISBN:

ASSAM Yayınları | İstanbul

ASSAM | Adaleti Savunanlar Stratejik Araştırmalar Merkezi Derneği
Tel: +90 555 000 58 00 | E-mail: info@assam.org.tr
www.assam.org.tr | www.assamcongress.com

TELİF HAKKI © 2022 | ASSAM / Adaleti Savunanlar Stratejik Araştırmalar Merkezi Derneği | Tüm Hakları Saklıdır.

Bu yayının tüm hakları ASSAM | Adaleti Savunanlar Stratejik Araştırmalar Merkezi Derneği'ne aittir. ASSAM'ın izni olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir.

KONGRE BİLGİLERİ

KONGRE BAŞLIĞI

5'İNCİ ULUSLARARASI ASSAM İSLAM BİRLİĞİ KONGRESİ

ASRİKA Konfederasyonu Dış Politika Stratejileri

KONGRE GÜNÜ VE YERİ

18-19 Aralık 2021

Online, Zoom

BİLDİRİ ÜLKE BİLGİLERİ

Türkiye-11/9, ABD-1, Afganistan-5, Bangladeş-1, Bosna Hersek-1, Çad-1, Doğu Türkistan-1
Fas-1, KKTC-1, Keşmir-1, Malezya-3, Mısır-2, Pakistan-5, Singapur-1, Tayland-1, Ürdün-1

Toplam: 15 Ülke / 37 Bildiri

ORGANİZASYON

ASSAM | Adaleti Savunanlar Stratejik Araştırmalar Merkezi Derneği

DPÜ | Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

İDSB | İslam Dünyası Sivil Toplum Kuruluşları Birliği

ASDER | Adaleti Savunanlar Derneği

ORGANİZASYON KURULU

ASSAM Yönetim Kurulu

EDİTÖRLER

Asım Öztürk & Osman Mican | ASSAM İdari ve Kongre Sekreterliği

Öğr. Gör. Dr. Gamze Kağan | Üsküdar Üniversitesi

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Mehmet Zelka | Üsküdar Üniversitesi
Hakkı İlnur Çevik | Cumhurbaşkanı Başdanışmanı
Prof. Dr. Mesut Hakkı Caşın | Cumhurbaşkanlığı Güv. Pol. Kur. Üy.
Mustafa Çırak | Cumhurbaşkanlığı Güv. Pol. Kur. Üy.
Em. Tuğg. Atalay Kocatepe
Em. Tuğg. Hüseyin Erim
Em. Tuğg. Kazım Dalkıran
Em. Hv. Tuğg. Ergün Kahraman
Prof. Dr. Çağrı Erhan | Altınbaş Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Nurşin Ateşoğlu Güney
Prof. Dr. Fatih Kıllı | Sütçü İmam Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet Demir
Prof. Dr. Ahmet Karadağ | İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Ali Osman Kurt | Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Prof. Dr. Atila Doğan | Karadeniz Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Atilla Batur | Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Prof. Dr. Cengiz Toraman
Prof. Dr. Ensar Nişancı | Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim Özdemir | Üsküdar Üniversitesi
Prof. Dr. İshak Torun | Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Prof. Dr. İsmail Avcıbaş | Üsküdar Üniversitesi
Prof. Dr. Kadir Esmer | Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Kayhan Erciyeş | Üsküdar Üniversitesi
Prof. Dr. Mahmut Tekin
Prof. Dr. Mehmet Savsar | Üsküdar Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Seyfettin Erol | Ankara Kriz ve Siyaset Arş. Mrk. Bşk
Prof. Dr. Murat Aslan
Prof. Dr. Mustafa Bakkal | İstanbul Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Nazif Gürdoğan | Üsküdar Üniversitesi
Prof. Dr. Niyazi Beki | Üsküdar Üniversitesi
Prof. Dr. Osman Çerezci | Üsküdar Üniversitesi

Prof. Dr. Selim Şeker | Üsküdar Üniversitesi
Prof. Dr. Seyfettin Aslan | Dicle Üniversitesi
Prof. Dr. Seyfettin Erdoğan | İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Prof. Dr. Seyit Sertçelik
Prof. Dr. Şahmurat Arık | Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Prof. Dr. Ümit Doğanay Arınç
Prof. Dr. Yakup Bulut | Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
Prof. Dr. Zafer Akbaş | Düzce Üniversitesi
Doç. Dr. Ali Fuat Gökçe | Gaziantep Üniversitesi
Doç. Dr. Cengiz Dinç | Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Doç. Dr. Gökhan Tuncel | İnönü Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Naci Efe | Beykent Üniversitesi
Doç. Dr. Murat Yeşiltaş | SETA Vakfı
Doç. Dr. Türker Tekin Ergüzel | Üsküdar Üniversitesi
Dr. Ahmet Uslu | Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Dr. Ertuğrul Zengin | Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Dr. İsmail Safi
Dr. Vehbi Kara
Dr. Yunus Şişman | Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Öğr. Grv. Mahmut Kayaaltı | Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Suat Gün, Em. Asker, Gazeteci

SUNUŞ

İslâm Birliği için Müşterek Dış Politika Usul ve Esaslarının Tespiti Kongresi Üzerine;

GENEL

Uluslararası ASSAM İslam Birliği Kongrelerinin amacı; İslam Ülkeleri Coğrafyası başta olmak üzere dünya siyasetinde güncel sorunlarla ilgili olarak akademik ve siyasal bir zemin üzerinde tespitler yapmak, **İslâm Ülkelerinin bir irade altında toplanması için gerekli müesseseleri ve bu müesseseler için gerekli mevzuat hakkında İslam Dünyasına ve karar vericilere bir hal tarzı sunmaktır.**

Uluslararası ASSAM İslam Birliği Kongrelerinin, Birincisine 27 İslâm Ülkesinden katılan STK Temsilcileriyle yapılan istişare sonucunda sürekliliğinin sağlanmasına karar verilmiştir.

Devletlerin aslî faaliyet alanları da dikkate alınarak, **ilki 2017**, **ikincisi 2018, üçüncüsü 2019, dördüncüsü 2020 yılında** uygulanan ve her yıl icra edilmesi planlanan **"Uluslararası ASSAM İslâm Birliği Kongreleri" serisinin, geçmiş yıllarda uygulanan,** bu yıl ve müteakip yıllarda uygulanacak, **ana konuları**;

1. İslam Birliği için **Yönetim Şekil ve Organları Mevzuatının** Tespiti **(2017-Yapıldı)**
2. İslam Birliği için **Ekonomik İş Birliği Usul ve Esaslarının** Tespiti **(2018-Yapıldı)**
3. İslâm Birliği için **Savunma Sanayi İş Birliği Usul ve Esaslarının** Tespiti **(2019-Yapıldı)**
4. İslâm Birliği için **Ortak Savunma Sistemi Usul ve Esaslarının** Tespiti **(2020-Yapıldı)**
5. İslâm Birliği için **Müşterek Dış Politika Usul ve Esaslarının** Tespiti (2021),
6. İslâm Birliği için **Ortak Asayiş ve Güvenlik Usul ve Esaslarının** Tespiti (2022),
7. İslâm Birliği için **Müşterek Adalet Sistemi Usul ve Esaslarının** Tespiti (2023),

Şeklinde seçilmiş ve sonunda **İslam Ülkelerinin bir irade altında toplanması için gereken müesseseler ve bu müesseselerin mevzuatının bir model olarak ortaya konulması** amaçlanmıştır.
Kongrenin birincisi ASSAM'ın merkezi olan İstanbul'da, Üsküdar Üniversitesi, Adaleti Savunanlar Derneği (ASDER) ve İslam Dünyası Sivil Toplum Kuruluşları Birliğinin (İDSB) iş birliği ile 23-24 Kasım 2017 tarihinde yapılmıştır.
Birinci Uluslararası **ASSAM** İslâm Birliği Kongresine **27 İslâm Ülkesinden Sivil Toplum Kuruluşu Temsilcisi ve akademisyen** katılmış olup, **11 Ülkeden 31 akademisyen** tarafından bildiri özetleri sunulmuş ve bildiriler **ASSAM Kongre web sitesinde yayınlanmıştır**. **([i])**

Kongre sonucunda **"İslâm Ülkeleri Temsilciler Meclisi"** kurulması ve her İslâm Ülkesinin Bakanlar kurulunda **"İslâm Birliği Bakanlığı"** ihdas edilmesi gerektiği kanaatine varılmış

ve ASSAM Yönetim Kurulunca onaylanan **"İslâm Ülkeleri Konfederasyonu Deklarasyonu" 29'u İslam ülkelerinden 80'i Türkiye'den olmak üzere 109 STK yetkilisi tarafından da imzalanarak** basın vasıtasıyla dünya kamuoyuna duyurulmuştur. **([ii])**

Ayrıca bildirilerde vurgulanan hükümler dikkate alınarak **İslâm Ülkeleri konfederasyonu için model bir Anayasa taslağı hazırlanmıştır**. **([iii])**

Kongremizin ikincisi yine ASSAM'ın merkezi olan İstanbul'da Üsküdar Üniversitesi, Adaleti Savunanlar Derneği, İslam Dünyası STK Birliği (İDSB) ve Uluslararası Müslüman Âlimler Birliği (International Union of Muslim Scholars) IUMS'nin iş birliği ile 1-2 Kasım 2018 tarihinde yapılmıştır.

İkinci Uluslararası ASSAM İslam Birliği Kongresine; **29 İslam Ülkesinden Sivil Toplum Kuruluşu temsilcisi ve akademisyen** katılmış, **15 Ülkeden 66 akademisyen** tarafından **58 bildiri** sunulmuş, bildiriler **ASSAM** Uluslararası Hakemli Dergisinde (**ASSAM-UHAD)** ve **ASSAM WEB Sitesinde elektronik ortamda yayınlanmıştır.**

İkinci Kongrede sunulan bildiriler ve Kongre sonuç raporu dikkate alınarak, birinci kongre deklarasyonunu da kapsayacak şekilde ikinci kongre deklarasyonu hazırlanmış, karar verici mekanizmalara, İslâm Dünyasından tüm davetli ve katılımcılara ve dünya kamuoyuna sunulmuş ve ASSAM WEB Sitemizde yayınlanmıştır. **([iv])**

Üçüncü Uluslararası ASSAM İslam Birliği kongresine 45 İslam Ülkesinden Sivil Toplum Kuruluşu Temsilcileri ve akademisyenler katılmış olup, 10 ülkeden 57 akademisyen tarafından 58 bildiri sunulmuştur. Kongre sonuç deklarasyonu ([v]) ve bildiri özetleri ([vi]) ASSAM Kongre web sitesinde yayınlanmıştır.

4'üncü Uluslararası ASSAM İslam Birliği Kongresi; İstanbul'da, Üsküdar Üniversitesi (ÜÜ), Kütahya Dumlupınar Üniversitesi (KDU), Adaleti Savunanlar Derneği (ASDER) ve İDSB İslam Dünyası STK Birliği iştirakiyle **12 Aralık 2020 tarihinde pandemi tedbirleri kapsamında video-konferans yöntemi ile İslâm Birliği İçin Ortak Savunma Sistemi Usul ve Esaslarının Tespiti, "ASRİKA Konfederasyonu Savunma Sistemi" ana teması altında yapılmıştır.**

Dördüncü Uluslararası ASSAM İslam Birliği Kongresinde 15 İslam Ülkesinden 28 Akademisyen 27 bildiri sunmuştur. Birinci, ikinci ve üçüncü kongre bildirgelerini de kapsayacak şekilde Kongre Bildirgesi ([vii]) ve Bildiri Özetleri ([viii]) ile Bildiri Tam Metin Kitabı ([ix]) ASSAM Kongre WEB sitemizde yayınlanmıştır.

5'inci Uluslararası ASSAM İslam Birliği Kongremiz 18-19 Aralık 2021 tarihlerinde video-konferans yöntemi uygulanarak İstanbul'da, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi (KDU), Adaleti Savunanlar Derneği (ASDER), İDSB İslam Dünyası STK Birliği ve Pakistan CASS Havacılık ve Güvenlik Araştırmaları Merkezi iştirakiyle İslâm Birliği için Müşterek Dış Politika Usul ve Esaslarının Tespiti "ASRİKA Konfederasyonu Dış Politika Stratejisi" ana temasıyla yapılacaktır.

Müteakip kongrelerin **ASSAM** bünyesinde ve koordinatörlüğünde İslâm ülkelerinin STK'larıyla iş birliği halinde farklı ülkelerde yapılması planlanmaktadır.

Kongre dili Türkçe, İngilizce ve Arapça olacaktır. Bildirilerin sunumunda simültane tercüme yapılacaktır. Bildiri özetleri ve bildiriler kitap haline getirilerek ASSAM WEB Sitesinde, Bildiriler de ayrıca **ASSAM** Uluslararası Hakemli Dergide (**ASSAM-UHAD**), elektronik ortamda yayınlanacaktır. İcraya dönük olarak hazırlanacak Kongre Sonuç Raporları da karar verici mekanizmalara ve İslâm Dünyasından tüm davetli ve katılımcılara gönderilecek ve ASSAM WEB Sitesinde yayınlanacaktır.

İSLÂM COĞRAFYASININ JEOPOLİTİK DEĞERİ:

Birleşmiş Milletler Teşkilâtına üye 193 Devlet'in 61'ine *(Üye Sayısının %31'i)*, 7,8 milyarlık Dünya Nüfusunun 1,894 Milyarına (*Dünya Nüfusunun %24,1'i)*, 150 milyon Km^2 olan dünya karalarının 30,848 milyon Km^2'sine *(Dünya Karalarının %20,6'sına)* sahip olan 61 İslâm Ülkesinin sahip olduğu **İslâm Coğrafyası, kendi aralarındaki sınırlar yok sayıldığında oluşturdukları blok ile:**

1. Dünya adası olarak bilinen **Asya, Avrupa ve Afrika Kıtalarının merkezinde bulunan**,
2. Dünyanın en büyük iç denizi konumundaki Akdeniz, Kızıl Deniz ve Karadeniz'in giriş kapıları sayılan **Cebeli Tarık, Bab-El Mendeb, Çanakkale ve İstanbul boğazları ve Süveyş Kanalını kontrol eden,**
3. **Atlas Okyanusu, Hint Okyanusu, Akdeniz, Karadeniz, Kızıldeniz ve Hazar Denizine** kıyıları olan,
4. **Asya, Avrupa ve Afrika Kıtalarına, Avrupa Birliği, Rusya, Hindistan, Çin gibi küresel güç sayılan Dünyanın büyük devletlerine** kara ve denizden, **Amerika Birleşik Devletleri'ne** denizden **sınır komşusu olan**,
5. Dünya kara, hava ve deniz **ulaşım yollarının alternatifsiz merkezi** olma imkânına sahip bulunan,
6. Dünya **petrol rezervlerinin** %55,5'ine, **üretiminin** %46,5'ine, **doğalgaz rezervlerinin** %64'1'ine, üretiminin %34'üne sahip olan,
7. **Jeopolitik konumu, ortak medeniyet değerleri ve tarihi birikimi ile imkân, gayret ve hedeflerini birleştirerek geleceğin süper gücü olmaya namzet potansiyel bir güce sahip bulunmaktadır**.

İSLAM DÜNYASININ MARUZ KALDIĞI KÜRESEL SALDIRILAR

Egemen olması gerektiği Coğrafyasında **İslâm Dünyası**, her bir İslam Ülkesinin üniter yapılarının içindeki etnik ve mezhepsel farklılığa sahip unsurlarının birbirleri ile savaştırıldığı, **ilan edilmemiş, gizli, sinsi, kirli ve asimetrik Üçüncü Dünya Savaşının** alanı haline getirilmiştir.

Türkiye'yi ve İslâm Coğrafyasını kan ve gözyaşına boğan ve harabe haline getiren;

Afganistan'da El Kaide, **Nijerya'da** Boko Haram, **Orta Afrika**'da Anti Balaka, **Türkiye'de** Devrimci Halk Kurtuluş Cephesi (DHKP-C), Türkiye Komünist Partisi/Marksist Leninist (TKP/ML), PKK, PYD, FETÖ/PDY, **Suriye'de** El Nusra Cephesi, DEAŞ, HTŞ, silahlı terör örgütleri küresel güçlerin kontrol ve desteğinde faaliyet göstermektedirler.

Sahip olduğu avantajlara rağmen İslam ülkeleri, emperyalist batı devletlerinin müdahaleleri ile büyük bir kargaşa içine düşmüştür. Bu kargaşanın sonucu olarak İslam coğrafyasında büyük acılar ve yıkımlar yaşanmaktadır. Milyonlarca Müslüman evlerini, yurtlarını terk etmek veya ölmek arasında tercih yapmak zorunda bırakılmaktadır. Göç yollarında binlerce Müslüman çeşitli şekillerde ölmekte, göç etmeyi başaranlar ise yoksulluk ve sefalet içinde yaşamaya mahkûm bırakılmaktadır.

Birleşmiş milletler mülteciler yüksek komiserliğinin resmi verilerine göre 2021 yılı itibari ile resmi kayıtlara göre dünya üzerinde 6,6 Milyon Suriye vatandaşı göç etmiştir. ([x]) Kayıt altına alınamayan mültecilerle bu rakam daha da yükselmektedir. Suriyeli Mülteciler Türkiye (3.645.140), Irak (242.163), Ürdün (662.790), Mısır (130.577), Lübnan (865.531) ve Kuzey Afrika'da diğer yerlere (31.657) göç etmiştir. Bu rakamların dışında yoğun bir şekilde Avrupa'ya göç girişimleri olmakta ve büyük bir kısmı Akdeniz'de yaşamlarını yitirmektedir. Bu olumsuzluklara rağmen Nisan 2011 yılından Ocak 2021 yılına kadar Avrupa'ya geçen toplam kayıtlı mülteci sayısı ise 1.022.142 kişi olmuştur. **([xi])**

Üçüncü Dünya Savaşı İslam Ülkelerine karşı ilan edilmemiş bir savaş (Hibrit Savaş) olarak sürdürülmektedir. Osmanlı'nın yıkılmasından sonra yönetimsiz kalan Müslümanlar küçük devletçikler kurarak varlıklarını devam ettirmeye çalışmış, ancak birlik ve beraberliğini kaybettiklerinden küresel güçler için kolay lokma haline gelmişlerdir. **Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Birliği, İngiltere, Fransa, Rusya ve Çin İslam Coğrafyasını ele geçirmek için İslam Ülkelerinde, kontrol ettikleri terör örgütleri ve uyguladıkları asimetrik savaş yöntemleriyle vekâlet savaşları yürüterek** otorite tesis etmeyi amaçlamaktadır.

BEŞİNCİ ULUSLARARASI ASSAM İSLAM BİRLİĞİ KONGRESİ

Kongremiz İstanbul'da, 18-19 Aralık 2021 tarihlerinde icra edilecektir. Kongremizde "İslâm Birliği için Müşterek Dış Politika Usul ve Esaslarının Tespiti" konusu **"ASRİKA Konfederasyonu Dış Politika Stratejileri" ana teması altında incelenecektir.**

Beşinci Uluslararası ASSAM İslâm Birliği Kongresine katılacak akademisyenlerin sunacakları bildirilerin konuları aşağıdaki başlıklar altında incelenecektir.

KONGRE ALT BAŞLIKLARI

1. **ASRİKA İslam Ülkelerinin Jeopolitik Durumunun Değerlendirilmesi**
2. **Küreselleşme ve Toplumlara Etkileri**
3. **Küresel Güçlerin İslam Ülkeleri Üzerindeki Emelleri ve İzledikleri Dış Politika Stratejileri**
   a. İslamofobi
   b. Doğu Türkistan Meselesi ve İzlenmesi Gereken Politikalar
   c. Keşmir Meselesi ve İzlenmesi Gereken Politikalar
   d. Afganistan Meselesi ve İzlenmesi Gereken Politikalar
   e. Filistin Meselesi ve İzlenmesi Gereken Politikalar
   f. Lübnan Meselesi ve İzlenmesi Gereken Politikalar
   g. Yemen Meselesi ve İzlenmesi Gereken Politikalar
   h. Irak Meselesi ve İzlenmesi Gereken Politikalar
   i. Suriye Meselesi ve İzlenmesi Gereken Politikalar
   j. Libya Meselesi ve İzlenmesi Gereken Politikalar
   k. Sudan-Etiyopya Meselesi ve İzlenmesi Gereken Politikalar
   l. KKTC ve Doğu Akdeniz Meselesi ve İzlenmesi Gereken Politikalar
   m. Müslüman Afrika Ülkeleri Üzerinde Küresel Güçlerin İzledikleri Politikalar

4. **İslam Ülkelerinin Aralarındaki Sorunlar**
   a. BAE-Yemen
   b. Suudi Arabistan-Yemen
   c. İran-Yemen
   d. Mısır-Libya
   e. Katar-Körfez Ülkeleri
   f. Cezayir-Fas-Batı Sahra Meselesi ve İzlenmesi Gereken Politikalar

5. **İslam Ülkelerinin Uluslararası Sorunlarını Çözebilecek Kuruluşlar, Etkinlikleri ve Yetkinlikleri**
   a. İslam İş Birliği Teşkilatı
   b. Arap Birliği
   c. Afrika Birliği
   d. Türk Konseyi

6. **İslam Ülkelerinin Müşterek ve Münferit Sorunlarının Çözümünde Uygulanmasına İhtiyaç Duyulan Müesseselerin Oluşum Esas ve Prensipleri**
7. **Mutasavver ASRİKA İslam Ülkeleri Konfederasyonunun Dış Politika Esas ve Prensipleri**

(i) https://assamcongress.com/tr/kongre/assam-kongre-2017/islam-birligi-kongresi-ozet-kitapcigi.html

(ii) https://assamcongress.com/tr/kongre/assam-kongre-2017/kongre-17-deklarasyonu.html

(iii) https://www.assamcongress.com/tr/kongre/assam-kongre-2017/konfederasyon-anayasasi.html

(iv) https://www.assamcongress.com/tr/kongre/assam-kongre-2018/kongre-18-deklarasyonu.html

(v) https://assamcongress.com/tr/kongre/assam-kongre-2019/kongre-19-deklarasyonu.html

(vi) https://assamcongress.com/tr/kongre/assam-kongre-2019/islam-birligi-kongresi-ozet-kitapcigi-19.html

(vii) https://assamcongress.com/tr/kongre/assam-kongre-2020/kongre-bildirgesi.html

(viii) https://assamcongress.com/tr/kongre/assam-kongre-2020/islam-birligi-kongresi-ozet-kitapcigi-20.html

(ix)https://assamcongress.com/images/4.Kongre/20210128%204._Uluslararasi_ASSAM_Islam_Birligi_Kongresi_Bildiri_Tam_Metin_Kitabi.pdf

(x) https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/EASO-Asylum-Report-2020-Executive-Summary-TR.pdf

(xi) https://data2.unhcr.org/en/situations/syria

ÖNSÖZ

Geçen yüzyılın başında imparatorluklar dağıldı. İmparatorlukların bünyesinde bulunan milletler Birinci Dünya Savaşının galipleri tarafından güdümlü devletçikler halinde teşkilatlandırıldı. Bağımlı devletler, özgür olduklarını zannettikleri halde, totaliter rejimlere mahkûm edildi. Diktatörler, vasi devletler tarafından korundu ve desteklendi.

İki dünya harbi arasında, batının gelişmiş devletleri daha ziyade faşist diktalarla, Sovyetler ve bağlıları da komünist diktalarla idare edildi.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında, batılı devletlerde, ABD ve İngiltere örnek alınarak, demokratik sistemler yerleşirken, Rusya ve bağımlılarında Komünizm yönetim sistemi olarak benimsendi.

Batı, komünizme karşı Amerika'nın önderliğinde NATO bloğunu, Rusya'nın liderliğindeki Sovyetler Birliği de azgın kapitalizme karşı VARŞOVA Paktını oluşturdu.

Geçen yüz yıl, Silahlı Güç öne çıkarılarak, geliştirilerek ve teşvik edilerek, iki süper gücün ve temsil ettikleri ideolojilerin çatıştırılması sonucunda, tam bağımsızlıklarını kazanamamış ülkelerin sömürülmesi ile geçti.

İkinci Dünya savaşından sonra, Milletler Cemiyeti *(10 Ocak 1920: 18 Nisan 1946);* Savaşın galipleri tarafından revize edilerek yeniden teşkilatlandırıldı ve 24 Ekim 1945 tarihinde Birleşmiş Milletler (BM) Teşkilatı kuruldu. Amacı *"adalet ve güvenliği, ekonomik kalkınma ve sosyal eşitliği uluslararasında tüm ülkelere sağlamak"* olarak gösterilmesine rağmen, 2. Dünya Harbinin galibi ve BM Güvenlik Konseyinin Daimî üyelerinin (ABD, İngiltere, Fransa, Rusya, Çin) Dünyadaki ve özellikle İslam Coğrafyasındaki çıkarlarını korumak için kurulmuş bir teşkilat olarak işlev görmüştür.

İkinci Dünya Savaşından sonra, 27. Haçlı Seferinin ileri karakolu olarak Filistin'e yerleştirilen İsrail, hançer gibi girdiği İslam Coğrafyasının kalbi mesabesindeki coğrafyada, Hıristiyan Dünyasının gözü, kulağı ve yumruğu gibi desteklenirken ve BM dâhil Batının Kontrolündeki bütün kuruluşlar tarafından himaye edilirken, yoğun psikolojik harekatla, Dünyanın yönetimi Siyonizm'in kontrolündeymiş gibi gösterilerek ve İslam Dünyasına göz dağı verilerek, Bu küçük Devletin Batının maşası olduğu unutturulmak istenmiştir.

Yüzyılın sonunda, Afganistan'ı işgali altında tutmaya çalışan Sovyetler Birliği dağılmış ve sosyalist ideoloji çökmüştür.

Bu yüzyılın başında, rakipsiz kalan ABD ve NATO, dünya jandarmalığını üslenmiş, özgürlük getirmek bahanesiyle "Medeniyetler Çatışması" misyonu ile Afganistan'ı ve Irak'ı işgal etmiş, fiili işgaller pahalıya mal olduğundan, "Büyük Ortadoğu Projesi" adı altında yeni bir senaryoyu dünyaya deklare ederek, Tunus, Mısır, Libya, Yemen ve Suriye'den başlamak üzere İslam dünyasını sosyal, siyasi ve ekonomik çalkantılara ve istikrarsızlığa sevk etmiştir. Toparlanan Rusya ve ekonomisini güçlendiren Çin de İslam Dünyası üzerinde kendilerine bırakılan egemenlik sahalarında daha aktif rol alarak, perde arkasında Batı ile ittifak halinde, İslam Ülkelerinin akıttığı kan ve gözyaşından kendilerine siyasi ve ekonomik çıkar sağlama yolunu tutmuşlardır.

Sayısı altmışı bulan Birleşmiş Milletlere üye Müslüman Devletler, Dünya kara, deniz ve hava ulaşımının üzerinden geçtiği, üç kıtanın merkezine hâkim önemli jeostratejik değere sahip coğrafyasına, zengin yeraltı-yerüstü kaynaklarına ve temsil ettiği yüce manevi değerlere rağmen, Batının güdümünden kurtulamadığı ve milli yönetimlerini iş başına getiremedikleri için, ittifak edip hak ettiği güce ulaşamamıştır. Müşterek bir iradeye sahip olamadığında, kaynakları ve imkânları talan edilmiş, iradeleri

ellerinden alınmış, celladına hayran olan mahkûm gibi, başına getirilen bütün musibet ve zulümlerden sıyrılmak için uluslararası toplumun harekete geçmesini beklemiştir.

Türkiye, Cumhuriyetin kuruluşu ile beraber, gelişmiş devletler seviyesine ulaşmanın, sosyo-kültürel devrimlerle toplumu değişime uğratmadan mümkün olmadığı kabulü ile; İslâm Dinini, İslâmî değerleri ve temsil ettiği medeniyeti tehdit olarak gördüğünden, Batı medeniyetini ulaşılacak nihai hedef olarak göstererek, yüzünü batıya çevirmiş ve İslam Devletlerine ve Müslüman Milletlere sırtını dönmüş ve İslam dünyasına yabancılaşmıştır. Bir asırdır, Batı güdümünde hareket eden ülke yönetimi, İslam Devletlerinden kuşku duymuş, millete böyle gösterilmiş ve bu devletlere hep tehdit algılaması ile bakmıştır. Bu bakış, Devlette taban tabana zıt iki iradenin oluşmasına (*bürokratik ve siyasi iradeler)* ve bunların sürekli çatışma halinde olmasına, Devletin gücünü Milletin üzerinde heba etmesine sebep olmuştur. Siyasi iradeyi vesayetinde tutan ve bürokratik otoriteyi de kontrol eden Silahlı kuvvetler, irtica sendromu nedeniyle mütedeyyin insanları devlete küstürürken, birlik olmanın tutkalı durumundaki dini değerleri yok etmek istediği ve seküler kavmiyetçi tutumu nedeniyle de Kürt Halkını, Devlete bağlılığını sorgular hale getirmiştir.

İslam Ülkelerinin birliği için Türkiye'nin Liderliğine, Türkiye'nin İslam Ülkelerine önderlik yapabilmesi için de Milli İradeyi Devletin bütün kurumlarına hâkim kılmasına bağlı olduğu, İslam Kültürü ile yetişmiş Türk aydınının gerçek kabulü olmuştur.

Son on yılda sağlanan siyasi istikrar sayesinde, milletin değerlerini arkasına alarak yanlış resmî ideoloji ile yapılan mücadele sonucunda Ülkemiz iç sorunlarını büyük ölçüde çözmüş, birlikten doğan gücünü en azından bölgesel olarak hissettirmiş ve İslam Dünyasına bakış açısını düzelterek olması gereken itibarı tekrar kazanmıştır.

Otoriter yönetimleri devirerek demokrasiyi seçme yolunda olan İslam Ülkelerinin önünde zorlu günler bulunmaktadır. Yolsuzluk, yoksulluk ve adalet ihtiyacı ile mücadele edecek genç demokrasilerin devasa sorunlarını çözebilmek için tekrar Batının kucağına itilmemeleri gerekmektedir. Dayanışmaya ve doğru yol göstericiye ihtiyaçları vardır. Ekonomik iş birliği ve desteğe, dış politikada yol göstericiliğe, sömürücülere karşı savunma işbirliğine, kendi ülkeleri ve üçüncü devletlerden kaynaklanan hak ihlallerine karşı alternatif adalet sistemlerine, refah ve emniyeti, kendilerinin ve dünyanın huzur içinde ve adaletle yönetilmesi için müşterek iradeye ihtiyaç vardır.

Sonuçta, Müslüman Milletlerin refahı, Dünyada barış ve adaletin tesisi, İslam Ülkelerinin bir süper güç olarak Dünya siyaset sahnesine çıkmasına bağlıdır.

Müslüman Milletlerin refahı, kurdukları devletlerin bekası, Dünyada barışın tesisi ve adaletin hâkimiyetinin, İslam Ülkelerinin bir süper güç olarak Dünya siyaset sahnesine çıkması ile mümkün olabileceği düşüncesinden hareketle; Müslüman Devletlerin; her biri milli güç unsurları ile ilgili veri tabanının oluşturulmasını, münferit ve müşterek iç ve dış tehdit değerlendirmelerinin yapılmasını, iç ve dış güvenlik plan esaslarının tespit edilmesini ve ortak irade altında toplanması için ihtiyaç duyulan müesseseler ve bu müesseselerin teşkilatlanma esas ve prensiplerinin oluşup gelişmesini sağlayacak fikri çalışmaları yapmaktır.

2017 yılında başlatılan ve 2023 yılında tamamlanacak olan Uluslararası ASSAM İslam Birliği Kongreleri bu fikri çalışmaların, çözüm önerilerinin, bir hal tarzının ortaya çıkarılarak siyasi iradeye hazır bir model olarak sunulabilmesi maksadı ile icra edilmektedir.

Adnan Tanrıverdi
ASSAM Ynt. Krl. Bşk.

İÇİNDEKİLER

KONGRE BİLGİLERİ i

BİLİM KURULU ii

SUNUŞ iv

ÖNSÖZ x

İÇİNDEKİLER xii

KONGRE SONUÇ RAPORU xv

KONGRE BİLDİRGESİ xvii

EKLER liv

EK-A lv

HARİTA-1 lix

HARİTA-2 lx

HARİTA-3 lxi

HARİTA-4 lxii

HARİTA-5 lxiii

HARİTA-6 lxiv

HARİTA-7 lxv

HARİTA-8 lxvi

HARİTA-9 lxvii

HARİTA-10 lxviii

HARİTA-11 lxix

HARİTA-12 lxx

HARİTA-13 lxxi

ŞEKİL-1 lxxii

ŞEKİL-2 lxxiii

ŞEKİL-3 lxxiv

ŞEKİL-4 lxxv

ŞEKİL-5 lxxvi

ŞEKİL-6 lxxvii

ŞEKİL-7 lxxviii

KONGRE ÖZET METİNLERİ.....

Keşmir Anlaşmazlığı ve Abd Dış Politikası / Ghulam Nabi Fai 1

Jeopolitik ve Jeoekonomik Açıdan Afganistan / Asef Moballegh 3

İslam Dünyasının Maruz Kaldığı Küresel Saldırılar Gölgesinde Afganistan'da Gelinen Son Nokta / Muhammet Gül 4

Son Otuz Yılda Afganistan'da Toplumsal ve Siyasal İstikrarsızlığı Etkileyen Faktörler Üzerine Bir İnceleme / Ramazan Ali Mahmoodi 5

Afganistan'da İktidar Mücadelesinin Seyri ve Geleceği / İsmet Horasanlı..... 7

Kardeşliğin Ötesinde Hint-Osmanlı Müslümanları İlişkisi: İlişkilerin Geliştirilmesi İçin Yapılması Gerekenler / Abdurrahman Fuad 8

Liberal Paradigma Diktatörlüğü Altında Temel Çeşitlilik veya Kültürel Çeşitlilikler. Yurtiçinde Bir Vatansız ve Yurtdışında Tehdit Olarak Müslüman Dünya Görüşü / Admir Mulaosmanovic..... 9

Bosna Hersek ve Müslüman Dünyası: Eğilimler ve Fırsatlar / Emir Hadjikovic..... 10

ASRİKA Konfederasyonu Dış Politikası: 1960'dan 2020'ye Çad Modeli / Ahmed Ojali Abdel Wahid & Ettayib Hasan Ticani 11

İslam Ülkelerinin Müşterek Bir Dış Politika Geliştirememisinin Trajik Sonuçları (Doğu Türkistan Örneğinde) / Abdullah Oğuz 15

Akdeniz İslam Ülkelerinin Enerji Politikaları ve Kıbrıs Meselesinin Geleceği / Emete Gözügüzelli 17

Libya'da Geçmişin Mirası, Iç Rekabet, Dış Müdahale ve Uluslararası Toplumun Anlayış Eksikliği ile Çıkış Yolu Arasındaki İstikrar Kaybı / Mohammad Al Nokably..... 18

Taliban Dönüşü 2.0: Ulus İnşası Konusundaki Çabalarının Eleştirel Bir Analizi / Shila Ainon Yussof 20

İslamofobi ve Buna Bağlı Tüm Tahammülsüzlüklerle Mücadele: Güney Afrika'nın Apartheid Karşıtı Mücadelesine Müslümanların Dahil Edilmesinden Dersler / Ebrahim Rasool 22

Birlik, Malezya Örneği ve Ümmet Karşısındaki Gerçek Zorluk / Chandra Muzaffar ... 23

İslami Jeopolitik Teori - İslam Dünyasını Kim Yönetiyor? / Sahar Zaki Kabel 26

İslam Birliği İçin Ortak Dış Politika Usul ve Esaslarının Oluşturulması / Mansour Al Amani..... 28

Keşmir Sorunu ve İzlenecek Politikalar / Shahid A. Hashmat 29

Pakistan Dış Politikası ve Müslüman Dünyası / Vakar Padişah..... 30

Günümüze Bir Ders Niteliğinde Osmanlı'nın Finans ve İş Modeli / Shah Fahad Yousuzai 31

Afganistan'da İslami Bankacılığın Evrimi, Gelişen Bir Yöntem ve Yeni Hükümet İçin Zorluklar / Shah Fahad Yousufzai 32

Pakistan-Çin Ekonomik Koridoru Projesinde İslami Finansmanın Potansiyel Rolü / Muhammed Nazır Khan..... 34

Çok Kültürlü, Kültürlerarası ve Kültürler Arası Zorluklar Çağında Ortak Bir Müslüman Dış Politikasına Doğur / Hikmatullah Babu Sahib 35

İslam Ahlakının Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin Çevresel Kriz Çözümüne Katkısı: Müslüman Dünyasında Ortak Bir Çevre Politikasına Doğru / Muhammed İlyas Yahprung 36

Nûreddin Mahmud Zengî'nin İslam Birliği Stratejisi / Abdulkadir Turan..... 37

Dünya Düzeni Değişirken Hatırlamaya Çalıştığımız Dünyamız ve Doğu Türkistan: Kimlik-Kırımı Politikaları ve Türk Dünyası Adalet Keneşi (TÜDAK) / Mehmet Akif Okur 38

G7 İklim Değişikliği Vizyonu Karşısında İslam Dünyası / Oğuzhan Akyener..... 39

Emperyalizmin Uydu Devletleri Olan Bazı İslam Ülkelerinin İslam Coğrafyası Üzerindeki Etkileri / Ali Fuat Gökçe 41

Doğu Akdeniz ve Kıbrıs'ın Jeopolitiği ve Türkiye / Ali Fuat Gökçe..... 42

Türkiye ve İslam Coğrafyası Biyoterörizm Amaçlı Kullanılan Biyolojik/Kimyasal Harp Maddelerinin Tespit, Tanı, Tedavi ve Korunmasına Hazır Mı? / Erol Demir..... 44

Değişen Ortadoğu'da Yeni Faktör ve Aktörler / Cahit Tuz..... 46

Türkiye'nin Taliban Yönetimindeki Afganistan'a İlişkin Dış Politikası / Fehmi Ağca. 48

İslam Dünyasının Jeopolitik ve Stratejik Gücü ve Aktivasyonu İçin Olanakları / Cavid Al Hamid..... 49

Kurumsallaşma İslami Birlik Hedefine Ulaşmak İçin Etkili Adrestir / Seyfeddin Abdülfettah 51

Keşmir Sorunu: Bir İnsani Tirajedinin Oluşması ve Küresel Güçlerin Rolü / Mushtaq Ahmed Wani 53

Pakistan'ın Müslüman Dünyasına Yönelik Dış Politikası Neden Önemlidir? / Sidra Tariq Jamil..... 54

İslam Birliği İçin Ortak Bir Dış Politikanın Kökenlerini ve İlkelerini Belirlemek / Ebubekir Kambauri..... 55

İSLAM ÜLKELERİ
MÜŞTEREK DIŞ POLİTİKA USUL VE ESASLARININ TESPİTİ KONULU
BEŞİNCİ ULUSLARARASI ASSAM İSLÂM BİRLİĞİ KONGRESİ
SONUÇ RAPORU

22 Aralık 2021

Değerli Arkadaşlarım,
Beşinci Uluslararası ASSAM Kongremizi "İslâm Birliği için Müşterek Dış politika Usul ve Esaslarının Tespiti" Ana konusunda **"ASRİKA Konfederasyonu Dış Politika stratejileri/Analizi"** Başlığı ile 18-19 Aralık 2021 tarihlerinde icra edilmiştir. Kongremizde 16 ülkeden 34 akademisyen tarafından 37 bildiri sunulmuştur. Kongremiz, Bildirileri ile katılan **Afganistan, ABD, Bangladeş, Bosna Hersek, Burkina Faso, Çad, Doğu Türkistan, Fas, Keşmir, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Libya, Malezya, Mısır, Nijer, Pakistan, Singapur, Tayland, Türkiye ve Ürdün'ün yanında** diğer İslam ülkeleri tarafından da takip edilmiştir.

Kongremiz ASSAM tarafından Kütahya Dumlupınar Üniversitesi (DPÜ), İslam Dünyası Sivil Toplum Kuruluşları Birliği (İDSB) ve Adaleti Savunanlar Derneği (ASDER)'in desteği ile icra edilmiştir.

Kongremizde; KONFEDERASYONUN Komşuları ve Küresel Güçlerle ilişkilerini, Komşu Coğrafyalar, İç Denizler ve Okyanuslardaki hak ve menfaatlerini, Dünya Devletlerinde oluşturacağı Diplomasi ağını, Merkezinde, Federal Bölgelerde ve Milli devletlerdeki dış temsilcilik Sistemini Analiz ederek, KONFEDERASYON'UN MUTASAVVER DIŞ POLİTİKASININ USUL VE ESASLARINI TESPİT amacıyla;

- **ASRİKA İslam Ülkelerinin jeopolitik durumunun değerlendirilmesi,**
- **Küreselleşme ve toplumlara etkileri,**
- **Küresel güçlerin İslam Ülkeleri üzerindeki emelleri ve izledikleri dış politika seçenekleri,**
- **İslamofobi**
- **Doğu Türkistan meselesi ve izlenmesi gereken politikalar,**
- **Keşmir meselesi ve izlenmesi gereken politikalar,**
- **Afganistan meselesi ve izlenmesi gereken politikalar,**
- **Libya meselesi ve izlenmesi gereken politikalar,**
- **Çin-İpek yol projesinin İslam coğrafyasına etkileri,**
- **Ortadoğu meselesi ve izlenmesi gereken politikalar,**
- **KKTC ve doğu Akdeniz meselesi ve izlenmesi gereken politikalar,**
- **Müslüman Afrika ülkeleri üzerinde küresel güçlerin izledikleri politikalar,**
- **Türkiye Coğrafyası ve ASRİKA mihverine etkileri,**
- **İslam Ülkelerinin Uluslararası sorunlarını çözebilecek kuruluşlar, etkinlikleri ve yetkinlikleri,**
- **İslam Ülkelerinin müşterek ve münferit sorunlarının çözümünde faaliyetine ihtiyaç duyulan müesseselerin oluşum esas ve prensipleri,**
- **Mutasavver ASRİKA İslam Ülkeleri Konfederasyonunun dış politika esas ve prensipleri,**

Konularında İncelenme ve değerlendirmeler yapılmıştır.

KONGREMİZ;

- **Online** olarak **VİDEO konferans** yöntemi ile yapılmış,
- **Bildiriler Türkçe, İngilizce ve Arapça** dillerinde anında tercüme edilerek sunulmuştur.
- **Bildiri özetleri ve bildiriler** kitap haline getirilerek **ASSAM WEB** Sitesine yerleştirilecek ve **ASSAM Uluslararası Hakemli Dergide** (ASSAM-UHAD), elektronik ortamda yayınlanacaktır.

Kongre ile ilgili bu sonuç raporuna ilave olarak, bildirilerdeki tespit ve esasları içeren kapsamlı **KONGRE BİLDİRGESİ** yayınlanacaktır.

Kongrenin planlaması ve aksaksız icrasında görev alan ASSAM Bşk. Yrd. Ersan Ergür başta olmak üzere **ASSAM Ynt. Krl. Üyeleri, ASDER Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Nevzat Tarhan ve üyelerine, DPÜ Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Kazım Uysal ve Genel sekreteri Prof. Dr. Atilla Batur'a, İDSB Gnl. Sek. Av. Ali Kurt'a ve aktif görev üslenen teknik ekibimize** gönülden teşekkür ederim.

Beşini icra ettiğimiz Kongre serimizin;

- **Altıncısını "Ortak Asayiş Güvenlik Sistemi" konusu ile 2022 yılında Video Konferans olarak,**
- **Yedincisini de "Müşterek Adalet Sistemi" konusu ile 2023 yılında uygun bir salonda halka açık olarak,**

İcra ederek kongrelerimizin sonuçlanması planlanmaktadır.

ASSAM İslam Birliği Kongrelerimizin hayırlara vesile olmasını diler selam ve saygılarımı sunarım**.**

Adnan Tanrıverdi
ASSAM Ynt. Krl. Bşk.

BEŞİNCİ ULUSLARARASI ASSAM İSLAM BİRLİĞİ
KONGRE BİLDİRGESİ
ASRİKA KONFEDERASYONU DIŞ POLİTİKA ANALİZİ
(18-19 Aralık 2021)

1. AMAÇ

Müslüman Milletlerin refahı, kurdukları devletlerin güvenlik ve bekası, dünyada barışın tesisi ve idamesi, adaletin hâkimiyeti ve İslâm Dünyasının süper güç olarak tarih sahnesine yeniden çıkabilmesi için **AS**YA-AF**RİKA,** yani **"ASRİKA"** Coğrafyasını mihver kabul eden **İSLÂM ÜLKELERİNİN** bir irade altında toplanmasının gerektiğini ve bunun için de acilen daimi faaliyet gösterecek **"İSLÂM ÜLKELERİ TEMSİLCİLER MECLİSİ**"NİN kurulmasını ve İslâm Dünyasının layık olduğu ekonomik güce ulaşmasını sağlayacak **İSLÂM İKTİSADINA DAYALI İSLÂM ÜLKELERİ EKONOMİK İŞBİRLİĞİ SİSTEMİNİN** hayata geçirilmesini, **ORTAK SAVUNMA SANAYİ ÜRETİMİ'**NİN gerekliliğini, **ORTAK SAVUNMA SİSTEMİNİN kurulmasını, DIŞ POLİTİKANIN, İÇ GÜVENLİK VE ASAYİŞ İLE ADALET SİSTEMİNİN MERKEZDEN yürütülmesinin** icap ettiğini beyan ve deklare ederiz.

ASSAM, ASRİKA mihverindeki 61 İslam Ülkesinin (28'i Asya, 27 Afrika, 4'ü Avrupa, 2'i Güney Amerika) **milli sınırları ve yapısı değişmeden**, etnik ve coğrafi yakınlıklarına göre **DOKUZ BÖLGESEL FEDERASYON** ve bu bölgesel İslâm Federasyonlarının oluşturduğu **KONFEDERAL bir yapı ile** bir irade altında toplanarak **İSLÂM BİRLİĞİNİN oluşturulmasını** mümkün görmektedir.

2. İSLÂM DÜNYASININ JEOPOLİTİK KONUMU VE STRATEJİK DEĞERİ (Harita-1)

Dünya üzerindeki **206 Devletin 61'ini *(Üye Sayısının %29'u)*** halkı Müslüman Ülkeler teşkil etmektedir.

7.916525.000 milyarlık Dünya Nüfusunun **1.859.779.580 Milyarını** (***Dünya Nüfusunun %23,49'ü)*** Müslüman Devletlerin insanları, **150 milyon** Km^2 olan dünya karalarının **30,9** milyon Km^2'sini ***(Dünya Karalarının %20,6'sı)*** de 61 İslâm Ülkesinin toprakları teşkil etmektedir.

Harita-1 ASRİKA İslam Ülkeleri Konfederasyon Coğrafyası

İslâm Coğrafyası, kendi aralarındaki sınırlar yok sayıldığında oluşturdukları blok ile:

- Dünya adası olarak bilinen **Asya, Avrupa ve Afrika Kıtalarının merkezinde** bulunan;
- Dünyanın en büyük iç denizi konumundaki **Akdeniz, Kızıl Deniz ve Karadeniz'in giriş kapıları** sayılan **Cebeli Tarık, Bab-El Mendeb, Çanakkale ve İstanbul boğazları ve Süveyş Kanalını** kontrol eden;
- **Atlas Okyanusu, Hint Okyanusu, Akdeniz, Karadeniz ve Hazar Denizin**e kıyıları olan;
- **Asya, Avrupa ve Afrika Kıtalarına, Avrupa Birliği, Rusya, Hindistan Çin gibi süper güç sayılan** Dünyanın büyük devletlerine **kara ve denizden, Amerika Birleşik Devletlerine denizden** sınır komşusu olan;
- **Dünya kara, hava ve deniz ulaşım yollarının** alternatifsiz merkezi olma imkânına sahip bulunan;
- **Dünya petrol rezervlerinin %55,5'ine, üretiminin %45,6'sına, doğalgaz rezervlerinin %64,1'ine, üretiminin %33'üne[xii]**, sahip olan;

İslâm Dünyası yüzölçümü ve nüfusu ile Dünyada birinci sırayı alırken, Jeopolitik konumu, ortak medeniyet değerleri, tarihi birikimi, Savunma bütçesi, harp silah, araç gereç sayısı dikkate alındığında imkân, gayret ve hedeflerini birleştirerek Dünyanın süper güçleri içerisinde ilk üçün içinde olacak bir potansiyele sahip bulunmaktadır.
61 İslâm Ülkesinin içinde bulunduğu kargaşadan kurtulup hak ettiği güce ulaşarak sahip oldukları toprakları ve dünyayı barış ve huzur beldesi haline getirmeleri, kendilerinin bir irade altında toplanması ile mümkündür

3. İSLÂM DÜNYASINA KÜRESEL GÜÇLERİN SALDIRILARI

a. BM TEŞKİLATININ GERÇEK KURULUŞ AMACI VE İŞLEVİ

BM; **dünya barışını, güvenliğini, sosyal ilerlemeyi, yaşam standartlarını yükseltmek, insan haklarını desteklemek, dostane ilişkileri geliştirmek, savaşları ve barışa dönük tehditleri önlemek, ülkeler arasında dostane ilişkiler kurmak, uluslararası ekonomik ve sosyal işbirliğini sağlamak amaçlarıyla kurulmuş olmasına rağmen**, **dünyayı ve özellikle de İslâm Dünyasını ve imkânlarını, 2. Dünya harbi galibi beş devletin (ABD, İngiltere, Fransa, Rusya, Çin) çıkarlarına uygun olarak yönetmek için kullandıkları bir teşkilat işlevi yürütmektedir.**

b. BM GÜVENLİK KONSEYİNİN DAİMİ ÜYELERİNİN DÜNYA ÜZERİNDEKİ ÜSLERİ

1) ABD'NİN DÜNYA ÜZERİNDEKİ ASKERİ ÜSLERİ

Dünya genelinde petrol ve doğal gaz alanlarının durumu dikkate alındığında, ABD'nin stratejik tercihlerinde İslâm coğrafyanın bu bölgelerine olan ilgisi netleşmektedir. Bir dünya gücü olarak bu ülkenin tüm jeopolitik doktrinleri kullanarak geliştirdiği jeostratejik yapılanmalara bakıldığında, denizlerin kontrolünden, karaların kontrolüne ve son olarak da hava ve uzayın kontrolünden, dünyanın kontrolüne ECHELON AĞI sistemini de kullanarak elde ettiği denetim üstünlüğünü, taklit edilemez teknolojik avantajı ile sağlamaya çalışmaktadır.

Stratejik açıdan küresel kontrol hesaplarını yaparken, güç değişkeni içinde ABD silahlı kuvvetlerinin dünya genelindeki konuş alanları ve askeri sorumluluk bölgeleri de bu kontrolün temini için önem kazanmıştır.

Dünya gücü durumunda olan bu ülke, ekonomik yapısının üzerinde şekil aldığı PETRO/DOLAR ekseninin zaafa uğramaması için askeri gücünü küresel düzeyde örgütlemiştir.

ABD'nin; dünya üzerinde 1189 tesiste konuşlanmış 139 askeri üssü *(Kara-Deniz-Hava)* bulunmaktadır.

a) ABD DENİZ ÜSLERİ:

I. **Pasifik Bölgesinde:** Japonya (5), Okinava Adası, Marinana Adaları, Guam Adası, Marshall Adaları, Midway Adası, Hawaii Adası, Samoa Adası, Güney Kore
II. **Atlas Okyanusu**: İngiltere, İspanya, İzlanda, Küba, Puerto Rico
III. **Akdeniz Bölgesinde**; İtalya (4)
IV. **Atlantik Bölgesinde:** Guantanamo, Panama, Sao Tome üsleri
V. **Hint Okyanusu Bölgesinde**: Diego Garcia, Afrika Boynuzu
VI. **Avrupa'da**: İngiltere, Fransa
VII. **Ortadoğu'da**: Bahreyn

b) **ABD'NİN DÜNYA ÜZERİNDEKİ HAVA ÜSLERİ: [xiii]**
Honduras, Ekvator, Porto Riko (ABD), Azor Adaları, Grondland "Thule", Panama, Norveç, İzlanda, Büyük Britanya (3), Belçika, Hollanda, Almanya (4), İspanya, İtalya, Portekiz, Macaristan, Yunanistan, Türkiye, Güney Kıbrıs "İng.", Mısır, Irak, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Bahreyn, Kuveyt, Katar, Umman; Ermenistan, Azerbaycan, Gürcistan, Kazakistan, Türkmenistan, Tacikistan, Afganistan, "Özbekistan, Kırgızistan sorunlu olan üslerdir"… Singapur, Japonya (3), Guam, Güney Kore(2), Tayvan, Avustralya, Cocos Adası, Endonezya, Malezya, Brunei; Kenya, Cibuti, Etiyopya, Uganda, Orta Afrika Cumhuriyeti, Güney Sudan, Cezayir, Nijer, Moritanya, Çad, Nijerya, Mali, Burkina Faso, Fildişi Sahili, Senegal

c) **ABD'NİN DÜNYA ÜZERİNDEKİ KARA ÜSLER:**
Panama, Puerto Rico, Almanya (23), Belçika (2), Hollanda, İngiltere, İtalya, İspanya, Japonya (3), Güney Kore (5)

d) **ABD'NİN DÜNYA ÜZERİNDEKİ ELEKTRONİK DİNLEME "ECHELON" AĞI**
ABD Dünya üzerinde enerji kaynak ve ulaşım yollarını kontrol altında bulundurmak üzere tesis ettiği askeri üslerin etkinliğini kurduğu elektronik dinleme sistemi vasıtasıyla elde ettiği bilgilerle desteklemektedir.
"Bu elektronik dinleme ağı 1948'de, Soğuk Savaş'ın başlangıcında kuruldu. Dünya çapındaki Anglo-Sakson ülkeleri (artı Almanya, Danimarka, Norveç ve Türkiye) olarak gruplandırılıyor. **Günde 3 milyar veriyi "telefon ve uydu görüşmeleri" elden geçiren sistem, 11 Eylül 2001'den sonra öncelikle terörizmle mücadelenin hizmetine sokulmadan evvel ekonomik bilgileri toplamaya "ANGLOSAKSON ŞİRKETLERİNİN DESTEKLENMESİNDEN ŞÜPHELENİLECEK DERECEDE" yönlendirilmiştir." [xiv]**
ABD ECHELON AĞININ Dünya Üzerindeki Bölgeler ve Dinleme Sahaları
I. **Atlantik bölgesi** Amerika dinleme sahaları
II. **Pasifik bölgesi** Amerika dinleme sahaları
III. **Kanada bölgesi** dinleme sahaları
IV. **İngiliz** dinleme sahaları
V. **Avustralya** dinleme sahası
VI. **Yeni Zelanda** dinleme sahası

2) **İNGİLTERE'NİN DÜNYA ÜZERİNDEKİ ASKERİ ÜSLERİ:**
Suudi Arabistan, Bahreyn, Kuveyt, Umman; Güney Afrika Cumhuriyeti, Sierra Leone, Kenya

3) **FRANSA'NIN DÜNYA ÜZERİNDEKİ ASKERİ ÜSLERİ:**
Birleşik Arap Emirlikleri, Lübnan; Cibuti, Gabon, Çat, Senegal, Fildişi Sahili, Orta Afrika Cumhuriyeti

4) **RUSYA'NIN DÜNYA ÜZERİNDEKİ ASKERİ ÜSLERİ:**
Suriye, Kırgızistan, Ermenistan, Azerbaycan, Gürcistan, Tacikistan

5) **ÇİN'İN DÜNYA ÜZERİNDEKİ ASKERİ ÜSLERİ:**
Temmuz 2017'de **CİBUTİ'de deniz üssüne sahip olmuştur.**
31 Mart 2021 Tarihinde İran ile 25 yıl sürecek "stratejik Ortaklık" anlaşması imzalamıştır.
Tarihi ipek yolunu "Kuşak Yol Projesi" adı ile canlandırmak için 500 milyar dolar hacminde "Politika Fonu" oluşturmuş ve bu fonu kurdurduğu iki paravan mühendislik, ulaşım ve inşaat şirketinin kullanımına tahsis etmiştir.
Bu şirketler vasıtasıyla Çin'in;
a) Çin-Pakistan-Afganistan-İran-Türkiye (İzmir**),**
b) Çin- Kırgızistan-Özbekistan- Türkmenistan-Azerbaycan-Türkiye (Edirne**),**
Üzerinden Avrupa' ya bağlanmasını sağlamaya çalışmaktadır.
Çin-Pakistan Koridoru için 54 milyar dolar tahsis etmiş, Pakistan'da kara yolu, Demir yolu ve Deniz ulaşımı için inşaat ve işletilmesi tamamen Çinli elemanlar vasıtasıyla yapılması yetkisini almıştır.
Aynı anlaşmayı "Kuşak Yol Projesi" üzerindeki diğer ülkelerle de yapmak için yoğun gayret sarf etmektedir. Doğu Akdeniz'in Kontrolü ile ilgili Yunanistan'ın Pire Limanına, İsrail'in Hayfa ve Ashod Limanlarına, Türkiye'nin Ambarlı-Kumport Limanına yatırım yapmakta, Güney Kıbrıs ile de alt yapı yatırımları için görüşmeler yapmaktadır. [xv]
Aynı Fondan ayırdığı kaynakla Afrika Ülkelerinde de ulaşım sistemlerinin yapılıp işletilmesi ile yer altı kaynaklarının ve madenlerinin çıkarılması için yatırımlar yapmaktadır.

6) **İSRAİL'İN DÜNYA ÜZERİNDEKİ ASKERİ ÜSLERİ:**
Ermenistan, Güney Sudan

7) **JAPONYA'NIN DÜNYA ÜZERİNDEKİ ASKERİ ÜSLERİ:**
Cibuti

c. **İSLAM COGRAFYASINDA FAALİYET GÖSTEREN ÖZEL ASKERİ ŞİRKETLER**
Dünyanın beş Kıtasında, çoğunluğu ABD'ye ait olmak üzere küresel güçlerin kontrolündeki; Özel Ordular, Özel Askeri Şirketler, Özel Danışmanlık ve Destek Şirketleri ile Özel Güvenlik Şirketleri aktif olarak görev yapmaktadırlar.
ABD'nin 19 ülkede 70, İngiltere'nin 10, Rusya'nın 7, Avustralya'nın 2, Kanada'nın 2, Güney Afrika ve Almanya'nın birer Özel Askeri Şirketi bulunmaktadır.

d. İSLÂM DÜNYASINI KARIŞTIRAN KİRLİ SAVAŞLAR

1) İRAN-IRAK SAVAŞI [xvi] (Harita-2)

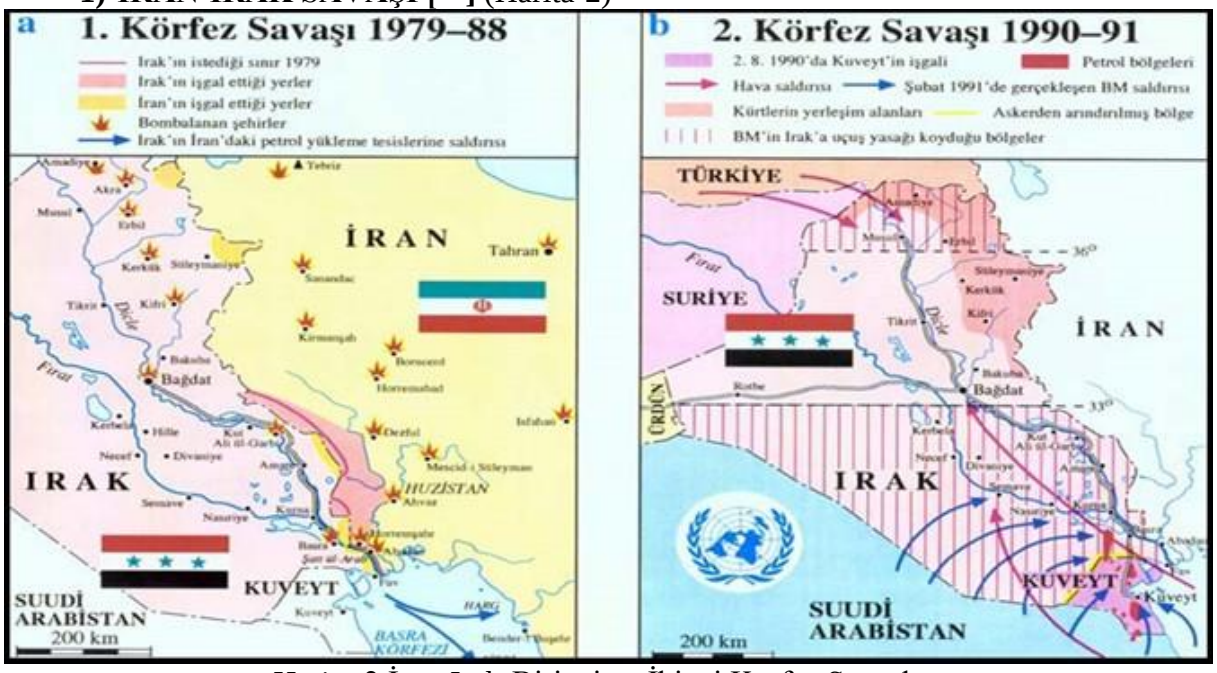

Harita-2 İran-Irak-Birinci ve İkinci Körfez Savaşları

1937 yılında yapılan Sınır anlaşması ile Irak'a bırakılan Fırat ve Dicle nehirlerinin birleşme noktası olan ŞETTÜL ARAP suyolu, iki ülke arasında uzun yıllar süren ihtilaf nedeni olmuştur.
06 Mart 1975 tarihinde Saddam Hüseyin ile İran Şahı Pehlevi arasında imzalanan anlaşma ile İran-Irak sırını ŞETTÜL ARAB'ın en derin noktası olarak belirlenmiş ve sorun çözülmüştür,
11 Şubat 1979 yılında İran'da yaşanan devrim ve yönetimin değişmesi Bağdat-Tahran arasındaki krizin başlangıcı olmuştur. 22 Eylül 1980 tarihinde Saddam Hüseyin'in Abadan ve Hürremşehr'e saldırmasıyla savaş başlamıştır. Bu savaşta Türkiye tarafsızlığını korurken, Suudi Arabistan ve Körfez ülkeleri Irak'ı, Suriye de İran'ı tutmuştur.
Irak'ın zaferleri ile başlayan savaş, İran'ın direnmesiyle yıpratma savaşına dönüşmüş ve galibi olmadan, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin (BMGK) 20 Ağustos 1988 tarihli kararı ile sona ermiştir.
Sekiz yıl süren savaşta bir milyon insanın hayatını kaybetmesine, 150 milyar dolar da ekonomik zarara neden olmuştur.
Saddam, Savaş sırasında İran'ı destekleyen Kuzey Irak'taki Kürt Siyasi Partilerini cezalandırmak için HALEPÇE ve ENFAL katliamlarının emrini vermiş, kimyasal silahların da kullanıldığı bu saldırıda binlerce insan hayatını kaybetmiştir.

2) AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NİN IRAK'A TAARRUZU (Harita-2)

a) BİRİNCİ KÖRFEZ SAVAŞI;

02 Ağustos 1990 tarihinde Irak Kuveyt'i işgal etmiştir.
16 Ocak-28 Şubat 1991 tarihinde ABD liderliğinde, 34 ülkeden oluşan koalisyon güçleri HAVA VE KARA HAREKÂTI icra ederek, Irak'tan Kuveyt'i geri almıştır.

Saddam'ın zulmünden 500.000 Kuzey Iraklı Türkiye'ye sığınmıştır.
Nisan 1991'de Kuzey Irak Kürt Bölgesi için 36. Paralelin kuzeyi, Şii Bölgesi için de 32. Paralelin Güneyi Irak uçaklarına yasaklanmıştır. Bu uygulama Kuzey Irak'ta fiili bir Kürt yönetiminin oluşması sonucunu da doğurmuştur.
"Birleşik Görev Gücü-Çekiç Güç" adındaki uluslararası bir askeri **güç 05 Nisan 1991 tarihinde Türkiye'd**e üslenmiş, **21 Mart 2003** tarihinde, **2. Körfez harekâtı nedeniyle Türkiye'den ayrılmıştır.**
Bu arada, ABD 5000 Iraklı Kürdü ailesi ile birlikte Okyanustaki Guam Adasına götürmüştür.

b) İKİNCİ KÖRFEZ SAVAŞI VE IŞİD:

10 Temmuz 2002 tarihinde CİA ekibi Irak'a girmiş, işgale karşı çıkabilecek bazı generalleri direnişten vazgeçirerek, Kürtleri peşmergeleri örgütleyerek ve gerekli keşifleri yaparak Irak'ı işgale hazırlamıştır.
ABD 20 Mart 2003 tarihinde İngiltere ile birlikte Irak'ı işgal etmiştir.
İşgalin amacı; Saddam Hüseyin rejimini devirmek, kitle imha silahlarına ulaşmak, İslamcı terörist grupları tasfiye, petrol altyapısını güvenceye almak, Irak'ı Ortadoğu ülkelerine model yapmak olarak ilan edildi.
Oluşan anti Irak Koalisyonunda 41 Devlet görev almıştır. (*ABD, İngiltere, Polonya, Avustralya, Güney Kore, İtalya, Gürcistan, Ukrayna, Hollanda, İspanya, Romanya, Japonya, Danimarka, Bulgaristan, Tayland, El Salvador, Honduras, Dominik Cumhuriyeti, Macaristan, Çek Cumhuriyeti, Azerbaycan, Arnavutluk, Nikaragua, Moğolistan, Singapur, Norveç, Letonya, Portekiz, Litvanya, Slovakya, Bosna-Hersek, Makedonya, Yeni Zelanda, Tonga, Filipinler, Ermenistan, Estonya, Kazakistan, Moldova, İzlanda*)
El-Kaide'nin ilk çekirdeğini ve fikrini Irak'a getiren **Ebu-Musab El-Zerkavi, 2003** yılında ABD'nin işgalinden önce **Irak'a** gelmiş ve **"Tevhit ve Cihat Cemaatini"** oluşturmuştur.
17 Ekim 2004 tarihinde "**Tevhit ve Cihat Cemaati**", selefi[xvii] "**Mücahit Cemaati**" ile birleşmiş ve adı, **"Rafideyn Ülkelerinde El Kaide"** olmuş, **15 Ocak 2006** tarihinde **"Mücahit Şûra Meclisi"** oluşturulmuş**, 07 Haziran 2006'da "Ebu-Musab El-Zerkavi"** bir Amerikan askeri operasyonunda ailesi ile birlikte öldürülmüş, **Mücahit Şura Meclisi,** örgütün başına **"Ebu-Ömer El-Bağdadi"yi getirmiş ve 15 Ekim 2006** tarihinde örgütün adını **"IRAK İSLÂM DEVLETİ" olarak değiştirmiştir.**
19 Nisan 2010 Ebu-Ömer El-Bağdadi ve yardımcısı Ebu-Eyüp El-Mısri (El-Kaide Genel Merkez Sorumlusu) öldürülmüştür.
16 Mayıs 2010 Irak İslam Devletinin Şura Meclisi toplanmış, Toplantıda "Ebu-Bekir El-Bağdadi"yi lider seçmiştir. *(Asıl adının "Şimaun Eilot" ve İsrail MOSSAD ajanı olduğu, Sahte isminin "İbrahim bin Avad bin İbrahim el Hüseyin el Badri Ravazi, Lakabının ise "Ebu Bekir Al Bağdadi" olduğu hususunda iddialar bulunmaktadır.)*
ABD, 2003 yılında işgal ettiği Irak'tan 15 Aralık 2011'de çekilmiş, geride kalan ABD varlığının korunması 8 ABD Özel Güvenlik Şirketine bırakılmıştır. [xviii]
DEAŞ ile mücadele için Irak'a 2014 yılında yeniden asker gönderen ABD Irak'taki muharip askeri varlığını, eğitim ve danışmanlık hizmetleri verenler hariç 2021 yılı sonunda bitireceğini duyurmuştur. [xix]
İşgal Süresince, Bir milyon sivil insan hayatını kaybetmiş, 4,7 milyon insan yer değiştirmiş, Kuzey Irak'ta fiili olarak "Irak Kürt Bölgesel Yönetimi"nin oluşmasını sağlamıştır.

3) SURİYE DEVRİMİ VE IŞİD [xx] (Harita-3)

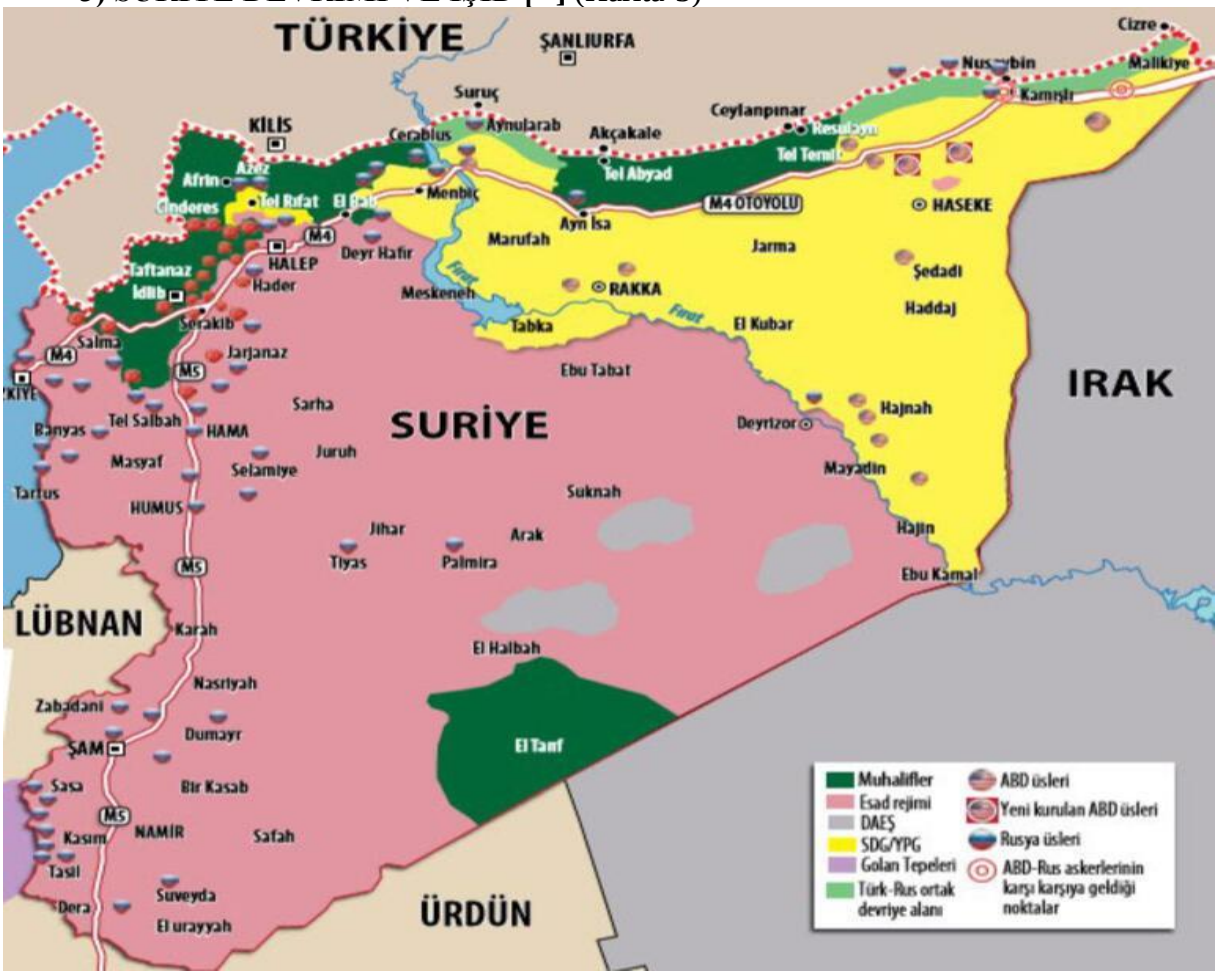

Harita-3 Suriye'de Tarafların Son Durum

15 Mart 2011 tarihinde Suriye'nin Dera kentinde başlayan ve rejimin sert karşılık vermesiyle kısa sürede iç savaşa dönüşen protesto gösterileri ülke geneline yayılmış, bugün ülkede yaşadığı bölge bombalanmamış, bir yakınını kaybetmemiş, ailesinden uzak düşmemiş bir Suriyeli bulmanın imkânsız olduğu bir hale gelmiştir.

İç savaş başladığında çoğu cezaevinde olan El Kaide üyeleri bugün IRAK ŞAM İSLAM DEVLETİ (İŞİD-DEAŞ), HEYET EL TAHRİR EL ŞAM (HTŞ) veya farklı muharip gruplarla toprak parçalarını kontrol eden örgütler durumuna gelmişlerdir.

Savaş başladığında örgütlü bir silahlı gücü olmayan Demokratik Birlik Partisi (PYD), bugün ABD ve Rusya'dan destek gören, Batı başkentlerinde temsilciliği olan, ülkenin dörtte birinden fazlasını kontrol eden bir güç haline gelmiştir.

Suriye'deki İç Savaşı bugüne taşıyan kritik dönüm noktaları:

1-30 Temmuz 2011 tarihlerinde Muhalifler tarafından Özgür Suriye Ordusu kurulmuş, gösteriler iç savaşa dönüşmüştür.

PKK'nın Suriye'deki uzantısı olan Demokratik Birlik Partisi'nin (PYD) silahlı üyelerinden Temmuz 2012 tarihinde oluşturduğu Halk Savunma Birlikleri (YPG) Afrin, Ayn el-Aran (*Kobani)* ve Kamışlıya hâkim bir güç haline gelmiştir.

14 Şubat 2013 tarihinde İran'ın Beşer Esed'i destekleyen Suriye'deki varlığı resmen duyurulmuş ve savaşın seyri Esed lehine değişmiştir.

21 Ağustos 2013 tarihinde Esed yönetimi tarafından Şam kırsalında Sarin gazı kullanılmış olup, kimyasal kullanımını kırmızı çizgi olarak ilan eden ABD'nin muhalifleri desteklemeye başlamıştır.

İslami Grupların en güçlüleri olan **Ahrar El-Şam, Sukur El-Şam, El-Tevhit Tugayı, İslâm Ordusu, El-Hak Tugayı, Ansar El-Şam Taburları ve Kürt İslami cephesi Komutanları, 22 Kasım 2013** tarihinde **"İSLÂM CEPHESİ"** adı altında birleştiklerini açıkladılar.

Ebu Bekir El-Bağdadi, 09 Nisan 2013 tarihinde yeni adını "**Irak Şam İslam Devleti" (DEAŞ-İŞİD)** olarak açıklamış, **savaşçı sayısını 30 bine ulaştırmış ve Ocak 2014 'de Rakka'yı ele geçirmiştir.**

Suriye'de YPG'yi destekleyen ABD, Ayn El Arab'ı kuşatan DEAŞ'ı 23 Eylül 2014 tarihinde havadan bombalamaya başlamıştır.

Şam Hükümetine destek veren ve cihatçıları kendisi için de tehdit gören Rusya 30 Eylül 2015 tarihinde savaşa doğrudan müdahil olmuştur

Türkiye iki YPG bölgesi arasında köprü kurulmasını engellemek ve sınırındaki DEAŞ tehdidine son vermek için 24 Ağustos 2016'da Fırat Kalkanı Operasyonu'nu başlatmış, 2018'de de Afrin'e "Zeytin Dalı Operasyonu" düzenlemiştir. Türkiye için Suriye'de en önemli öncelik YPG olmuştur.

4 Mayıs'ta Rusya, İran ve Türkiye, Kazakistan'ın başkenti Nur Sultan'daki (Astana) **toplantıda muhaliflerin bulunduğu alanlarda "Dört çatışmasızlık bölgesi oluşturma" (***İdlib, Rastan-Telbise, Doğu Guta, Dera-Kuneytra***) kararı almıştır.**

DEAŞ'ın elinde toprak kalmadığı gerekçesi ile ABD Aralık 2018'de Suriye'den çekileceğini açıklamış, ancak tepkiler karşısında sadece 1.000 askerini çekmiştir.

Türkiye YPG' ye karşı 09 Ekim 2019 tarihinde "Barış Pınarı Harekâtı"nı başlatmış, harekât iki hafta içinde önce ABD, ardından Rusya'yla varılan anlaşmalarla sona ermiş, YPG'nin sınırdan 30 kilometre derinliğe çekilmesi ve bu bölgede Rus ve Suriye ordularının bulunması kararlaştırılmış, ancak YPG bu güne kadar tam olarak geri çekilmemiştir.

2011'de nüfusu 22 milyon olan ülkede, 10 yılda 600 bin kişi hayatını kaybetmiş, çoğu çadırlarda ya da sağlıksız koşullarda yaşamak zorunda kalan 6,7 milyondan fazla Suriyeli ülke içinde yerinden edilmiş, 3,6 milyonu Türkiye'de yaşayan. 5,6 milyondan fazla sığınmacı da Suriye'yi terk etmiştir.

Ülke; (EK-C-3)

Birincisi, Kuzeybatıda İdlib-Afrin-Carablus hattını kontrol eden muhaliflerin olduğu bölge,

İkincisi, PYD'nin omurgasını oluşturduğu Suriye Demokratik Güçleri'nin (SDG) kontrolündeki bölge,

Üçüncüsü de İran'a bağlı milis güçlerin hâkimiyet kurduğu yerlerin de içinde olduğu Hükümetin kontrolünde olan bölge,

Olmak üzere fiilen üçe bölünmüş durumda olan Suriye 10 yılın sonunda savaşın sahnesi olmaya devam etmektedir.

4) LİBYA'DAKİ GELİŞMELER [xxi] (Harita-4)

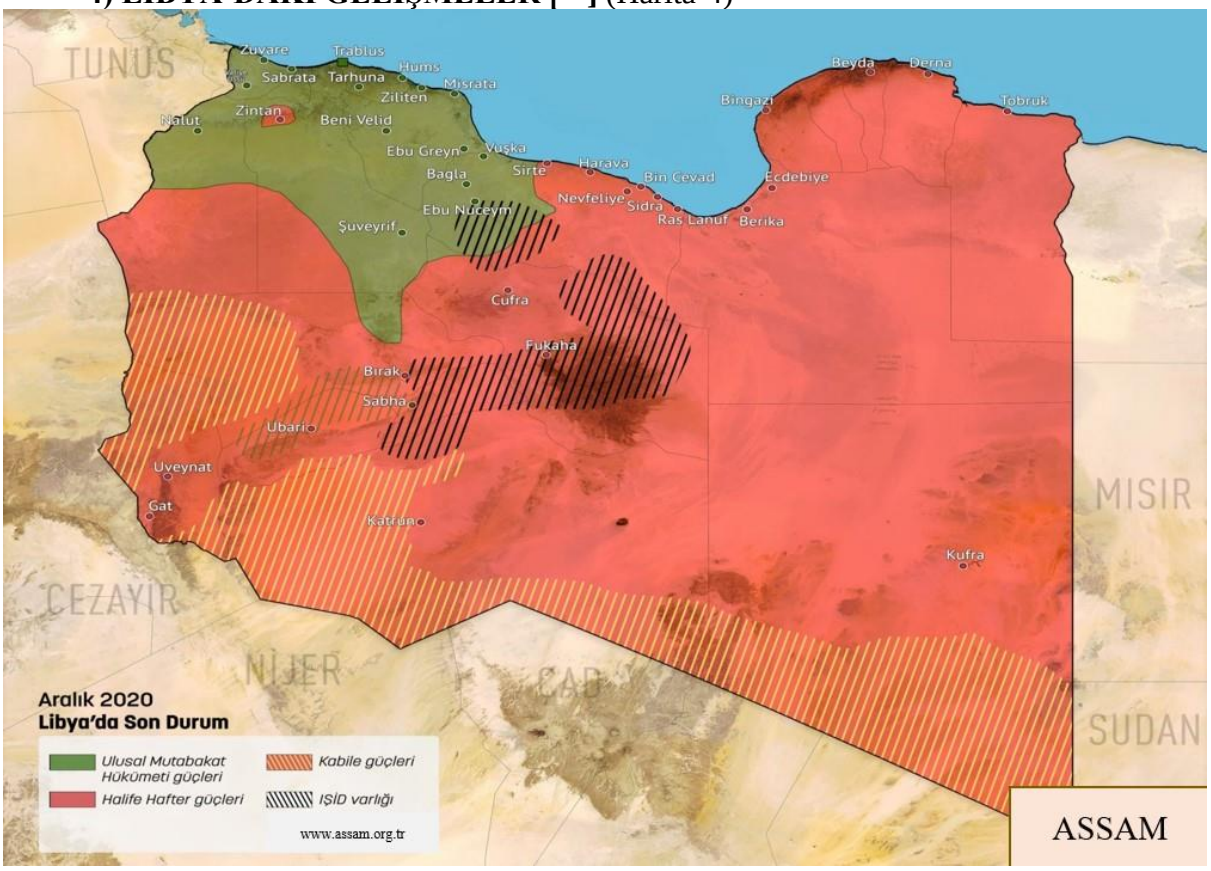

Harita-4 Libya'daki Gelişmeler

Tunus'ta başlayan **"Arap Baharı" 17 Şubat 2011** tarihinde Libya'ya ulaşmış, kitlesel gösteriler onlarca kişi hayatını kaybetmiştir.

19 Mart 2011: Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde (BMGK) **NATO**'nun uygulayacağı uçuşa yasak bölge ilan edilmesi kararı almış, Kararın ardından çok sayıda NATO ve Arap ülkesi, Libya'ya hava saldırılarına başlamıştır.

21 Ağustos 2011: NATO bombardımanının da katkısıyla, muhalifler başkent Trablus'a girmiş, **20 Ekim 2011'de** Libya Lideri Kaddafi, memleketi Sirte'de muhalif savaşçılar tarafından öldürülmüş, Libya'da yönetim **"Ulusal Geçiş Konseyi"** ne verilmiştir.

Temmuz-Ağustos 2012 tarihleri arasında ilk genel seçimler yapılmış, "Ulusal Geçiş Konseyi" görevi "Milli Genel Kongreye" (MGK) devretmiştir.

11 Eylül 2012: ABD'de internetten paylaşılan bir filmin Hazreti Muhammed'e hakaret içerdiği gerekçesiyle başlayan olaylarda, silahlı gruplar Bingazi'nin ABD Konsolosluğuna saldırmış, ABD Büyükelçisi ve 3 Amerikan koruma görevlisi öldürülmüştür.

14 Şubat 2014 tarihinde General Hafter başarısız bir darbe girişiminde bulunmuş, Hükümet Hafter'in girişimini "Başarısız Darbe Girişimi" olarak nitelendirmiştir.

25 Haziran 2014 tarihinde yapılan genel seçimlere katılımın az olmasını gerekçe göstererek MGK seçimleri tanımadığını açıklamış, MGK taraftarları ile yeni seçim sonucunda oluşan Temsilciler Meclisi gurupları arasında çatışmalar başlamış, Trablus'ta çalışamadığını gerekçe göstererek yeni Temsilciler Meclisi Tobruk'a taşınmış Libya'da iki Meclis taraftarı gruplar arasında silahlı çatışmalar başlamıştır.

DEAŞ'a bağlı guruplar liman Kenti Derna'da yönetimi ele geçirmiş ve Sitre'ye de hâkim olmuştur.
17 Aralık 2015 tarihinde Birleşmiş Milletlerin (BM) girişimleriyle Fas'ın Suheyrat kentinde varılan **"Libya Siyasi Anlaşması"** uyarınca Ulusal Mutabakat Hükümeti (UMH) **Başkanlık Konseyi** kurulmuş, BM Güvenlik Konseyi tarafından Libya'nın tek meşru temsilcisi olarak tanınmış, ancak Konseyin sunduğu hükümet listeleri**, Halife Hafter'in** baskıları sonucunda **Tobruk'taki Temsilciler Meclisinde onaylanmadığı için süreç tıkanmıştır.**
4 Nisan 2019 tarihinde Libya'nın doğusundaki milis güçlerin lideri Halife Hafter, **UMH'nin kontrolündeki başkent Trablus'u** ele geçirmek için operasyon başlatmış, 8 ayı aşan çatışmalarda **Halife Hafter, Fransa, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), Mısır ve Rusya**'nın desteğine rağmen kayda değer bir ilerleme sağlayamamıştır.

5) YEMEN'İN DURUMU [xxii] (Harita-5)

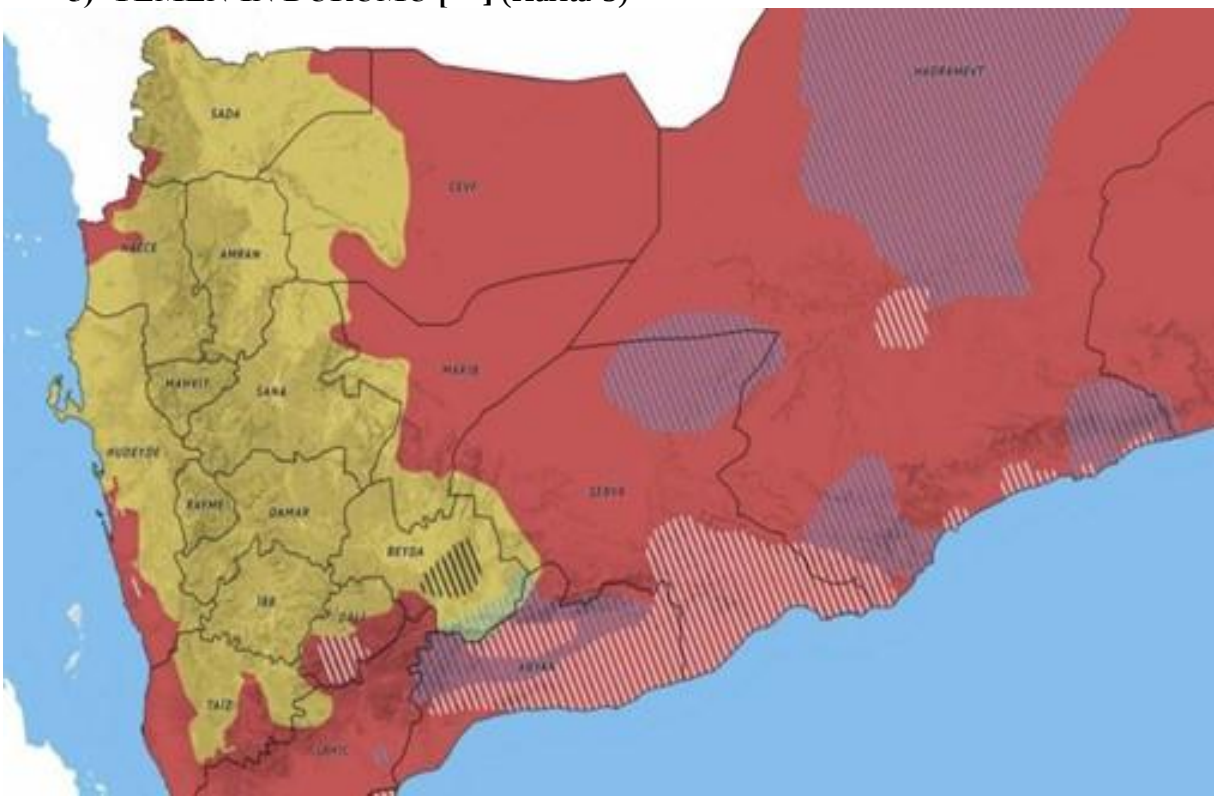

Harita-5 Yemen'de Tarafların 2021 Durum Haritası

Arap Baharı rüzgârının etkisiyle 11 Şubat 2011 tarihinde Yemen'de başlayan gösteriler sonucunda Cumhurbaşkanı Ali Abdullah Salih görevi bırakmış, Şubat 2012'de yapılan Cumhurbaşkanlığı ve kurulan Ulusal Geçiş Konseyi Hükümeti ile geçiş süreci başlamış, 18 Mart 2013 tarihinde Birleşmiş Milletler ve Körfez İşbirliği Konseyi'nin (KİK) girişimiyle 22 üyeli bir Kurur oluşturulmuştur.
02 Şubat 2014 tarihinde Yemen'in altı federal bölgeye ayrılmasına karar verilmiş, kararı Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), Bahreyn, Kuveyt ve Umman'ın yanı sıra BMGK'nin daimî temsilcileri ABD, Rusya, Fransa, İngiltere ve Çin de desteklemiştir.
Sürecin ardından İran destekli silahlı güce sahip Husiler, Cumhurbaşkanı Abdurabbu Mansur Hadi'ye hükümeti feshetmesi ve yerine Ulusal Birlik Hükümeti Kurulması yönünde baskı uygulamış, istekleri kabul edilmeyince de 21 Eylül 2014 tarihinde başkent Sana'yı ele geçirmişlerdir.

Husiler, 20 Ocak 2015'te taleplerini yerine getirmeyen Cumhurbaşkanı Hadi'nin konutu ve Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nı kuşatmış, Hadi, Husilerin taleplerini yerine getirmeyerek, 22 Ocak' 2015 tarihinde görevinden istifa etmiştir.
01 Mart 2015 tarihinde Hadi yanlısı güçler ile Husiler arasında çatışma başlamış, Hadi'nin talebi üzerine 26 Mart 2015 tarihinde Suudi Arabistan öncülüğünde kurulan koalisyon, Husiler ve Salih yanlısı güçlere yönelik operasyon başlatılmıştır.
Yemen'in Batısı İran tarafından desteklenen HUSİLERİN, Güneyi BAE tarafından desteklenen Aden Merkezli GÜNEY GEÇİŞ KONSEYİ'nin, geri kalan bölge ise Suudi Arabistan tarafından desteklenen YEMEN MERKEZİ HÜKÜMETİ'nin kontrolünde bulunmaktadır.
Çatışmaların yoğunlaştığı 2015 yılından bugüne tarafların kaybı 20 bini bulurken, nüfusun %75'i açlık sınırında yoksulluk yaşamaktadır.

6) FİLİSTİN SORUNU [xxiii] [xxiv] (Harita-6)

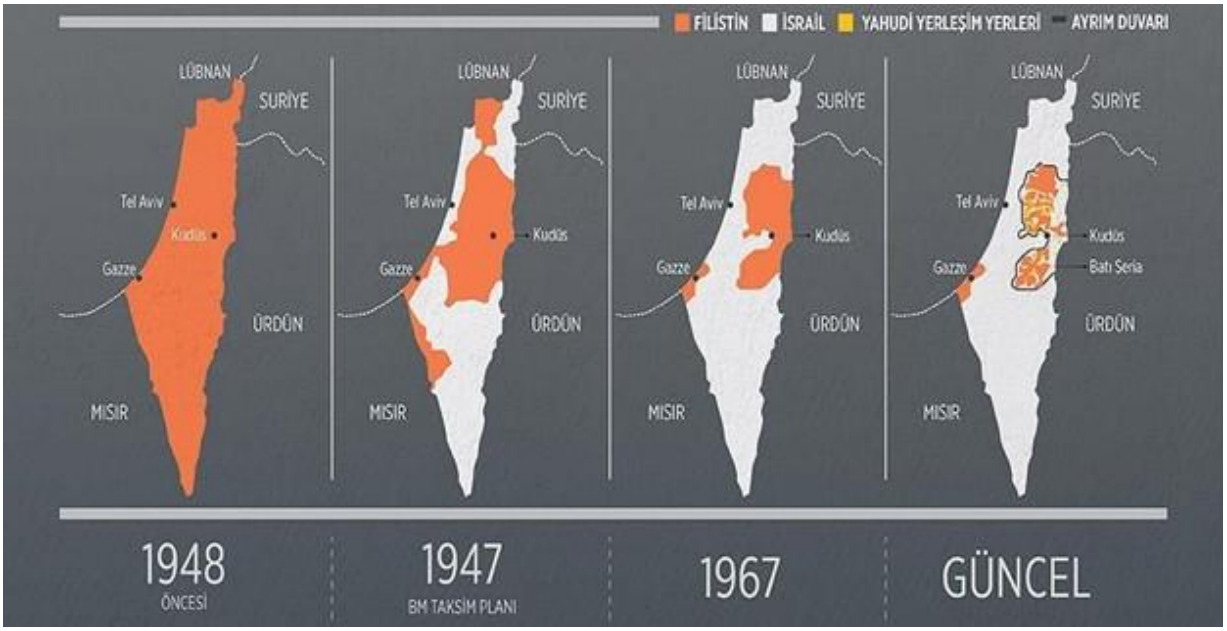

Harita-6 İsrail Soykırımına Uğrayan Filistin haritası

Müslümanların ilk kıblesi olarak İslâmiyet ile Kudüs-ü Şerif arasında kurulan ilk manevi bağ, Peygamber Efendimiz (s.a.v.) İsra hadisesi ile kuvvetlenmiş ve bu Mukaddes Şehir Hz. Ömer (r.a.) zamanında miladi 636 yılında Müslümanlar tarafından fethedilmiştir.

1071 yılında, **Selçuklu yönetimine** giren şehir, **1099** tarihinde Haçlıların işgaline uğramış, **88 yıllık** haçlı idaresinden sonra, **1187** yılında **Selahattin Eyyübî** tarafından geri alınmış, **1233:1244** tarihleri arasında **11 yıl Fransa'nın yönetiminde kaldıktan** sonra tekrar **Eyyübîlerin** eline geçmiştir.

Kudüs-ü Şerif; **1243** yılında uğradığı Moğol istilasından sonra, **1259** yılında Memluklular tarafından alınmış, **1517** yılında **Yavuz Sultan Selim**'in **Mısır'ı fethinden sonra Filistin ile birlikte Osmanlı İdaresine girmiştir.**

1799 tarihinde, Fransız General Napolyon Bonaparte, Osmanlı yönetimindeki Filistin'de bir Yahudi devleti kurulması fikrini ortaya atmış; **1879 tarihinde** Birinci Siyonizm Kongresi İsviçre'nin Basel şehrinde toplanmış; 1896'da gazeteci **Theodor**

Herzl, yazdığı kitabında Yahudilerin kendi devletini kurmasını savunmuş ve özellikle Avrupa'daki Yahudi düşmanlığına karşı bu fikri geliştirmiştir.

Kongrenin sonunda, yayınlanan Basel **Programında Filistin'de bir Yahudi vatanının kurulması** ve Dünya Siyonizm Teşkilatı'nın bu amaca ulaşmak için faaliyete geçirilmesi öngörülmüştür.

1897'den önce, çok az sayıda Siyonist göçmen bölgeye gelmeye başlamış, 1903'e kadar, çoğunu Doğu Avrupa'dan gelenlerin oluşturduğu Yahudi göçmenlerin sayısı 25 bine ulaşmış, Bölgenin yarım milyona yakın Arap sakiniyle birlikte yaşamaya başlamıştır.

Osmanlı İmparatorluğunun bir parçası olan Filistin'e **1904 ila 1914 arasında 40 bin kişilik bir ikinci göçmen dalgası gelmiştir.**

400 yıl Osmanlı idaresinde kaldıktan sonra;

09 Aralık 1917 tarihinde İngilizlerin eline geçmiş, Filistin'de manda yönetimi kuran İngilizler, **Kudüs-ü Şerif-i Filistin'in başkenti yapmış; İsrail işgal Devletini kurduktan sonra İngilizler, 1948** tarihinde Filistin'den çekilmişlerdir.

Bu tarihten itibaren Arap-İsrail çatışmaları başlamış; **1948 Arap-İsrail Savaşı, 1956 Süveyş Krizi, 1967 Altı Gün Savaşı, 1973 Yom Kippur Savaşı**, Lübnan İç Savaşı**, 09 Aralık 1987-1993 ilk Filistin Ayaklanması** (İntifada), **Eylül 2000-Şubat 2005 İkinci Filistin Ayaklanması** (İntifada)**, 2006 İsrail-Lübnan Savaşı**, **27 Aralık 2008 Gazze Savaşı**, **Ağustos 2011 Gazze Şeridi hava saldırıları**, **08 Temmuz 2014 Gazze Savaşı, 06 Mayıs 2021 Filistin-İsrail çatışmaları** olmuştur.

1967 Savaşında Filistin'in tamamını işgal eden İsrail bu gün, Kudüs-ü Şerif'e ve Mescid-i Aksa'ya hâkim duruma gelmiş, Dünya tarafından bağımsız bir Devlet olarak tanınmayan Filistin Devleti tamamen İsrail'in egemenliği altına girmiş, Dış dünya ile kara, deniz ve havadan irtibatı kesilmiş, Filistin halkının elinde bulunan yerleşim birimlerinin giriş ve çıkışları İsrail Ordusu ve güvenlik kuvvetleri tarafından kontrol altına alınmış, bir biri ile irtibatı kesilmiş kantonlar haline getirilmiş Filistin yerleşim birimlerinin etrafı kalın ve yüksek duvarlarla çevrilerek kontrol altında alınmış ve tamamen pasifize edilmiştir.

Filistin Bölgesinde; şehirlerarası oto yol kavşaklarında ve kritik noktalarında kurulan kamera ve elektronik cihazlarla donatılan çelikten, İsrailli askerlerin nöbet tuttuğu yüksek gözetleme kuleleri vasıtasıyla kontrol edilir hale getirilmiştir.

Yine, Filistin Bölgelerinin çevrelerinde, modern siteler halinde, çevreleri yüksek tel çitlerle çevrilmiş, aynı zamanda, güvenlik güçleri için üs vazifesi yapan, yeni "**Yahudi Yerleşim Bölgeleri"** inşa edilmiştir.

Filistin Yerleşim Bölgelerinin giriş-çıkışları kontrol edildiği gibi, Mescid-i Aksa ve Harem-i İbrahim gibi kutsal yerlere giriş-çıkışlarda, İsrail Askerleri ve Güvenlik Kuvvetleri tarafından tesis edilen nöbet kulübeleri ve karakolları ile kontrol edilmekte, Genç Filistinlilerin, Mescid-i Aksa'da düzenli olarak, beş vakit namaz kılmalarına müsaade edilmemekte, yasağa uymayanlar kameralarla tespit edilerek, iki ay Mescid-i Aksa'ya girme yasağı uygulanmaktadır. **Bakım ve onarımı İsrail'in insafına kalmış olan Mescid-i Aksa mahzun ve sahipsiz bir mabet durumuna getirilmiştir.**

İsrail'in Filistin'i işgali çağımızın en uzun işgali olmuş, bu işgal boyunca Filistin halkı işkenceler, yargısız infazlar, cinayetler, sivil katliamlar, soykırım olarak tanımlanan sistematik kötü davranışlar ve sürgünlere maruz kalmıştır.

Bugün 27 bin kilometre karelik Filistin topraklarının %85 İsrail tarafından işgal edilmiş durumdadır.

7) DOĞU TÜRKİSTAN MESELESİ (Harita-7)

Harita-7 Çin İşgalindeki Doğu Türkistan Haritası

ÇİN tarafından dört defa işgal edilen (1579; 1876; 1937; 1949) Doğu Türkistan, üç defa bağımsızlığını kazanmış (1863;1933; 1944), ancak 1949 yılında Stalin'in onayı ile yapılan işgal bugüne kadar devam etmektedir. Çin-Doğu Türkistan ilişkileri, Osmanlı-Rus ve SSCB-Türkiye ilişkilerinden hep etkilenmiştir.

ÇİN, 2017 yılından itibaren Doğu Türkistan'da, İspanya'da Endülüs Emevî Devletine Avrupa'nın uyguladığı Müslüman bırakmayan asimilasyon uygulamalarına benzer bir yok etme politikası uygulamaktadır. ABD ve Hristiyan Batı, ÇİN'in asimilasyon politikalarını desteklemektedir. Hayatları pahasına örnek bir şekilde İslam'ı yaşama gayretinde olan Doğu Türkistan halkı, ÇİN zulmünden kurtulmak için İslâm Ülkelerinin bir irade altında toplanıp kendilerine yardım edecekleri zamanı beklemektedirler.

8) KEŞMİR SORUNU [xxv] (Harita-8)

Harita-8 Hindistan İşgalindeki Keşmir Haritası

Güney Asya Bölgesinde Pakistan, Hindistan ve Çin arasında yer alan ve bu üç ülke arasında bölünmüş olan, 222.200 Km2 toprağa sahip olan KEŞMİR, İngiltere'nin 1947'de çekilmesi ile birlikte Hindistan alt kıtasının bölünmesinden sonra iki ayrı bağımsız ülke olan Hindistan ile Pakistan arasında bugüne kadar çözülemeyen bir sorun haline gelmiştir.

Keşmir'in; Srinagar ve Cemmu Kentlerini de içine alan güney kısmı Hindistan'ın CEMMU KEŞMİR *(2011 sayımına göre 12,5 milyon nüfusun %68,3'ü Müslüman, %28,4'ü Hindu, %1'i Budist)* **Eyaletini oluşturmakta, kuzey bölgede ve bulunan AZADİ KEŞMİR olarak bilinen kısmı Pakistan'ın kontrolünde, doğusundaki nüfusu az ve dağlık olan bölgesi de Çin'in kontrolünde bulunmaktadır.**

İngiltere Hindistan'dan çekilirken, %90'ı Müslüman olan ve prenslikle yönetilen Keşmir'i, Pakistan veya Hindistan ile birleşme konusunda serbest bırakmış, Keşmir halkının Pakistan'a katılmaktan yana tavır almasına rağmen zamanın prensi Hindistan ile birleşmeye karar vermiş, ancak karara Müslüman Keşmir halkı karşı çıkmıştır.

Gelişmeler karşısında Pakistan ve Hindistan bölgeye asker göndermiş, ilki 1948 yılında olmak üzere, Keşmir sorunu Pakistan ve Hindistan arasında 1965 ve 1999 yıllarında savaşa neden olmuştur.

1947 yılında özerkliğini kazanan CEMMU KEŞMİR'in bu durumunu kabul eden Hindistan Anayasasının 370. Maddesi 05 Ağustos 2019 tarihinde değiştirildiğinden, bu davranış Hindistan'ın CEMMU KEŞMİR'i Hindistan topraklarına katma hazırlığı olarak yorumlanmaktadır.

Hindistan'ın son kararı, mevcut gerginliği daha da arttıran bir davranış olarak yorumlanmaktadır.

9) AFGANISTAN'NIN DURUMU (Harita-9)

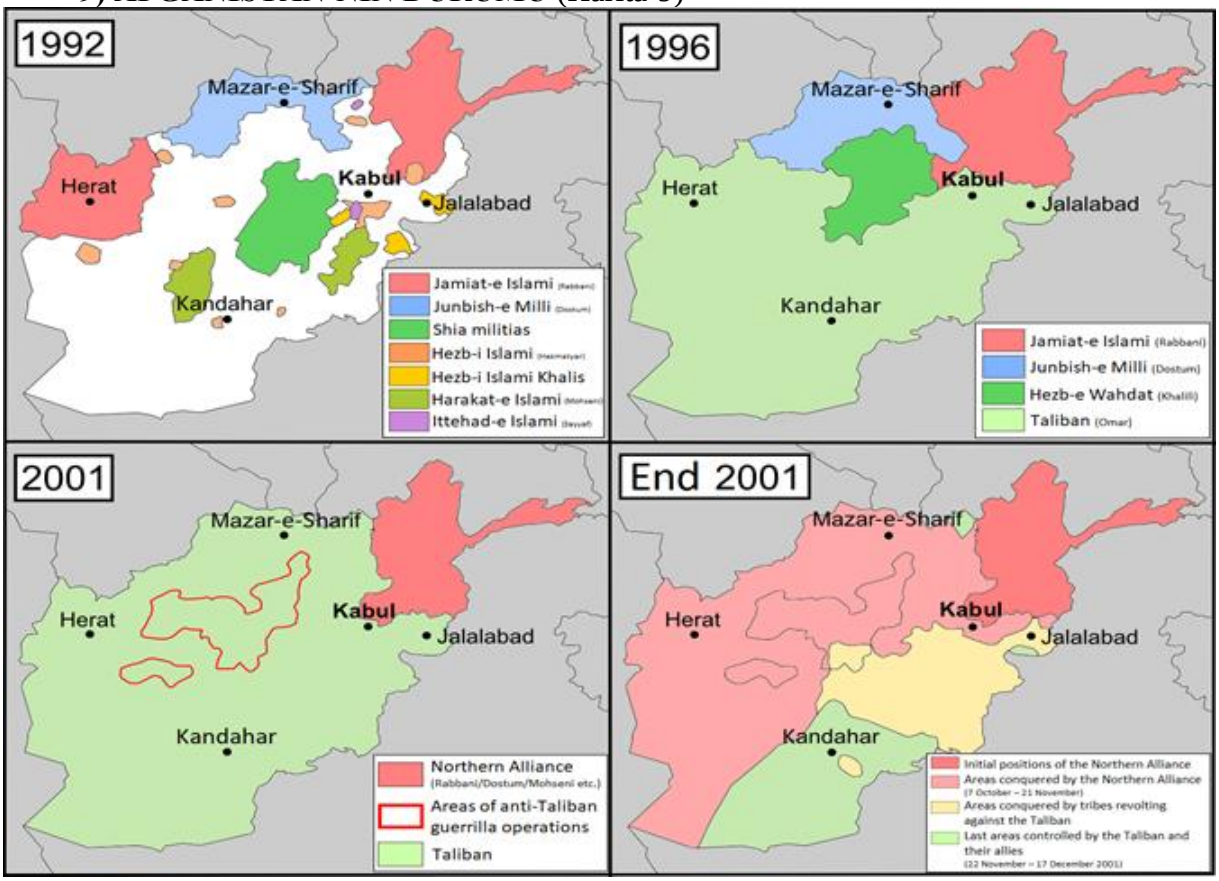

Harita-9 1992-2001 Afganistan Haritası

a) RUSYA'NIN AFGANİSTAN'I İŞGALİ;

27 Nisan 1978 tarihinde darbe ile iş başına gelen komünist rejimin arkasından Sovyetler Birliği 27 Aralık 1979'da Afganistan'ı işgale etmiştir. Yerli komünistlere karşı ayağa kalkan Afgan Halkı SSCB işgaline karşı direnişe başlamıştır.

Körfez ülkelerinin maddi desteği Çin'den satın alınan silahlar direnişi güçlendirmiştir. Afgan-Sovyet Savaşı "Cihad" ve "Mücahid" kavramlarının uluslararası medya tarafından dolaşıma sokulmasını sağlamıştır. Körfez ve Arap ülkelerinin teşvikiyle binlerce Müslüman genç Afgan Cihadına katılmıştır. Bu katılımlar daha sonra El Kaide benzeri ve DEAŞ, İŞİD gibi örgütlerin tabanını oluşturmuştur.

İşgali müteakip batağa saplandığını anlayan Sovyetler "Yenilmez Kızıl Ordu" Hindikuş Dağlarında yıkıcı bir yenilgi almış, 13.621 asker, 451 helikopter ve uçak, 147 tank ve 443 top kaybetmiş ve 15 Şubat 1989 tarihinde son Rus askeri de Afganistan'dan çekilmiştir.

Savaşın getirdiği milyarlarca dolarlık savaş yükü Sovyetler Birliğinin çöküşüne sebep olmuş, "Süper Güç" Afganistan'da uğradığı hezimetle kartondan bir aslana dönüşmüş, saygınlığını ve prestijini yitirmiştir.

Mücahitler kazanmışlardı, ancak **savaş Afganistan için büyük bir yıkıma sebebiyet vermiştir. Bir milyon üzerinde "şehit", yüz binlerce dul ve yetim, Ülke nüfusunun üçte biri göçmen olmuş, altyapı tamamen bitmiş, zaten dünyanın en geri kalmış ülkelerinden biri olan ülke, büyük bir yıkıma maruz kalmış, istikrar ve huzur kaybolmuş**, Sovyet işgali sonrası **iç savaş başlamış, Taliban ve el-Kaide ortaya çıkmış** ve bilahare **11 Eylül eylemlerini bahane**

ederek başka bir süper gücün Afganistan'ı işgali ile birlikte, huzur ve istikrar hiç geri gelmeyecek şekilde kaybolmuştur. [xxvi]

b) ABD'NİN AFGANİSTANI İŞGALİ [xxvii] (Harita-10)

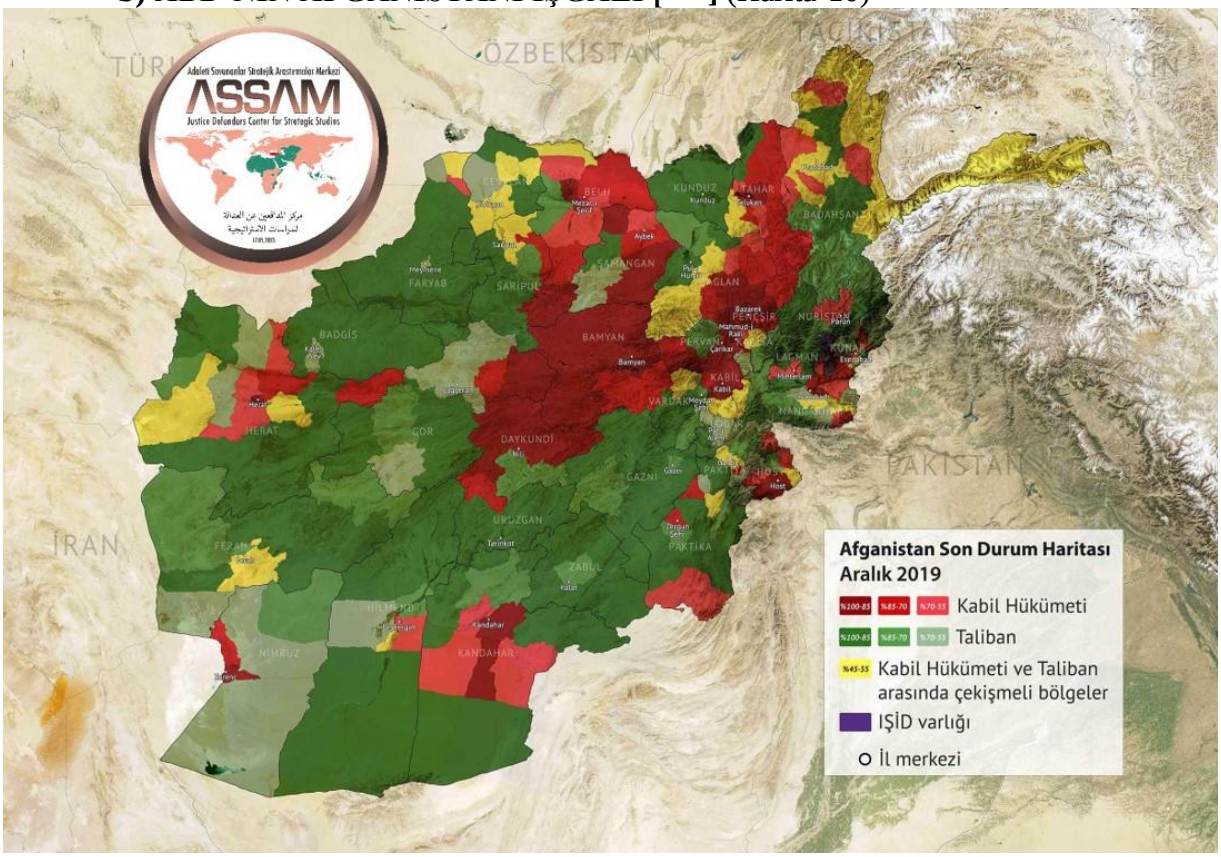

Harita-10 2019 Afganistan Siyasi Durum Haritası

İç savaşa tutuşan ve Taliban'ın hâkimiyetine giren Afganistan 11 Eylül 2001 saldırısının üzerinden bir yıl geçmeden ABD öncülüğünde NATO müdahalesine maruz kalmış, 07 Ekim 2001 tarihinde Afganistan'a askeri müdahalesi başlamış, yaklaşık 1000 ABD operasyon güçleri ve **Merkezi İstihbarat Teşkilatı görevlisi, saldırıları yönlendirmeye ve Afgan muhalif güçleri organize etmeye yardımcı olmak için Afganistan'a girmiş, aynı dönemde yaklaşık 1300 Deniz Piyadesi, Taliban'a baskı yapmak için görevlendirilmiştir.**
08 Ağustos 2003 tarihinde NATO, Afganistan'daki uluslararası güvenlik güçlerinin (ISAF) kontrolünü üslenmiştir.
2010 yılında ABD'nin Afganistan'daki güçlerinin sayısı 100 bine ulaşmış, 2021 yılına kadar 800 bin ABD askeri görev almıştır.
01 Mayıs 2011 tarihinde Usame Bin Ladin ABD tarafından Pakistan'da öldürülmüştür.
28 Aralık 2014 tarihinde ABD'nin muharebe misyonu sona ermiş, bölgede Afgan güçlerini eğitmeye odaklanan 10 bin civarında ABD askeri kalmıştır.
Şubat 2020'de ABD ile Taliban arasında barış anlaşması imzalanmış, ABD'nin nihai geri çekilme tarihi 01 Mayıs 2021 olarak belirlenmiştir.
15 Ağustos 2021 tarihinde Taliban Afganistan'da yönetime el koymuştur.
30 Ağustos 2021 tarihinde ABD, Afganistan'dan çekilme sürecinin tamamlandığını açıklamıştır.

20 yıl süren işgal sürecinde; savaşın doğrudan sonucu olarak 71 bini sivil olmak üzere 241 bin kişi hayatını kaybetmiş, 50 bini savaşın ilk üç yılında olmak üzere on binlerce kişi terör şüphelisi olarak gözaltına alınmıştır.
ABD, Afganistan'da 20 yıllık varlığı boyunca askeri operasyonlara iki trilyondan fazla harcama yapmış, yeniden yapılanma programları için 145 milyar dolar, Afgan Güvenlik güçlerinin eğitimi için 83 milyar dolar harcamış, Afgan Güçlerine 76 Araç, 600 bin silah, 163 bin telekomünikasyon teçhizatı ve 208 hava aracı vermiştir.
ABD'den sonra Afganistan'da en fazla askere sahip olan İngiltere 30 milyar dolar ve Almanya 19 milyar dolar harcamıştır. [xxviii]

10) BOSNA HERSEK-HIRVATİSTAN SAVAŞI [xxix] (Harita-11)

Harita-11 Bosna Hersek Haritası

Fatih Sultan Mehmet döneminde, **1463 yılında Osmanlı himayesine giren Bosna Hersek**, **1878 yılına kadar Osmanlı himayesinde kalmış,** daha sonra **önce Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, ardından Yugoslavya topraklarının parçası olan Bosna Hersek, 1992 yılında merhum Aliya İzzetbegoviç önderliğinde bağımsızlığını ilan etmiştir.**
28 Haziran 1914 tarihinde Avusturya Veliahdı Franz Ferdinand'ın bir Sırp öğrenci tarafından öldürülmesi, Birinci Dünya Savaşı'nın fitilini ateşlemiştir.
Bosna Hersek 26 Ekim 1918 tarihinde Sloven Krallığı'nın bir parçası olarak Sırbistan ile birleştirilmiştir.
Bosna Hersek, 1946 yılında Yugoslavya'yı oluşturan altı halk cumhuriyetinden biri olmuştur. Yugoslavya Devlet Başkanı Tito 1971'de Müslümanlara ulus statüsü tanımış ve Bosna-Hersek'te Müslümanlık sadece din değil bir milliyetin de adı olmuştur.
Tito'nun 1980 tarihinde ölümünün arkasından etnik ve dini çatışmalar yeniden başlamış, Sırbistan'ın dağılan Yugoslavya'nın mirasçısı olmak

istemesi üzerine ülkede başlayan iç savaş Avrupa Topluluğu ve Almanya'nın yoğun baskıları ile sona erdirilebilmiştir.
1990 seçimlerini kazanan Aliye İzzetbegoviç Bosna Hersek Devlet Başkanlığına seçilmiş ve Mart 1992 tarihinde yapılan bir referandumla bağımsızlığını ilan etmiştir. Bunun üzerine Bosna Hersek Sırplı milislerin yoğun saldırılarına maruz kalmıştır.
Sırpların Bosnalı Müslümanlara ve Hırvatlara 01 Mart 1992 tarihinde başlattığı saldırı ile başlayan soykırım niteliğindeki savaş 14 Aralık 1995 tarihine kadar kanlı bir şekilde devam etmiştir.
Savaş sonrasında 300 bine yakın insan hayatını kaybetmiş, 2 milyon civarında insan Yaşadığı topraklarını terk etmiştir.
Savaşı bitiren DAYTON Anlaşması ile Bosna Hersek Cumhuriyeti kurulmuş ve yönetim şekli belli olmuştur.

11) KIBRIS SORUNU VE KIBRIS BARIŞ HAREKÂTI [xxx] (Harita-12)

1571 Tarihinde Osmanlı Devleti tarafından fethedilmiş ve ilk Türk Cemaati adaya yerleştirilmiştir.

1878 Osmanlı-Rus Savaşında Osmanlı Devleti'nin yenilgisinde, Osmanlı mülkiyeti devam ederken Britanya İmparatorluğuna kiralanmıştır.

Birinci Dünya savaşının başlaması ile birlikte İngiltere adaya el koymuştur.

Lozan Barış Antlaşmasının 20. Maddesi gereğince 1923 tarifinde Türkiye adanın İngiltere'ye ilhakını kabul etmiştir.

1931 tarihinde Rumlar Enosis isyanı başlatmış, Türk Cemaati Enosis'e karşı çıkmıştır.

1943 tarihinde İngiltere güdümlü 'Kıbrıs Adası Türk Azınlığı Kurumu' (KATAK), 1944 tarihinde de Doktor Fazıl Küçük tarafından 'Kıbrıs Milli Türk Halk Partisi'ni kurulmuştur.

1955 tarihinde Yunan terör örgütü EOKA 1 Nisan'da adada faaliyete geçmiş, Rumlar arasında Enosisçi-Anti Enosisçi çatışması başlamış, EOKA terörünün Türkleri hedef almaya başlaması üzerine Türkiye'de 6-7 Eylül 1955 olayları olmuş, aynı zamanda "Ya Taksim Ya Ölüm" sloganı yoğun bir şekilde kullanılmaya başlamış, Türkiye ilk kez sorunda taraf olmayı kabul etmiş ve 29 Ağustos'ta Londra'da İngiltere ve Yunanistan'ın katıldığı toplantıda, Türkiye de temsil edilmiştir.

15 Kasım 1957 tarihinde Kıbrıs Türk Mukavemet Teşkilatı (TMT) kurulmuştur.

İngiltere Başbakanı ve üç devletin dışişleri bakanlarının katılımıyla Zürih Antlaşmaları onaylanmış, Cemaat temsilcileri olarak Makarios ve Dr. Küçük de toplantıya katılmış, 19 Şubat 1959 tarihinde Türkiye, Yunanistan ve İngiltere Kıbrıs anayasasını garanti altına almış, İngiliz üslerinin devamı kabul edilmiştir.

1960 yılında Kıbrıs Anayasası imzalanmış, Adaya simgesel Türk ve Yunan birlikleri yerleştirilmiş, Makarios cumhurbaşkanı, Fazıl Küçük cumhurbaşkanı yardımcısı olmuştur.

30 Aralık 1964 tarihinde Makarios 13 maddelik anayasa değişikliği önerisini açıklamıştır.

21 Nisan 1967 tarihinde Yunanistan'da ordu yönetime el koymuş ve 1974'e kadar iktidarda kalmıştır. Subaylar halkın desteğini elde etmek için Kıbrıs'ta EOKA'ya desteği arttırmış, Yunan ordusunun 15 bin askeri, gayri resmi olarak adaya yerleştirilmiştir. Türkiye'nin baskısı üzerine Yunanlılar üç Türk köyünden geri çekilirken arkalarında 24 ölü bırakmıştır.

TBMM hükümete müdahale yetkisi vermiş, Türk uçakları Kıbrıs üzerinde uçmaya başlamış, Donanma ve çıkarma birlikleri harekete geçmiş, ABD'nin arabuluculuğuyla Yunan birliklerinin geri çekilmesi sağlanınca, Türk harekâtı durdurulmuştur. 1964'ten beri Türkiye'de bulunan Rauf Denktaş gizlice adaya gitmiştir.

5 Temmuz 1974 tarihinde Yunanlı subayların yönettiği Ulusal Muhafız Örgütü, Cumhurbaşkanı Makarios'u devirmiş ve EOKA-B önderi Nikos Sampson'u 'cumhurbaşkanı' ilan etmiştir.

Enosis'in gerçekleştirilmek istendiğini anlayan **Başbakan Ecevit, garanti anlaşması uyarınca, İngiltere'yi ortak eyleme davet etmiş, İngiltere'nin katılmaması üzerine, 19 Temmuz'da Türk çıkarma gemileri denize açılmış ve 20 Temmuz'da denizden çıkarma ve havadan indirmelerle Girne bölgesi kontrol altına alınmıştır**.

13 Şubat 1975 tarihinde, **KIBRIS TÜRK FEDERE DEVLETİ** kurulmuş, Aynı yıl içerisinde bir de nüfus mübadelesi gerçekleşmiştir.

Denktaş-Makarios (1977) ve Denktaş-Klerides (1979) ile Doruk Anlaşmaları imzalanmış. Bu anlaşmalarla, Kıbrıslı Rumlar ilk kez iki kesimli, iki toplumlu federal bir çözümü benimsemiştir.

15 Kasım 1983'te, KTFD Meclisi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) adında bağımsız bir devlet kurulduğunu dünyaya ilan etmiştir.

13 Mayıs 1984'te de BM Güvenlik Konseyi 550 sayılı kararı ile KKTC'nin ilanını ayrılıkçı bir hareket olarak tanımladı.

1984-1990 sürecinde KKTC'nin kurulmasından sonra toplumlararası görüşmeler yeniden başlamıştır.

BM Eski Genel Sek. **Kofi Atta Annan** tarafından önerilen **ANNAN PLANI ile Kıbrıs adasının İngiliz üsleri bölgesi haricinde kalan kısımlarının bağımsız ve federal nitelikte bir devlet olacak şekilde birleştirilmesi, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'ndeki bakanlıkların en az üçte birinin Türklerden olması, Devlet başkanlığı ve başbakanlık makamlarının on ayda bir Türkler ve Rumlar arasında değişmesi önerilmiştir.**

Harita-12 Kıbrıs'ta Tarafların Son Durumu

24 Nisan 2004'te Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Güney Kıbrıs Rum Yönetiminde yapılan referandumlar ile oylamaya sunulan plan, Türk tarafından %65 kabul gördüğü halde Rum oylarının %76 ret şeklinde olduğundan dolayı hayata geçirilememiştir

Kesintilerle devam eden görüşmelerden tarafların ortak kabul ettiği bir anlaşmaya varılamamasından dolayı Kıbrıs Türkiye ile Yunanistan arasında bir sorun olarak devam etmektedir.

e. İSLAM COĞRAFYASINA DÖNÜK TEHDİTLERİN İNCELENMESİYLE ULAŞILAN SONUÇ

1) İSLAM DÜNYASININ İÇİNDE BULUNDUĞU DURUM

a) Bugün topraklarına en çok müdahale edilen,
b) Birleşmiş Milletleri en fazla meşgul eden,
c) Topraklarında terör ve anarşinin eksik olmadığı,
d) Kaynakları yabancı güçler tarafından yönetilen,
e) İnsan hak ve özgürlüklerinin ihlal edildiği,
f) Gelir dağılımının bozuk olduğu,
g) Siyasi, sosyal ve ekonomik istikrarsızlıkların hâkim olduğu,
h) İç meselelerini çözmek için dış güç merkezlerinin yardım ve desteğini talep eden ve muhtaç olan ülkeler konumunda bulunmaktadır.

2) TEHDİDİN DEĞERLENDİRİLMESİ;

ABD VE MÜTTEFİKLERİ;

a) Sağladıkları hâkimiyeti devam ettirmek,
b) Enerji Kaynaklarının, enerji ulaşım hatlarının, kara, deniz ve hava ulaşım güzergâhları ve merkezlerinin etkili bir şekilde kontrolünü devam ettirmek,
c) Mevcut askeri üs ve tesislerinin emniyetle devamını sağlamak,

d) **Sanayi üretimleri için Pazar potansiyelinden azami ölçüde yararlanmak,**
e) **Yüksek savunma harcamalarını finanse etmek,**
f) **Egemenlik bölgelerindeki ülkelerin yönetimlerinin kendi kontrolleri dışına çıkmalarını engellemek maksatlarıyla,**
   I. **İslâm Ülkelerinin etnik ve mezhepsel farklılıklarını olabildiğince tahrik ederek, bölünmelerini ve farklılıkların ihtilaf haline dönüşmesini sağlayacak şekilde,**
   II. **Ekonomik, teknolojik, siyasi, askeri, iletişim ve bilişim gücünü kullanarak,**
   III. **İslâm ülkelerinin kendilerinden olan unsurlarını azami ölçüde ve kışkırtıcı şekilde destekleyerek çatışmalarını sağlamak, çatışma ortamının oluşması için kışkırtmalar düzenlemek suretiyle,**
   IV. **İslâm dünyasına karşı ilan edilmemiş, GİZLİ, SİNSİ, KİRLİ VE ASİMETRİK YÖNTEMLERİN UYGULANDIĞI BİR SAVAŞ UYGULAMAKTADIR.**
   V. **BUNA İLAN EDİLMEMİŞ KİRLİ ÜÇÜNCÜ DÜNYA SAVAŞI** diyebiliriz.

4. İSLAM ÜLKELERİ BİRLİĞİNİN TEŞKİL USUL VE ESASLARI (Harita-13), (Şekil-1)

ASSAM, ASRİKA mihverindeki 61 İslam Ülkesinin *(28'i Asya, 27'si Afrika, 4'ü Avrupa, 2'i Güney Amerika)* **milli sınırları ve yapısı değişmeden**, etnik ve coğrafi yakınlıklarına göre **DOKUZ BÖLGESEL FEDERASYON** ve bu bölgesel İslâm Federasyonlarının oluşturduğu **KONFEDERAL bir yapı ile** bir irade altında toplanarak **İSLÂM BİRLİĞİNİN oluşturulmasını** mümkün görmektedir.

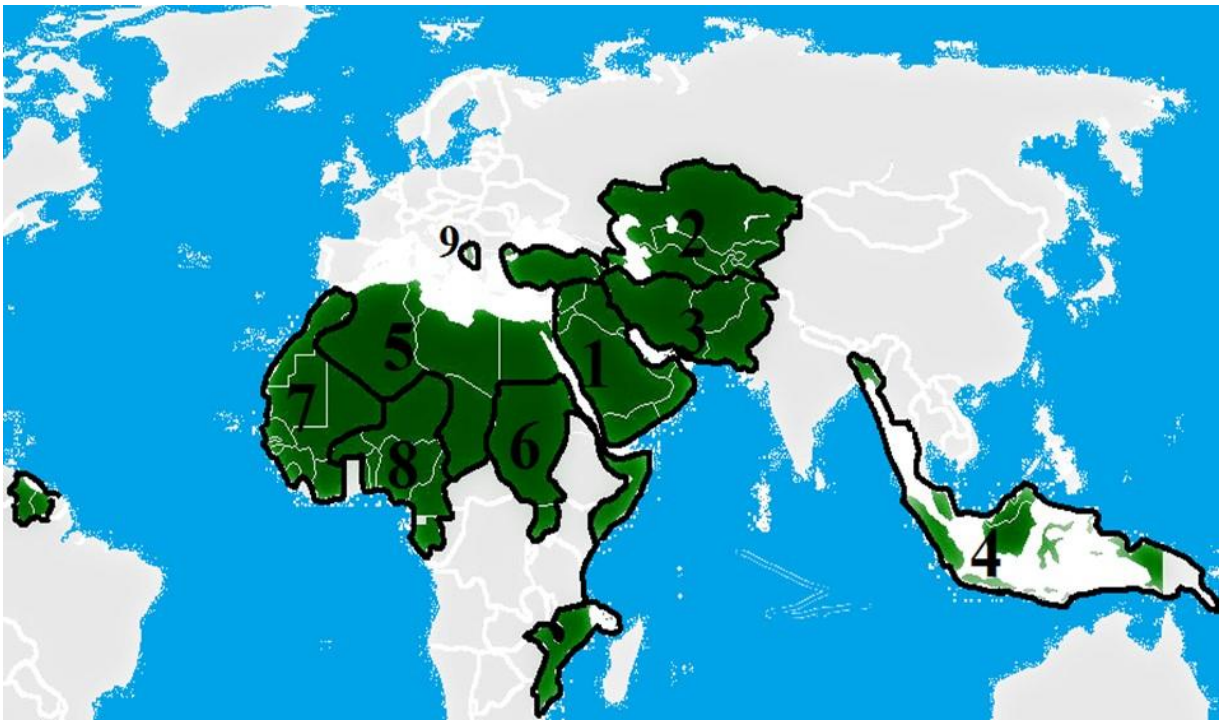

Harita-13 ASRİKA İslam Ülkeleri Konfederasyonuna Bağlı Bölgesel Federal Devletler

Şekil-1 İslâm Ülkeleri Birliğinde ASSAM Tasavvuru

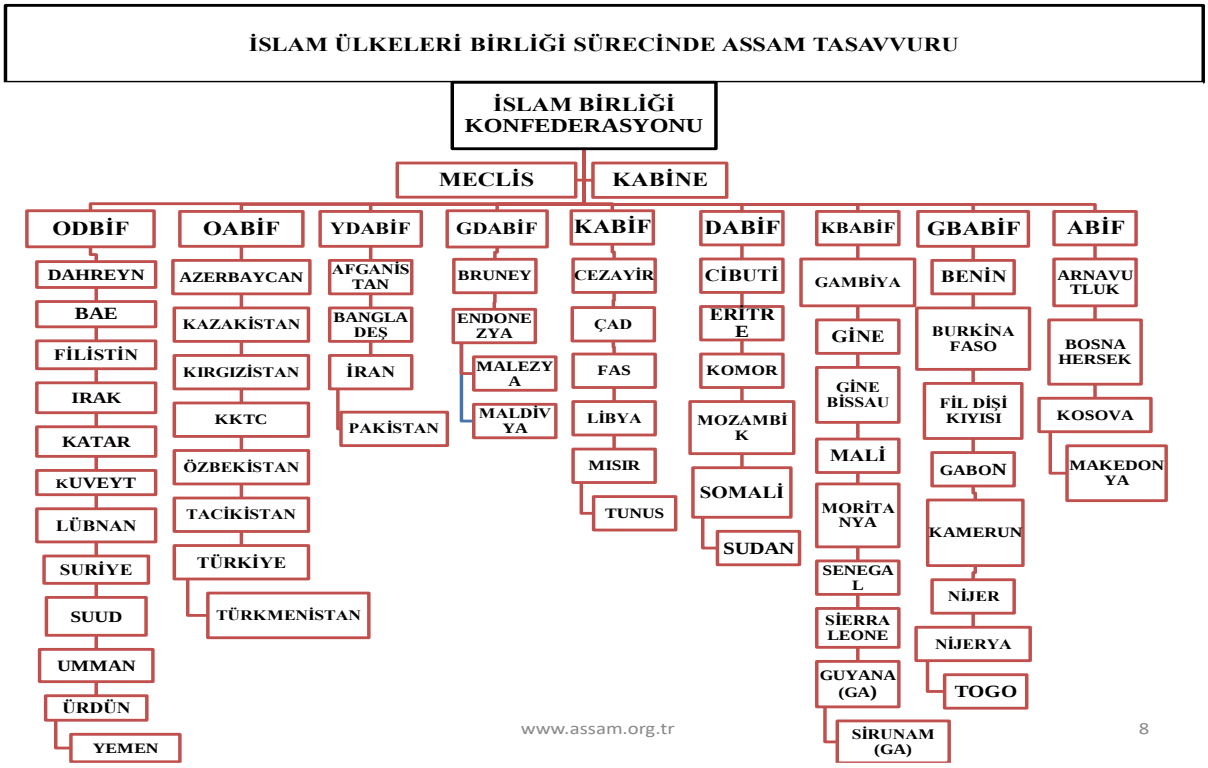

1.ODBİF	ORTA DOĞU BÖLGESEL İSLÂM DEVL. FEDR.	6.DABİF	DOĞU AFRİKA BÖLGESEL İSLAM DEVLETI, FEDR
2.OABİF	ORTA ASYA BLG. İSLÂM DEVLETLERİ FEDR	7.KBABİF	KUZEY BATI AFRİKA BLG. İSLÂM DEVL. FEDR.
3.YDABİF	YAKIN DOĞU ASYA BLG İSLÂM DEVL.FEDR.	8.GBABİF	GÜNEY BATI AFRİKA BLG. İSLÂM DEVL. FEDR.
4.GDABİF	GÜNEY DOĞU ASYA BLG. İSLÂM DEVL. FEDR	9.ABİF	AVRUPA BÖLGESEL İSLAM DEVL. FEDERASYONU
5.KABİF	KUZEY AFRİKA BÖLG. İSLÂM DEVLETLERİ FEDR		

İslâm Birliğinin Teşekkül edebilmesi için;

a. **İslâm Akidesi,** teşekkül edecek merkezi iradenin temel esası olmalıdır.

b. İslâm Birliğinin tesisi için hizmet vermek üzere, İslâm birliğinin kurulmasına istekli ülkelerin bakanlar kurullarında **"İslâm Birliği Bakanlıkları"**nın ihdasının zaruri olduğu kabul edilmelidir.

c. İslâm Birliğinin ilk adımının **"İslam Ülkeleri Temsilciler Meclisi**"nin teşekkülü olmasının zaruretine inanılmalıdır.

d. Federal yapıya kavuşturulması tasavvur edilen **dokuz coğrafi bölgenin her birinden birer DEVLETİN** ortak iradesi ile **"ASRİKA İSLÂM DEVLETLERİ BİRLİĞİ"** teşekkül ettirilebilmelidir.

e. İslâm Birliğine katılma talebinde bulunacak yeni devletlerin kabulüne, **İslâm Ülkeleri Temsilciler Meclisinin salt çoğunluğu ile** karar verilmelidir.

f. Müslüman Devletler, **"İslâm Ülkeleri Birliği"**ne katılmaları için **temsilciler meclislerinin 2/3 çoğunlukla veya yapılacak referandumlarda salt çoğunlukla karar verebilmelidir**.

g. **Kurulacak İslâm Birliğinin**; Adı, Yönetim Şekli, Birlik Başkanının Statüsü ve Seçim Şekli, Resmi Dili, Bayrağı, Başkenti; Yasama, Yürütme ve Yargı Yetkisi; Birliğin Yasama, Yürütme ve Yargı Organlarının Teşkili; Temsilciler Meclisi Üyelerinin Seçim Usul ve Esasları, Bütçesi ve Üye Devletler tarafından karşılanma usul ve esasları; Bölgesel Yapıların Oluşumu, Yetki ve Sorumlulukları, Üye Devletlerin Yetki ve Sorumlulukları ile ilgili hususların, Üye Devletlerle uyumlu olarak **"İslâm Ülkeleri Temsilciler Meclisi**"nin kararları ile uygulamaya konulmalıdır.

h. **İSLÂM ÜLKELERİ BİRLİĞİNİN MERKEZDEN YÜRÜTÜLECEK FAALİYET ALANLARI** (Şekil-2)

ASSAM, ASRİKA mihverindeki 61 İslam Ülkesinin (28'i Asya, 27 Afrika, 4'ü Avrupa, 2'i Güney Amerika) **milli sınırları ve yapısı değişmeden**, etnik ve coğrafi yakınlıklarına göre **DOKUZ BÖLGESEL FEDERASYON** ve bu bölgesel İslâm Federasyonlarının oluşturduğu **KONFEDERAL bir yapı ile** bir irade altında toplanarak **İSLÂM BİRLİĞİNİN oluşturulmasını** mümkün görmektedir.

Şekil-2 Konfederasyon, Federasyon ve Milli Devletlerin Faaliyet Alanları

ASSAM;

1) **ASRİKA İslam Devletleri Konfederasyonu beş ana faaliyet alanından,** *(Adalet, Savunma, Savunma Sanayi, İçişleri, Dışişleri)*
2) **Bölgesel İslam Devletleri Federasyonları altı faaliyet alanından**, *(Gümrük ve Ticaret, Ulaştırma ve Denizcilik, Ekonomi, Bilim, Sanayi ve Teknoloji, Kalkınma, Kültür ve Turizm)*
3) **Milli devletler de on faaliyet alanından** *(Eğitim, Maliye, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Sağlık, Tarım ve Hayvancılık, Gençlik ve Spor, Orman ve Su İşleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Sosyal Politikalar, Çevre Şehircilik)*

Sorumlu olacak şekilde bir İslâm Birliğinin kurulabileceğini tasavvur etmektedir

5. İSLÂM İKTİSADI VE İSLÂM ÜLKELERİ EKONOMİK İŞ BİRLİĞİ USUL VE ESASLARI

İslâm Ülkelerinin dünya standartlarının üzerinde refah düzeyine ulaşabilmeleri ve ekonomik bağımsızlıklarını kazanabilmeleri için; Çağın teknolojisini kullanan, Üretimi teşvik eden, mal ve hizmet mübadelesine dayalı, faizsiz, emeği-sermayeyi-tüketiciyi koruyan, adil gelir dağılımı sağlayan, küresel güçlerin hileli yönlendirmelerinden etkilenmeyen, özerk para dolaşım sistemine sahip olan, İslâm

Birliği yolunda ikinci adım olarak, İslâmi bir ekonomik sistemin kurulması için, ASSAM;

a. İslam ülkeleri arasında **gümrük birliğinin** tesisini,
b. İslam ülkeleri arasında **ortak pazarın** kurulmasını,
c. İslam ülkeleri arasında **para birliğinin** kabul edilmesini,
d. Birlik üyeleri arasında **ticaret bölgelerinin** kurulmasını,
e. **Zekât müessesinin** devletlerin kontrolünde kurumsal bir hüviyet kazanması ve bunun **ortak bir fon** halinde toplanarak değerlendirilmesini,
f. Birliğe bağlı **Ticaret Odasının**, **Ticaret mahkemelerinin**, **Vakıfların** kurulması, **İslami elektronik para biriminin (ASRİKA Dinarı)** oluşturulmasını,
g. Birliğin hedefleri doğrultusunda, her İslam ülkesinin devlet bütçesinde **ortak pazar ve ortak üretim ve ARGE teşvik fonu** oluşturulmasını,
h. İslam **ülkelerinin maden, enerji, tarım, ulaşım ve telekomünikasyon ile gıda sektörlerinde İslam ülkeleri arasında kooperatiflerin-el birliği sistemlerinin kurulması** ve **İslami bankacılık** sloganı ile faaliyet gösteren finans kuruluşlarının bilgilendirilmesi ve desteklenmesini,
i. İslami kurallara göre faaliyet gösteren **ortak bir finans** kurumunun ve SWIFT sisteminin kurulmasını,
j. İslâm Ülkeleri arasında **"Barter Ticareti, Katılım Bankacılığı, El Birliği Sistemi ve Vakıfların" yaygınlaştırılması** ve geliştirilmesini,
k. Ekonomik ve Ticari iş birliğinin arttırılması ve ticaretin serbestleştirilmesi, serbest piyasa kurumları arasında mali iş birliği, sektörler arası iş birliğinin ve doğrudan yatırımların giderek arttırılması ve yoksulluğun azaltılmasına yönelik çabaların arttırılmasını,

gerekli görmektedir.

6. İSLAM ÜLKELERİ ORTAK SAVUNMA SANAYİ ÜRETİMİ TASAVVURU (Şekil-3)

Şekil-3 ASRİKA İslâm Ülkeleri Konfederasyonu Savunma sanayi Başkanlığı Teşkilatı

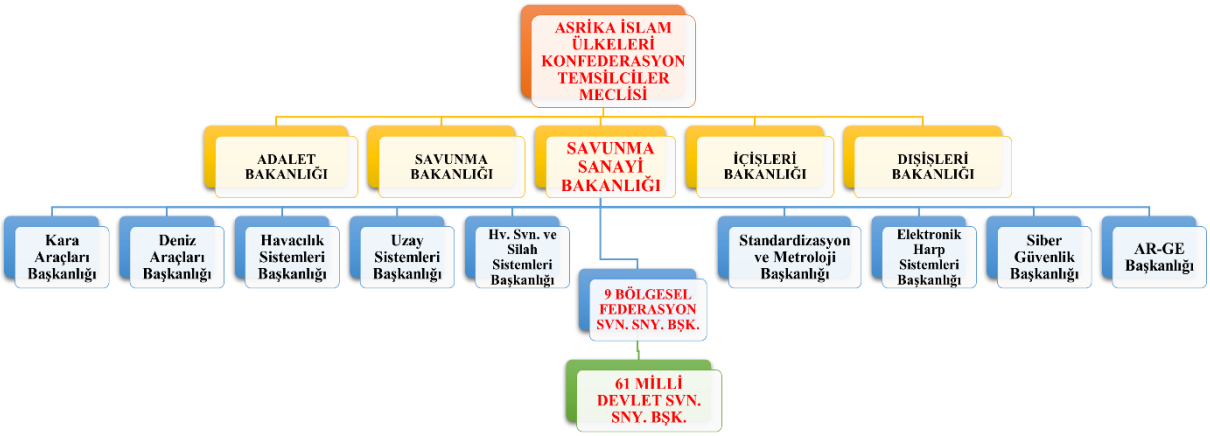

ASRİKA İslam Devletleri Konfederasyonu Kabinesinde, Savunma Sanayi Ürünlerinin ihtiyaçlarının tespiti, üretimi, depolanması, dağıtımı, bakım ve onarımı, yenileştirilmesi, modernizasyonu ve envanterden çıkarılması faaliyetlerini yürütmek üzere **Savunma Sanayi Bakanlığının beş bakanlıktan birisi olması** uygun bulunmaktadır.

ASRİKA İslâm Devletleri Konfederasyonu bünyesindeki **SAVUNMA SANAYİ BAKANLIĞINA** bağlı olarak, Dokuz **Bölgesel İslâm Ülkeleri Federasyonlarında "SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIKLARI", bu başkanlıklara bağlı olarak da her "Bölgesel İslâm Devletleri Federasyonuna" bağlı Milli Devletlerin bünyesinde de "SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIKLARI" Kurulmalıdır.**

ASRİKA İslâm Devletleri Konfederasyonu SAVUNMA SANAYİ BAKANLIĞINCA; Kara, Deniz, Hava, Hava Savunma, Uzay, Siber ve Elektronik Savunma Sanayi ürünlerinin üretimi ile ilgili ANA YÜKLENİCİLER "Bölgesel İslâm Devletleri Federasyonları"na tahsis edilmeli; ALT YÜKLENİCİLER de "Bölgesel İslâm Devletleri Federasyonları" tarafından kendilerine bağlı Milli Devletlere *(tahsis edilen Savunma Sanayi Ürünleri ile ilgili)* **taksim edilmelidir.**

Bölgesel Federasyonlar ve Milli Devletlerin savunma sanayi başkanlıkları, bünyelerindeki savunma sanayi üretim tesislerinin ve ağır sanayi üretim sistemlerinin envanterleri çıkarılmalıdır.

Savunma Sanayi Üretimi Ana ve Alt Yüklenicilerin Bölgelerinde, üretimini yaptığı Savunma Sanayi Üretimi ile ilgili AR-GE, STANDARDİZASYON, SERTİFİKASYON, AKREDİTASYON, KODİFİKASYON ve BAKIM ONARIM merkezleri teşkil edilmelidir.

ASRİKA Ortak Savunma Sanayi Üretim Destekleme Fonu, Ortak Uzay Teknoloji Merkezi ile bilimsel araştırma kapsamında Parçacık Hızlandırma Merkezi kurulmalı ve savunma sanayi üretiminde gerekli enerji ve ham madde kullanımında gümrük birliği bazında indirim kotaları uygulanmalıdır.

Savunma Sanayi Ana ve Alt yüklenici görevi verilen Bölgesel İslâm Federasyonlarına ve Milli Devletlere tahsis edilen Savunma Sanayi ürünleri ile ilgili Meslek Liseleri, Meslek Yüksek Okulları ve Üniversitelerde Ana Bilim Dalları ihdas edilmelidir.

Savunma Sanayi Ürün envanteri, İhtiyaçların tespiti, Depolama ve Dağıtımı ile Yenileştirme, Modernizasyon, HEK-MAL'e (Hurda – Enkaz- Köhne Malzemeye) ayırma, Geri Kazanım ve Dönüşüm Faaliyetleri Savunma Sanayi Bakanlığınca Merkezden yönetilmelidir.

7. ASRİKA İSLÂM DEVLETLERİ BİRLİĞİ SAVUNMA ORGANİZASYONU (Şekil-4)

ASSAM tasavvuruna göre **SAVUNMA**; Konfederasyon tarafından merkezden yürütülecek **beş faaliyet alanından birini** oluşturmaktadır.

SAVUNMA BAKANLIĞININ;

Konfederasyon Merkezinde bulunan Genel Kurmay Başkanı, Kara, Deniz, Hava, Hava Savunma ve Füze, Siber ve Elektronik Güvenlik Komutanlıkları ile Dokuz Bölgesel Federasyonun her birinin merkezinde konuşlanmış, Ordu Seviyesinde **"MÜŞTEREK HAREKÂT KOMUTANLIKLARI**"ndan oluşması tasavvur edilmektedir.

Şekil-4 **ASRİKA** İslam Ülkeleri Konfederasyon Savunma Bakanlığı Teşkilatı

Taslak İslâm Ülkeleri Konfederasyon Anayasanın 117. Maddesinde yer aldığı şekli ile Konfederal Cumhuriyet Başkanı Başkanlığında, Konfederal Cumhuriyet Başkan yardımcıları, Bölgesel Federal Cumhuriyet Başkanları, Adalet, Millî Savunma, İçişleri, Dışişleri Bakanları, Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz, Hava ve Müşterek Kuvvet Komutanlarının katıldığı, "KONFEDERAL CUMHURİYET GÜVENLİK KONSEYİNİN" oluşturulması tasavvur edilmektedir.

MÜŞTEREK HAREKÂT KOMUTANLIKLARININ Harekât Kontrolüne Verilmiş ve Milli Devletlerin Merkezlerinde Konuşlandırılmış; (Şekil-5)

a. MUHARİP VE MUHAREBE DESTEK UNSURU OLARAK;

1) Kara Kuvvetlerinde **36 Kolordu** Komutanlığı,
2) Deniz Kuvvetlerinde: **Üç Donanma, Üç Filo ve Üç Boğaz Komutanlığı**,
3) Hava Kuvvetlerinde; **Dokuz adet Stratejik, Dokuz adet Taktik Hv. Kuvvet Komutanlıkları ile Dokuz adet Füze Komutanlığı,**
4) Hava Savunma Komutanlığında; **Dokuz adet Radar Üs Komutanlığı ile Dokuz adet Hava ve Füze Savunma Komutanlığı,**
5) Siber ve Elektronik Güvenlik Komutanlığında; Dokuz **adet Siber Güvenlik ve Dokuz adet Elektronik Harp Komutanlığı,**
6) **Dokuz adet Özel Kuvvet Komutanlığı,**

Kurulması tasavvur edilmektedir.

b. MUHAREBE HİZMET DESTEK UNSURU OLARAK DA;

1) Kara, Deniz, Hava, Hv. Ve Füze Savunma ve Siber ve Elektronik Kuvvet Komutanlıklarının her biri için **Dokuzar adet Lojistik Destek Komutanlığı**,
2) Deniz Kuvvetleri dışındakiler Kuvvet Komutanlıklarının her biri için **Dokuzar adet Eğitim Komutanlığı,** Deniz Kuvvetleri için de **Dörder adet Eğitim Komutanlığı**,
3) Deniz Kuvvetleri Komutanlığında **Dokuz adet Üs ve Liman Komutanlığı**, Hava Kuvvetleri komutanlığında **Dokuz Adet Üs ve Meydan komutanlığı**,

Kurulması tasavvur edilmektedir.

Şekil-5 ASRİKA İslâm Birliği Konfederasyonu Savunma Organizasyonu

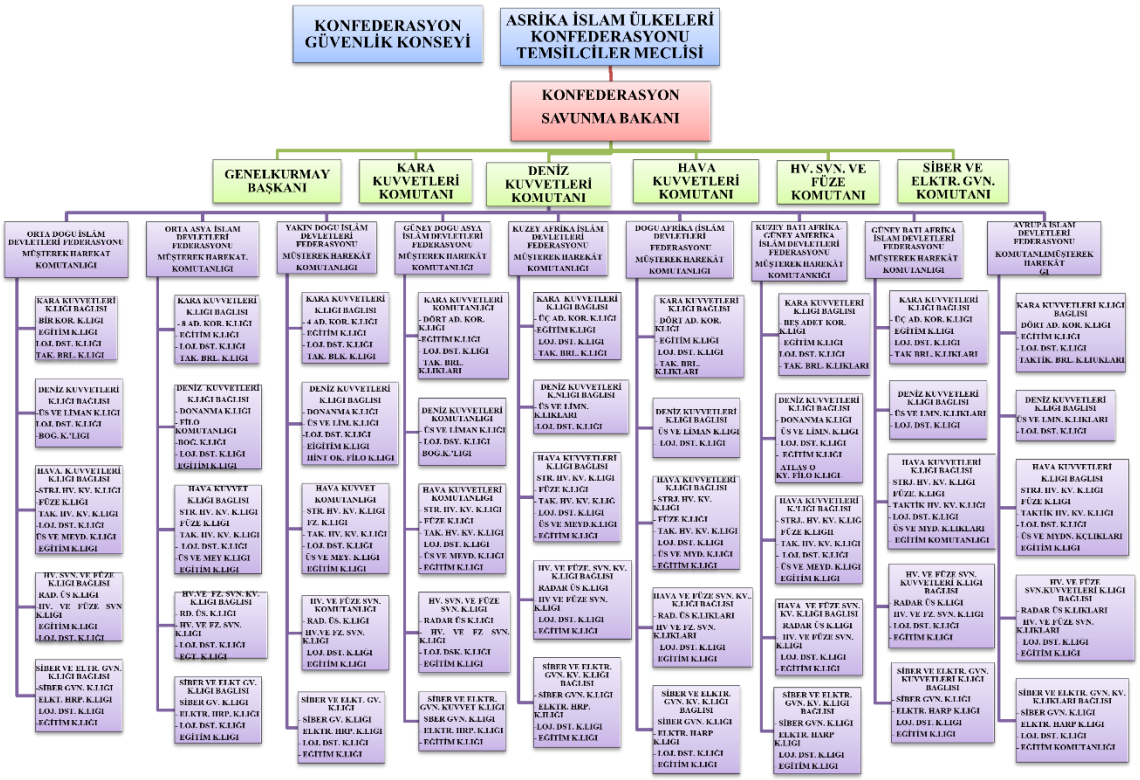

c. FEDERAL BÖLGELERDEKİ MÜŞTEREK HAREKÂT KOMUTANLIĞINA BAĞLI KUVVET, KURUM VE BİRLİKLER (EK-A)

Her Bölgesel Federasyon Coğrafyasındaki Muharip, Muharebe Destek, Muharebe Hizmet Destek Komutanlıkları ve bağlıları, **Bölgesel İslâm Federasyonları Müşterek Harekât Komutanlıklarının Harekât Kontrolüne Tahsis edilmelidir**.

8. ASRİKA KONFEDERASYONU DIŞ POLİTİKA ANALİZİ

a. ASRİKA KONFEDERASYONUNUN KURULUŞUNA KADAR GEÇECEK SAFHADA UYGULANMASI GEREKEN DIŞ POLİTİKA USUL VE ESASLARI

1) İSLÂM DÜNYASINCA ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER;

a) İslâm Dünyası Kendi Coğrafyasının, Ülkelerin üniter yapılarının içindeki etnik ve mezhepsel farlılığa sahip unsurlarının birbirleri ile savaştırıldığı, ilan edilmemiş, gizli, sinsi, kirli ve asimetrik 3. Dünya savaşının alanı haline getirildiğinin farkına varmalıdır.

b) Bu savaştan galip çıkmak için İslâm Ülkeleri;
1) Egemen güçlerin zafiyetini anlamalı ve hassasiyetlerinin arttırılmasını sağlayacak girişimleri yapmalıdırlar. [xxxi]
2) Hakkın adaletini sağlamalıdırlar.
3) İnsanların Temel hak ve özgürlüklerini garanti altına almalıdırlar,

4) **Eğitim görmüş nüfus yüzdesinin arttırılması için eğitim seferberliği uygulamalı, genç kuşakların kaynaşması için yüksek eğitim kurumlarındaki Müslüman ülkelerle ilgili öğrenci kontenjanlarını arttırmalı ve ümmet kardeşliği ilan etmelidirler.**
5) **Siyasi ve ekonomik istikrarı sağlamalı ve devam ettirmelidirler,**
6) **Müslüman Milletler ne sebeple olursa olsun, devletlerinin iktidarlarını devirmek için isyan etmemelidirler.**
7) **Ülkelerinde adaleti, kişi hak ve özgürlüklerini, siyasi ve ekonomik istikrarı temin ettikten sonra, İslâm Ülkelerinin bir irade altında toplanmalarını sağlayacak girişimleri başlatmalıdırlar.**
8) **Bunun için;**
   I. **Sivil Toplum Kuruluşları, Kanaat önderleri, Yüksek öğretim kurumları İslâm Birliğinin zaruretini, tesis edilmesinin usul ve esaslarını gündemlerinin ilk maddelerine almalıdırlar.**
   II. **İslâm Birliği fikri Müslüman milletlerde yerleştirilmelidir.**
   III. **Farklı mezheplere sahip İslâm Âlimleri toplantı ve istişarelerle çatışmayı ve ihtilafları giderecek çözüm yollarını bulmalıdırlar.**
   IV. **Ülke lider ve yöneticileri Birliğin sağlanma usul ve esaslarında inceleme, araştırma yaptırmalı, her seviyedeki temsilcilerin katıldığı İslâm Ülkeleri toplantılarının birinci gündem maddesinin İslâm Birliğinin tesisi konusu olmasını sağlamalıdırlar.**

2) İSLÂM BİRLİĞİ İHTİYACI VE BİRLİK İÇİN ASSAM TASAVVURU:

İslâm Ülkelerindeki İç Savaş ve kargaşanın Müslüman'ca Çözümünde ASSAM Tasavvuru: [xxxii]

İslâm Ülkeleri, içinde bulundukları kan, gözyaşı, çatışma ve zilletten güç birliği yaparak kurtulabilirler.

İslâm Ülkeleri, siyasi, sosyal, ekonomik ve askeri krizlerin hüküm sürdüğü Müslüman ülkelere olan münferit ilgilerini birleştirip ortak hareket imkânlarını araştırmak için Küresel Güçlerin, Birleşmiş Milletlerin veya İslâm Ülkeleri dışındaki uluslararası kuruluşların girişimlerini beklememelidir.

İç Güvenlik, dış güvenlik, ekonomik, sosyal ve siyasi krizlerin hüküm sürdüğü İslâm Ülkelerinde istikrarın geri dönmesi için yardımcı olmak üzere, Birleşmiş Milletlerden ve malum güç odaklarından bağımsız çalışacak yeni bir organizasyona, İslâm Dünyasının acil ihtiyacı bulunmaktadır.

Kurallarına uymayı ve katkı sağlamayı taahhüt eden, İslâm Ülkesi olma özelliklerine sahip Devletlerin oluşturduğu, operasyonel imkân ve yetkilere sahip, İslâm İşbirliği Teşkilâtından (İİT) farklı bir güce ihtiyaç bulunmaktadır.

Keşmir, Afganistan, Suriye, Irak, Libya, Yemen, Somali, Sudan ve Filistin'de hüküm süren kargaşa, başkasını karıştırmadan İslâm Dünyası tarafından oluşturulacak bir organizasyon ile çözümlenebilir. Bu organizasyon İslâm Birliği için de çekirdek olabilir. Adı; "İSLÂM ÜLKELERİ KRİZ YÖNETİM KONFEDERASYONU" olabilir. (Şekil-6)

Şekil-6 İslam Ülkeleri Kriz Yönetim Konfederasyonu Teşkilatı

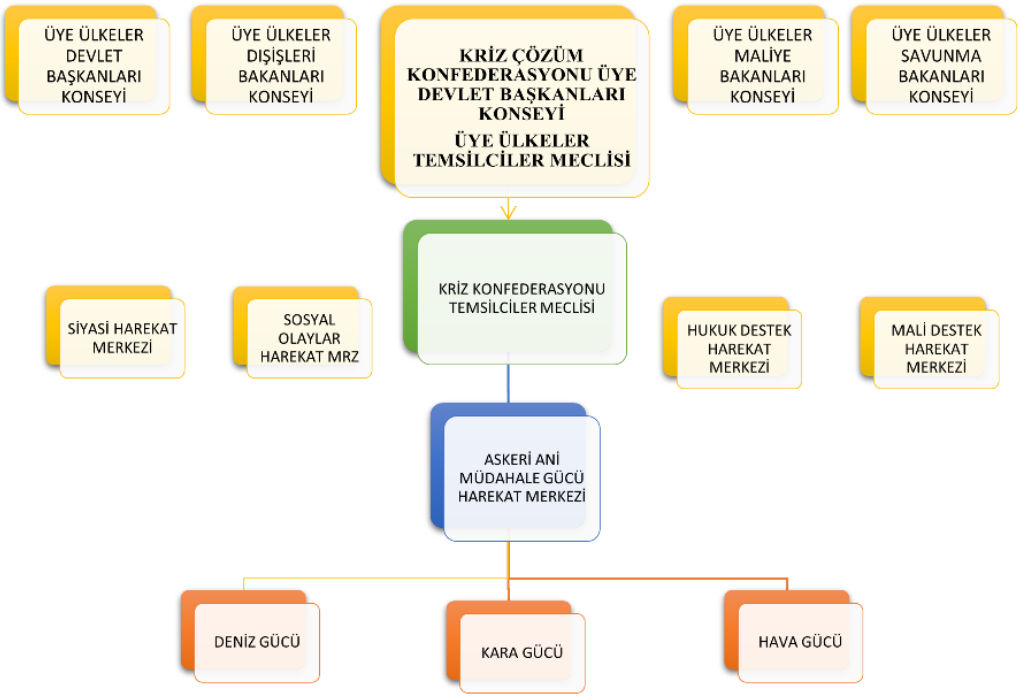

a) Aranan kıstaslara uyan gönüllü devletlerden oluşmalıdır.

b) Devletler bu organizasyona anlaşmalarla katılabilmeli ve bağlanmalıdır.

c) Üye ülkelerin temsilcilerinin oluşturduğu, daimî çalışan, amaca uygun kararların alınıp uygulanmasını sağlayacak bir temsilciler meclisi bulunmalıdır.

d) Temsilciler meclisi üye devletlerin iradeleri ile kuruluş gerekçesindeki amaçlara hizmet etmelidir.

e) Gerektiğinde kriz bölgelerindeki taraflar, müracaatları halinde temsilciler meclisinde oran dâhilinde temsil edilebilmelidir.

f) Temsilciler meclisine bağlı ve hesap veren, kriz merkezi oluşturulmalıdır.

g) Kriz merkezinin içinde, askeri, siyasi, hukuki, ekonomik ve sosyal operasyonları yönetebilecek harekât merkezleri bulunmalıdır.

h) Üye ülkeler gerekli mali desteği sağlamalıdır.

i) Kriz merkezinin kontrolünde hareket eden, üye devletlerin katkıları ile teşekkül edecek bir askeri güce de sahip bulunmalıdır.

j) Faaliyet merkezi; kriz bölgeleri ve üye ülkelerin teklifleri dikkate alınarak Temsilciler Meclisi tarafından belirlenmeli ve gerektiğinde değiştirilebilmelidir.

k) **Konfederasyonun krizlerin taraflarına yaklaşımı yapıcı, barışçı, hakkaniyetli, temel insan hak ve özgürlüklerine tam saygılı, birleştirici, sosyal dokuyu koruyucu, yardım edici ve gerektiğinde de zorlayıcı olmalıdır.**

İslâm Dünyası böyle bir Konfederasyona sahip olabilseydi, Mısır, Tunus, Libya, Yemen, Suriye, Sudan ve Afganistan Darbe ve Devrimleri olmadan, Irak ABD tarafından Afganistan Rusya ve ABD tarafından işgal edilip terör üssü haline getirilmeden, bu ülkeler iç çatışma alanı haline getirilip kargaşa ortamına girmeden ve yıkılıp harabeye çevrilmeden adil bir yönetim şekline döndürülebilirlerdi.

3) **İSLÂM ÜLKELERİ BİRLİĞİ SÜRECİNDE ASSAM TASAVVURU**; [xxxiii]

İslâm Ülkelerinin bir irade altıda toplanabilmeleri için;

ÖNCELİKLE;

Yetkisi, imkânları, gücü, yapısı anayasa, yasa ve tüzüklerle belirtilmiş, 61 İslâm Ülkesinin Ortak iradesinin temsil edildiği "İSLÂM ÜLKELERİ Temsilciler Meclisi"nin daimî olarak teşekkül ettirilerek "İSLÂM ÜLKELERİ Konfederasyonu"nun oluşturulması;

SONRA;

a) **İslâm Ülkeleri Konfederasyonunun, devletlerin asli görev alanları olan, adalet, güvenlik *(iç ve dış)* ve müşterek dış politika usul, esas ve prensiplerini belirleme çalışmaları sürdürülürken,**

b) **Etnik ve coğrafi bakımdan yakın İslam Devletlerinin ortak iradelerinin temsil** edildiği **"BÖLGESEL İSLÂM ÜLKELERİ TEMSİLCİLER MECLİSLERİ**" oluşturulmalı, ***(İslâm Ülkeleri 9 ayrı coğrafyada*** *gruplandırılabilir.* ***Orta Doğu*** *[12]* [xxxiv], ***Orta Asya*** *[8],* ***Yakın Doğu*** *[4],* ***Güney Doğu Asya*** *[4],* ***Kuzey Afrika*** *[6],* ***Doğu Afrika*** *[6], Kuzey* ***Batı Afrika*** *[9],* ***Güney Batı Afrika*** *[8],* ***Avrupa*** *[4] Müslüman Devletleri);*

MÜTEAKİBEN;

"Bölgesel İslâm Ülkeleri Konfederasyonları"nın merkezî yönetimleri güçlendirilerek Federasyonlara dönüşmesi ve her birinin "İslâm Ülkeleri Birliğine" Konfedere Birlik olarak bağlanmalı;

Nihai olarak da;

- Merkezî müşterek iradeleri "**İslâm Ülkeleri Konfederasyonu Temsilciler Meclisi**"nde, bölgesel oluşumların müşterek iradeleri de **"Bölgesel İslâm Ülkeleri Federasyon Temsilciler Meclisleri**"nde temsil edilmeli;
- Temsilciler meclislerine bağlı "**icra organları"** oluşturulmalı;
- Merkezi ve bölgesel icra organlarının kontrolünde **"Adalet Divanları"** ve Adalet **Divanlarının kararlarının uygulanmasını sağlayacak, "Ani Müdahale Kuvvetleri" kurulmalı;**
- **"Asayiş ve iç güvenliğin"** temini için teşkilâtlanılmalı;
- Dış güvenliğin sağlanması için "**savunma sanayi üretimi iş birliğinin"** oluşturulması ve "**savunma ittifakının"** organizasyonu yapılmalı;
- **"Ortak dış politikaların"** belirlenmesi ve uygulanması için teşkilâtlanılmalı;
- **"Ekonomik İşbirliği"** oluşturulmalı;
- İslâm Ülkeleri Konfederasyonu için ve Bölgesel İslâm Ülkeleri Federasyonları için **"İnsan Hakları"** ve **"Ceza Mahkemeleri**"nden oluşan bağımsız "**yargı sistemi"** oluşturulmalıdır.

4) **Bu Safhada Milli Devletler Ayrıca ASRİKA Konfederasyonunun Kurulması için Gerekli Şartları Oluşturacak aşağıdaki girişimlerde bulunmalıdırlar.**

a) **İslam Ülkeleri arasında Ekonomik ve Ticari iş birliği arttırılmalı ve ticaret serbestleştirilmeli, serbest piyasa kurumları arasında mali iş birliği, sektörler arası iş birliği ve doğrudan yatırımlar giderek arttırılmalı ve yoksulluğun azaltılmasına yönelik çabalar arttırılmalıdır.**

b) **İslâm Ülkeleri, Bağımsız ve egemen olmanın ön şartlarından birinin de savunma sanayinde bağımsızlığın olduğu bilinci ile İslâm Devletleri ile iş birliği yaparak ortak savunma sanayi üretimi imkânları araştırılmalıdır.**

c) **İslâm Ülkeleri, gerçek tehdidin birbirlerinden ziyade küresel güçlerden geldiğinin şuurunda olarak, komşu İslâm ülkeleri ile savunma iş birliği anlaşmaları yapmalıdırlar**.

d) **İslâm Ülkeleri, ülkelerindeki yabacı askeri üslerin, özel askeri şirketlerin ve askeri varlıklarının ülkelerinden ayrılması için mücadele etmelidirler.**

e) **İslâm Ülkeleri, iç ve dış etkenlerle kriz yaşayan İslâm Ülkelerinde uygulanmak üzere takip edecekleri dış politika esas ve prensiplerinde ittifak etmelidirler.**

f) **Halkı Müslüman olmayan ülkelerdeki Müslüman azınlığa karşı yapılan ayrımcılık, temel hak ve özgürlüklerinin ihlal edilmesinin önüne geçebilmek için, her İslâm ülkesi imkânları ölçüsünde İslam'ı tanıtacak kültür merkezleri ihdas etmeli ve etkinliklerde bulunmalıdır. En uygun tebliğin örnek yaşam tarzı ile olacağı şuuru ile yabancı ülkelere gönderilecek vatandaşlarının titizlikle seçilmesi gerektiğine inanılmalıdır.**

b. ASRİKA KONFEDARSYONUNUN TEŞEKKÜLÜNDEN SONRAKİ SAFHADA UYGULANMASI GEREKEN DIŞ POLİTİKA USUL VE ESASLARIASRİKA

1) **Konfederasyonu Dış İşleri Bakanlığının Teşkilatı**: (Şekil-7)

Konfederasyon Dışişleri Bakanlığı;

- **Merkez Teşkilatı** Başkanlığı
- Yurtdışı Temsilcilikler Başkanlığı
- **Yurtiçi Temsilcilikler** Başkanlığı
- İdari İşler Başkanlığı
- Strateji Başkanlığı
- Yüksek İslam Şûrası

Birimlerinden oluşmalıdır.

a) **Konfederasyon Dışişleri Bakanlığı, kıtalardaki devletler ve küresel güce sahip devletlerdeki diplomatik misyonlarının faaliyetlerini merkezden takip ve koordine edebilmesi için, her kıta ve küresel güç için MERKEZ TEŞKİLÂTINDA yetkili birimler oluşturmalıdır.**

I. **Bakanlık Merkez Teşkilatının COĞRAFİ KITALAR ile ilgili Birimleri;**

i. **ASYA Ülkeleri çoklu siyasi, ekonomik ve sosyo-kültürel işler Genel Müdürlüğü**

ii. **AFRİKA Ülkeleri çoklu siyasi ve ekonomik ve sosyo-kültürel işler Genel Müdürlüğü**

iii. **AVRUPA Ülkeleri çoklu siyasi ve ekonomik işler Genel Müdürlüğü**

iv. **KUZEY AMERİKA Ülkeleri i çoklu siyasi ve ekonomik işler Genel Müdürlüğü**
v. **GÜNEY AMERİKA Ülkeleri çoklu siyasi ve ekonomik işler Genel Müdürlüğü**
vi. **AVUSTRALYA Ülkeleri çoklu siyasi ve ekonomik işler Genel Müdürlüğü**

Şekil-7 **ASRİKA** İslam Ülkeleri Konfederasyonu Dışişleri Bakanlığı Teşkilât Şeması

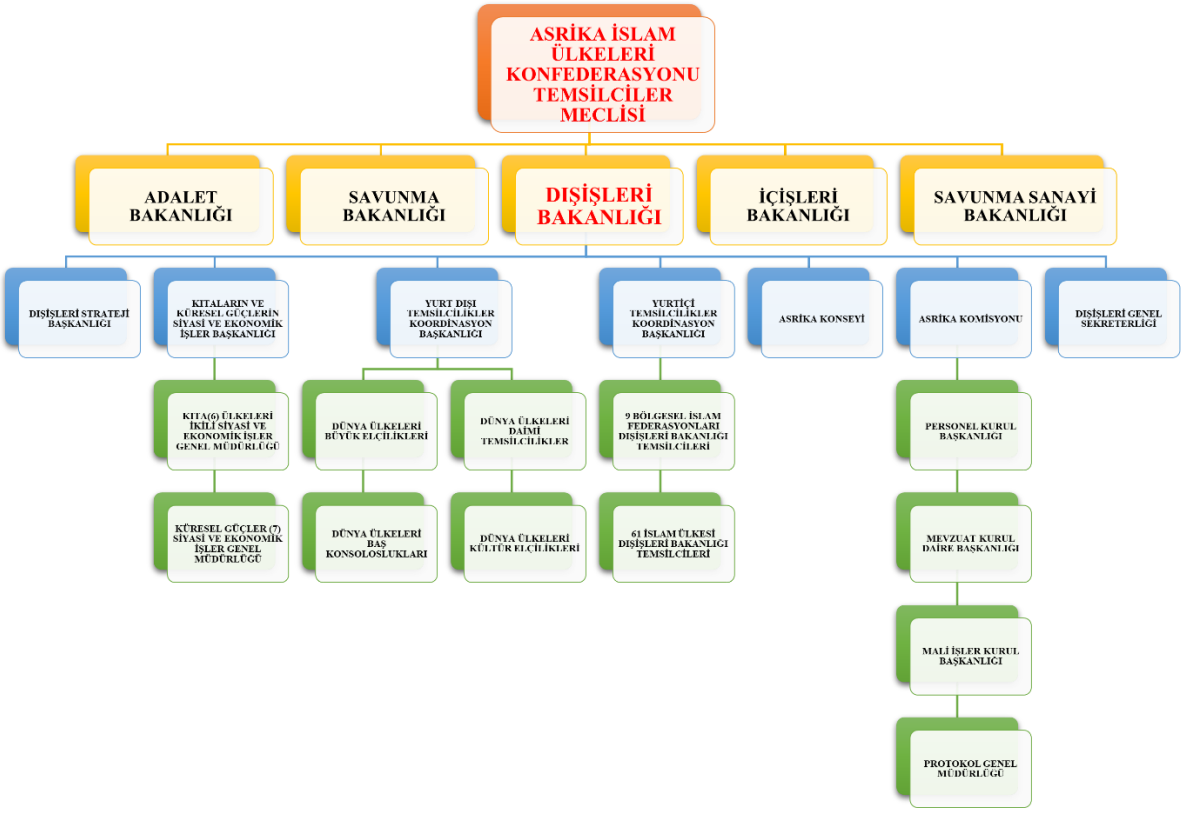

II. Bakanlık Merkez Teşkilatının Küresel Güçler ile ilgili Birimleri;
i. **ABD ikili siyasi, ekonomik ve sosyo-kültürel ilişkiler Genel Müdürlüğü**
ii. **Almanya ikili siyasi, ekonomik ve sosyo-kültürel ilişkiler Genel Müdürlüğü**
iii. **Çin ikili siyasi, ekonomik ve sosyo-kültürel ilişkiler Genel Müdürlüğü**
iv. **Fransa ikili siyasi, ekonomik ve sosyo-kültürel ilişkiler Genel Müdürlüğü**
v. **İngiltere ikili siyasi, ekonomik ve sosyo-kültürel ilişkiler Genel Müdürlüğü**
vi. **Rusya ikili siyasi, ekonomik ve sosyo-kültürel ilişkiler Genel Müdürlüğü**
vii. **Hindistan ikili siyasi, ekonomik ve sosyo-kültürel ilişkiler Genel Müdürlüğü,**

Şeklinde organize edilmesi uygun bulunmaktadır.

b) Konfederasyon Dışişleri Bakanlığı YURT DIŞI Temsilcilikleri;

Mütekabiliyet esasına göre Konfederasyona üye ülkelerin dışındaki Dünya Ülkeleri nezdinde, ASRİKA Konfederasyonu Büyük Elçilikler, Baş Konsolosluklar, Daimî Temsilcilikler ve Kültür Merkezleri ile temsil edilmelidir.

c) **Konfederasyon Dışişleri Bakanlığı YURTİÇİ Temsilcilikleri;**
Yabancı ülkelerin Konfederasyon bünyesine Bölgesel Federasyonlar ve Milli Devletler nezdinde görevlendirecekleri temsilcileri ile iletişim ve koordinasyonun yapılmasını sağlayacak şekilde, Dış İşleri Bakanlığı Bölgesel Federasyon Merkezlerinde ve öncelik Konfederasyon dış sınırlarındaki Milli Devletlerin merkezlerinde Bakanlık Temsilcilikleri ihdas etmelidir.
Konfederasyon Dışişleri Bakanlığı Yabancı Devletlerin diplomatik misyonları da dikkate alınarak asgari aşağıdaki merkezlerde uygun temsilcilik birimleri oluşturmalıdır.

I. Orta Doğu Bölgesel İslam Devletleri Federasyonu Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi								
II. Orta Asya	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**
III. Yakın Doğu	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**
IV. Güney Doğu Asya	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	
V. Kuzey Afrika	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**
VI. Doğu Afrika	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**
VII. Kuzey Batı Afrika	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	
VIII. Güney Batı Afrika	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	
IX. Avrupa	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	**“**	

X. 61 milli İslam devletleri için de dışişleri bakanlığının temsilcilikleri olmalıdır.

2) **İslam Ülkeleri, Birinci Dünya Savaşı sonrası maruz kaldığı Asimetrik ve vekâlet savaşları neticesinde dini itikat ve yaşayışlarında tahrifata maruz kalmışlardır. Bu olumsuzluğun giderilebilmesi adına ASRİKA Konfederasyonu Dışişleri Bakanlığı bünyesinde İslam anlayışının anlatılması ve yerleştirilmesi için yüksek İlim Şurası kurulmalı, bu şura ASRİKA İlmi Etütler Meclisi bünyesinde olmalı ve Federasyonlardan gönderilecek eşit sayıdaki temsilcilerden teşkil edilmelidir. Meclisin teşkilat ve yapısı ASRİKA Temsilciler Meclisince belirlenmelidir.**

3) **Temel Hak ve Özgürlüklerle İlgili esas ve prensipler;**
Allah katında bütün insanlar eşittir ve hangi coğrafyada doğarsa doğsun temel insani hakları bakımından eşittirler. Bu yüzden İslam Dini ortaya çıktığı günden bu yana her türlü ayrımcılıkla mücadele etmiştir. Temel hak ve özgürlükler noktasında insanlar dil, din, ırk ve cinsiyet farkı gözetilmeksizin eşitlik ile muameleyi hak etmekle beraber bu hak ve özgürlüklerin, bütün ASRİKA Konfederasyonu Coğrafyasında adalet ile uygulanması temel prensip olarak kabul edilmelidir.

4) **Hz. Peygamber (a.s.) Veda haccında tüm insanlığa hitaben ortaya koyduğu prensipler ile temel hak ve özgürlükler konusunda oldukça önemli mesajlar vermiştir;**
   - **“*Hepiniz Âdem’in çocuklarısınız. Arab’ın Arap olmayana üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak TAKVA iledir.***
   - ***Canlarınız, mallarınız, namuslarınız mukaddestir ve her türlü tecavüzden korunmuştur. Kimin yanında bir emaneti varsa mutlaka onu sahibine versin.***
   - ***Kadınların haklarını gözetmenizi ve bu hususta Allah’tan korkmanızı tavsiye ederim. Sizin kadınlar üzerinde hakkınız, onların da sizin üzerinizde hakları vardır.***
   - ***Faizin her çeşidi kaldırılmıştır, ayağımın altındadır. Fakat borcun aslını vermek gerekir. Ne zulmediniz ne de zulme uğrayınız.***

- ***Cahiliye devrinde güdülen kan davaları tamamen kaldırılmıştır.***
- ***Din kardeşinize ait olan herhangi bir hakka tecavüz başkasına helal değildir.***
- ***Nefsinize zulmetmeyiniz. Nefsinizin de üzerinizde hakkı vardır.*"**

Sadece ASRİKA Konfederasyon Devletler Birliği için değil tüm dünya mazlumlarının haklarının korunması için Mekke döneminde kurulmuş olan Hulful Fudul (Erdemliler Yemini) misali bir oluşum kurulmalıdır.

5) **ASRİKA Konfederasyon Devletler Birliği komşu ülkeler ve uluslarla İslami hükümlerin gerektirdiği bir yaklaşımla ilişkiler kurmalı, yakın ve uzak komşu devletler ile barış ve huzuru temin edici diplomatik ilişkileri tesis etmeli, bu ilişkilerinde din, dil, ırk, cinsiyet ve nesep ayrımı gözetmeksizin irtibatlar tesis etmelidir.**
6) **Küresel Devletler ve Dünya Devleri ile İlişkiler;**
   Dünya üzerinde son teknolojik gelişmeler ve iletişim ağının artması ve dünyamızın küçük global bir köy konumuna gelmesi küreselleşme sürecini ön plana çıkarmış ve dünya üzerinde devletler ve uluslar arasındaki ilişki ağını iç içe geçen bir ilişkiler ağına dönüştürmüştür. Böylesi bir durumda küresel etkiye sahip devletler güçleri ile ön plana çıkmış ve gelişmekte olan ülkelere etki etmeye başlamışlardır. Bu maksatla ASRİKA Konfederasyonu Devletler Birliği Dışişleri Bakanlığı bünyesinde yer alan "ASRİKA Uluslararası İlişkiler Koordinasyon Başkanlığı küresel güçlerle olan diplomatik süreci koordine etmekten sorumludur.
7) **ASRİKA Konfederasyonu Coğrafyasındaki yabancı Devletlere ait Kara, Deniz ve Hava Üslerinin, tesis ve kullanılma anlaşmalarına son verilmelidir.**
8) **Ülkelerin askeri güçlerinin; barış zamanında kendi sınırları içinde konuşlandırılması, kara, deniz ve hava sahalarının savunulmasında kullanılması hususunun uluslararası anlaşmalarla uygulanabilir hale getirilmesi sağlanmalıdır.**
9) **İç Denizlerden İstifade;**
   ASRİKA Konfederasyonu sınırları içerisinde kalan deniz alanları ile bu denizleri açık denizlere bağlayan boğaz ve kanalların kullanım hak ve menfaat temini konusunda izlenecek yol haritası Dışişleri Bakanlığı altında oluşturulacak "ASRİKA Konseyi" tarafından hazırlanacak olan "ASRİKA Deniz Hukuku Anlaşmasına" göre hakkaniyet ölçüsünde istifadeye sunulmalıdır.
10) **Okyanuslardan İstifade;**
    ASRİKA Konfederasyonunun sınırı olan Okyanusların Deniz yetki Alanları (*Karasuları, Kıta Sahanlığı ve Münhasır Ekonomik Bölge*) **kıyıdaş ve karşı kıyı ülkeleri emsal alınarak kullanım hak ve menfaatleri yine "ASRİKA Konseyi" tarafından hazırlanacak "ASRİKA Deniz Hukuku Anlaşmasına" göre belirlenir.**
11) **ASRİKA Konfederasyonu Hava sahasının yüksekliği ve FIR hattı ile üzerinden geçen yabancı uyduların kontrolü hususunda ASRİKA Konseyi tarafından hazırlanacak "ASRİKA Hava ve Uzay Hukuku" hükümlerine göre yapılması sağlanmalıdır.**
12) **ASRİKA Konfederasyonu Dışişleri Bakanlığı bünyesinde kurulacak alt kurullar marifeti ile uluslararası ilişkilerde tarihsel ve kültürel ortaklıklarımıza ait dinamikleri harekete geçirerek bölgesel ve küresel ölçekte ekonomik ve ticari ilişkileri güçlendirilmelidir.**
13) **Batı uyumlu-savunmacı stratejik kültürün yerine İslam'ın ve İslami değerlerin gerektirdiği bölgesel ve küresel yaklaşımlar tercih edilmelidir. Bu bağlamda "muasır medeniyetler seviyesi" olarak AB-ABD dış politikasına ve 19. yüzyıl**

insanlığı yok sayan modernleşme anlayışına dayanan "batı yanlısı" dış politika terk edilmeli, güvenlik endişesi ve rejimi koruma kaygıları ile sırt dönülen Ortadoğu başta olmak üzere Kafkasya, Orta Asya ve Afrika bölgelerine dönük çok boyutlu/çok kulvarlı yeni bir dış politika anlayışı benimsenmelidir.

14) **Komşularından ve medeniyet coğrafyasında yer alan İslam Ülkelerini bir tehdit olarak görmeyen bir dış politika geliştirilmeli ve sadece Dünya Müslümanlarına değil tüm insanlığa barış ve adaleti tesis edici bir dış politika benimsenmelidir.**
15) **Küreselleşme süreci ile ortaya çıkan teknolojik gelişmeler uluslar ve devletlerarası etkileşimi hızlandırdığından küresel ekonomik krizler ve bölgesel çatışmalar uluslararası siyasetin gündemini oluşturmaktadır. Bu nedenle İslam Ülkeleri siyasal ve diplomatik alanda iş birliklerini geliştirmeli ve ötekileştirmeden kucaklayıcı bir ilişki kurmalıdırlar.**
16) **Bölgesel ve küresel güç olma yolunda aktif bir dış politika benimseyen Türkiye'nin ortaya koyduğu "pro-aktif" dış politika anlayışı ASRİKA Konfederasyonu tarafından benimsenmeli; komşu ülkeler başta olmak üzere medeniyet coğrafyasında, bölgesel ve küresel alanda ekonomik ve kültürel ilişkiler geliştirilerek, tarihsel süreçten gelen birliktelik gereği kendi kültürel ve ahlaki anlayışımıza uygun siyasi ilişkiler geliştirmelidir.**
17) **Ortadoğu'nun muhtemel çatışma ve sorun alanı olarak görülmesi anlayışı terk edilmeli bölgemizdeki sorunlar "tarihsel ve kültürel bağların" varlığı doğrultusunda değerlendirilmeli ve inisiyatif alınmaya başlanmalıdır. Bu anlayış ile başta Filistin sorunu olmak üzere İsrail-Lübnan, İsrail-Suriye, Irak, Afganistan, Doğu Türkistan, Keşmir, Myanmar ve Afrika'nın tüm sorunlu bölgeleri gibi diğer sorunlu bölgelerin taraflarını bir araya getirici ve uzlaştırıcı bir diplomasi geliştirilmelidir.**

9. MÜTEAKİP ASSAM KONGRELERİ

İslam Dünyasının önüne, "ASRİKA İslam Devletleri Birliği" ile ilgili uygun bir MEVZUAT MODELİ koymak üzere, müteakip yıllarda:

a. Ortak Asayiş ve İç Güvenlik,

b. Müşterek Adalet Sistemi,

ANA TEMALI, Uluslararası **ASSAM KONGRELERİNİN** planlanıp uygulanmasında kararlı olduğumuzu **DEKLARE ederiz.**

[xii] http://www.pigm.gov.tr/dunya_ham_petrol_ve_dogalgaz_rezervleri.php
[xiii] Büyük Oyunu Anlamak Yves Lacoste sf. 31, 47.
[xiv] Büyük Oyunu Anlamak Yves Lacoste sf.48.
[xv] https://www.stratejikortak.com/2021/12/dogu-akdeniz-denkleminde-kuresel-bir-guc-cin-halk-cumhuriyeti.html
[xvi] https://www.aa.com.tr/tr/dunya/iran-ile-irak-arasindaki-kanli-ve-galipsiz-savas-39uncu-yilinda-/1590515

[xviii] ***ABD ASKERİNİ ÇEKTİ, ÖZEL GÜVENLİKÇİLERİ BIRAKTI:*** *(Çağıl M. Kasapoğlu Arşivinden)*
ABD ordusu, 2003'te Saddam Hüseyin'in daha sonra hiç bulunamayan kitle imha silahlarını bahane ederek işgal ettiği Irak'tan hafta içinde 'savaş' bayrağını indirerek resmen çekildi. Ancak ABD'nin çekilmesinin ardından Irak'ın kime teslim edildiği yeni tartışma konusu odu. Irak'taki 170 bin ABD askerinden geriye kalan 4 bin asker de ay sonuna kadar ülkeyi terk edecek. Ama yine de kendi sokaklarında yürürken kimliklerini, üzerinde ABD bayrağı dikili kamuflaj giyen askerlere göstermek zorunda kalan Iraklılar için durum 9 yıldır olduğundan pek de farklı olmayacak. Irak'taki 2 bin 700 özel güvenlik şirketi görevlisinin sayısı ocaktan itibaren iki katına yani 5 bin 500'e çıkarılacak. ABD Dışişleri Bakanlığı'nın özel lisansı ile çalışan bu birliklerin görevi, yalnızca ABD diplomatik yetkilileri ile ticari şirketleri korumak değil; aynı zamanda Irak ordusunu, güvenlik güçlerini de eğitmek olacak.
Irak sıcak bakıyor
Kirli geçmişlerine rağmen Bağdat, bu şirketlere kapısını kapatmıyor. Başbakan Nuri el Maliki'nin danışmanları, ordunun eğitimi için 'askeri geçmişi olan 3 bin özel timin' Irak'ta görev almalarına yeşil ışık yakmıştı. Maliki, hafta içinde Washington'a yaptığı ziyarette de daha fazla ABD şirketinin yatırıma gelmesi yönündeki temennilerini bizzat ABD Başkanı Barack Obama'ya iletti. Bu da, bu şirketleri koruyacak yeni özel güvenlik güçleri anlamına geliyor.
Irak için şimdiden sıradalar
ABD Dışişleri Bakanlığı lisansı ile Irak'ta büyük kazanç hedefleyen çok sayıda özel güvenlik şirketi şimdiden kolları sıvadı. Ülkedeki 17 bin Amerikalı sivilin korunması için ABD Dışişleri Bakanlığı 11 milyar dolarlık güvenlik ihalesi açtı. 2010 yılı ekiminde bakanlığın açtığı Dünya Çapında Güvenlik Hizmetleri (Worldwide Protective Services) ihalesine giren 8 şirketin 3'ü Irak'ta göreve başladı. Bakanlıkla uzun süredir çalışan DynCorp ve Triple Canopy'nin dışında, güvenlik ihalesini kazanan diğer şirketler, EOD Technology, SOC Incorporated, Aegis Defense Services, Global Strategies Group, Torres International Services ve International Development Solutions.
Söz konusu 8 şirket Irak'ta hayati önemi bulunan ABD merkezlerinin güvenliğinden 5 yıl boyunca sorumlu olacak. Blackwater'ın 2009'da Irak'tan ayrılmasıyla yerine geçen Triple Canopy, Amerikalı diplomatları korumak için 1,53 milyar dolar alırken İngiliz Global Strategies Group şirketi ise Basra'daki ABD Konsolosluğu'nu korumak için 401 milyon dolarlık anlaşma yaptı. ABD'nin Bağdat Büyükelçiliği'nin güvenliği ise 974 milyon dolara SOC Incorporated'a teslim edildi.
Paralı askerler, diplomatların zırhlı araçlarla ve helikopterlerle ulaşımından sorumlu olacak. ABD Dışişleri Bakanlığı, petrol zengini Musul, Kerkük ve Erbil için de güvenliği teslim almaya niyetli şirketlerle masaya oturacak.
[xix]https://www.aa.com.tr/tr/analiz/abdnin-afganistanin-ardindan-irak-tan-da-cekilmesi-ikbyye-nasil-yansir/2344356
[xx] https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-56377932
[xxi] https://www.trthaber.com/haber/dunya/kaddafi-sonrasi-libya-450437.html
[xxii]https://www.aa.com.tr/tr/analiz/bae-destekli-ayrilikcilarin-guney-yemen-hayali/2134723; https://www.aa.com.tr/tr/dunya/devrimden-ic-savasa-yemende- yasananlar/1075207
[xxiii] https://www.adnantanriverdi.com/index.php/maneviyat-yuklu-kudus-u-serif-ziyareti.html
[xxiv] https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-44128837
[xxv] https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/15183

[xxvi] https://www.aa.com.tr/tr/analiz-haber/-afganistan-isgali-olumcul-hatanin-38-yil-donumu/1016149
[xxvii] https://www.aa.com.tr/tr/dunya/abdnin-en-uzun-savasi-afganistanda-20-yil/2351523
[xxviii]https://www.aa.com.tr/tr/dunya/20-yillik-abd-isgali-hem-afganistana-hem-dunyaya-pahaliya-mal-oldu/2350276
[xxix] https://www.turkcebilgi.com/bosna-hersek_tarihi ; https://www.hurriyet.com.tr/egitim/bosna-savasi-tarihi-ve-onemi-bosna-savasi-taraflari-nedenleri-ve-sonuclari-kisaca-bilgi-41802214
[xxx] http://arsiv.ntv.com.tr/news/118205.asp
[xxxi] ***ABD'NİN GELECEĞİNİ TEHLİKEYE SOKAN GELİŞMELER***

ABD karşıtlarının ileri sürdüğü etnik ayrımcılığa yönelik iddialar içinde[xxxi]

I. Ülkenin güney eyaletlerinin bulunduğu bölgelerde Meksika asıllıların ileriye dönük olarak ayrımcı hedeflerinin olduğu,

II. Arizona, Kolarado, Mexıco ve Teksas'ın kendilerini ayrı bir cumhuriyet yapısı içinde gördükleri ifade edildiği,

III. Pasifik kıyısında yoğunluğu bulunan Asya asıllıların da kendi devletlerini amaçlayabileceklerini…

IV. Diğer yönden Latinolarda da kimlik hareketlerinin artmakta olduğunu…

V. Atlantik sahillerinin de Anglo Saksonlar'a bırakılacağı belirtilen görüşlerin yer aldığını

VI. Ülkenin orta kesimlerinin ise, Kızılderililere ait olduğunu beyan eden görüşler vardır…

VII. Yakın geçmişte Vermont eyaleti ile Lakota'daki ayrımcı çıkışlar sembolik olsa da sosyal yapı konusunda bazı ipuçları vermiştir…

Halen yorumlarda ABD de 40 kadar ayrımcı hareketin varlığı da söz konusu olmaktadır…

[xxxii]http://www.assam.org.tr/tr/konular/ortaklik-mevzuati/ortak-parlamento/islam-dunyasina-huzur-nasil-gelecek.html
[xxxiii] ASSAM Uluslararası Hakemli Dergi Sayı.01Haziran 2014, Sf.4.
[xxxiv]file:///C:/Users/SADAT/Downloads/20210126_ASSAM_Konfederasyon_Anayasa_Taslagi_TR%20(1).pdf

EKLER

EK-A: ASRİKA İslâm Ülkeleri Konfederasyonuna Bağlı Federal Bölgeler Müşterek Harekât Komutanlıkları

HARİTA-1: ASRİKA İslam Ülkeleri Konfederasyon Coğrafyası Haritası

HARİTA-2: İran-Irak-Birinci ve İkinci Körfez Savaşları Haritası

HARİTA-3: Körfez Savaşları Suriye'de Tarafların Son Durum Haritası

HARİTA-4: Libya'da Tarafların Son Durum Haritası

HARİTA-5: Yemen'de Tarafların 2021 Durum Haritası

HARİTA-6: İsrail Soykırımına Uğrayan Filistin Haritası

HARİTA-7: Çin İşgalindeki Doğu Türkistan Haritası

HARİTA-8: Hindistan İşgalindeki Keşmir Haritası

HARİTA-9: 1992-2001 Afganistan Haritası

HARİTA-10: 2019 Afganistan Siyasi Durum Haritası

HARİTA-11: Bosna Hersek Haritası

HARİTA-12: Kıbrıs'ta Tarafların Son Durum Haritası

HARİTA-13: ASRİKA İslam Ülkeleri Konfederasyonuna Bağlı Bölgesel Federal Devletler Haritası

ŞEKİL-1: ASRİKA İslam Ülkeleri Konfederasyon İdari Teşkilatı

ŞEKİL-2: ASRİKA İslâm Ülkeleri Konfederasyonu ile Federasyon ve Milli Devletlerin Faaliyet Alanları

ŞEKİL-3: ASRİKA İslam Ülkeleri Konfederasyon Savunma Sanayi Bakanlığı Teşkilatı

ŞEKİL-4: ASRİKA İslâm Ülkeleri Konfederasyonu Savunma Bakanlığı Teşkilatı

ŞEKİL-5: ASRİKA İslâm Ülkeleri Federal Bölgelerdeki Müşterek Harekât Komutanlığına Bağlı Kuvvet, Kurum ve Birlikler

ŞEKİL-6: ASRİKA İslâm Ülkeleri Kriz Yönetim Konfederasyonu Teşkilâtı

ŞEKİL-7: ASRİKA İslâm Ülkeleri Konfederasyonu Dışişleri Bakanlığı Teşkilatı

EK-A

ASRİKA İSLÂM ÜLKELERİ KONFEDERASYONUNA BAĞLI FEDERAL BÖLGELER MÜŞTEREK HAREKÂT KOMUTANLIKLARI

1. Federal Bölge Müşterek Hrk. K.lığı Harekât Kontrolünde
(Orta Doğu İslâm Devletleri Federasyonu);

a. Kara Kuvvetleri K.lığına Bağlı; 1) **Bir adet Kolordu** Komutanlığı, 2) Kara Eğitim Komutanlığı 3) Lojistik Destek Komutanlığı 4) Tümen ve Tugay Seviyesinde Taktik Birlik Komutanlıkları 5) Özel Kuvvetler Komutanlığı **b. Deniz Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 1) Deniz Üs ve Liman Komutanlıkları 2) Deniz Lojistik Destek Komutanlığı **c. Hava Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 1) Stratejik Hava Kuvvet Komutanlığı 2) Füze Komutanlığı 3) Taktik Hava Kuvvet Komutanlığı 4) Hava Lojistik Destek Komutanlığı	5) Hava Üs ve Meydan Komutanlıkları 6) Hava Eğitim Komutanlığı **d. Hava Savunma ve Füze Savunma Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 1) Radar Üs Komutanlıkları 2) Hv. ve Füze Savunma Komutanlıkları 3) Lojistik Destek Komutanlığı 4) Eğitim Komutanlığı **e. Siber ve Elektronik Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı** 1) Siber Güvenlik Komutanlığı 2) Elektronik Harp Komutanlığı 3) Lojistik Destek komutanlığı 4) Eğitim komutanlığı

2. Federal Bölge Müşterek Hrk. K.lığı Harekât Kontrolünde
(Orta Asya İslam Devletleri Federasyonu);

a. **Kara Kuvvetleri K.lığına Bağlı**; 1) **8 adet Kolordu** Komutanlığı, 2) Kara Eğitim Komutanlığı 3) Lojistik Destek Komutanlığı 4) Tümen ve Tugay Seviyesinde Taktik Birlik Komutanlıkları 5) Özel Kuvvetler Komutanlığı **b. Deniz Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 6) Donanma Komutanlığı 7) **Akdeniz Filo** Komutanlığı 8) **Hazar Filo** Komutanlığı 9) Deniz Üs ve Liman Komutanlıkları 10) Boğazlar Komutanlığı 11) Lojistik Destek Komutanlığı 12) Deniz Eğitim komutanlığı **c. Hava Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 13) Stratejik Hava Kuvvet Komutanlığı 14) Füze Komutanlığı	1) Taktik Hava Kuvveti Komutanlığı 2) Hava Lojistik Destek Komutanlığı 3) Hava Üs ve Meydan Komutanlıkları 4) Hava Eğitim Komutanlığı **d. Hava Savunma ve Füze Savunma Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 1) Radar Üs Komutanlıkları 2) Hava ve Füze Savunma Komutanlıkları 3) Lojistik Destek Komutanlığı 4) Eğitim Komutanlığı **e. Siber ve Elektronik Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı** 1) Siber Güvenlik Komutanlığı 2) Elektronik Harp Komutanlığı 3) Lojistik Destek komutanlığı 4) Eğitim komutanlığı

3. Federal Bölge Müşterek Hrk. K.lığı Harekât Kontrolünde
(Yakın Doğu İslâm Devletleri Federasyonu);

a. Kara Kuvvetleri K.lığına Bağlı; 1) **Dört adet Kolordu** Komutanlığı, 2) Kara Eğitim Komutanlığı	1) Hava Lojistik Destek Komutanlığı 2) Hava Üs ve Meydan Komutanlıkları 3) Hava Eğitim Komutanlığı

3) Lojistik Destek Komutanlığı 4) Tümen ve Tugay Seviyesinde Taktik Birlik Komutanlıkları 5) Özel Kuvvetler Komutanlığı **b. Deniz Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 6) Donanma Komutanlığı 7) **ASYA Filo** Komutanlığı 8) Deniz Üs ve Liman Komutanlıkları 9) Lojistik Destek Komutanlığı 10) Deniz Eğitim komutanlığı **c. Hava Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 11) Stratejik Hava Kuvveti Komutanlığı 12) Füze Komutanlığı 13) Taktik Hava Kuvveti Komutanlığı	**d. Hava Savunma ve Füze Savunma Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 1) Radar Üs Komutanlıkları 2) Hv. ve Füze Savunma Komutanlıkları 3) Lojistik Destek Komutanlığı 4) Eğitim Komutanlığı **e. Siber ve Elektronik Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı;** 1) Siber Güvenlik Komutanlığı 2) Elektronik Harp Komutanlığı 3) Lojistik Destek komutanlığı 4) Eğitim komutanlığı

4. Federal Bölge Müşterek Hrk. K.lığı Harekât Kontrolünde
(Güney Doğu Asya İslâm Devletleri Federasyonu);

a. Kara Kuvvetleri K.lığına Bağlı; 1) **Dört adet Kolordu** Komutanlığı, 2) Kara Eğitim Komutanlığı 3) Lojistik Destek Komutanlığı 4) Tümen ve Tugay Seviyesinde Taktik Birlik Komutanlıkları 5) Özel Kuvvetler Komutanlığı **b. Deniz Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 6) Donanma Komutanlığı 7) **Pasifik Filo** Komutanlığı 8) Deniz Üs Liman Komutanlıkları 9) Lojistik Destek Komutanlığı 10) Eğitim Komutanlığı **c. Hava Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 11) Stratejik Hava Kuvveti Komutanlığı 12) Füze Komutanlığı 13) Taktik Hava Kuvveti Komutanlığı	1) Hava Lojistik Destek Komutanlığı 2) Hava Üs ve Meydan Komutanlıkları 3) Hava Eğitim Komutanlığı **d. Hava Savunma ve Füze Savunma Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 1) Radar Üs Komutanlıkları 2) Hava ve Füze Savunma Komutanlıkları 3) Lojistik Destek Komutanlığı 4) Eğitim Komutanlığı **e. Siber ve Elektronik Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı** 1) Siber Güvenlik Komutanlığı 2) Elektronik Harp Komutanlığı 3) Lojistik Destek komutanlığı 4) Eğitim komutanlığı

5. Federal Bölge Müşterek Hrk. K.lığı Harekât Kontrolünde
(Kuzey Afrika İslâm Devletleri Federasyonu);

a. Kara Kuvvetleri K.lığına Bağlı; 1) **Üç adet Kolordu** Komutanlığı, 2) Kara Eğitim Komutanlığı 3) Lojistik Destek Komutanlığı 4) Tümen ve Tugay Seviyesinde Taktik Birlik Komutanlıkları 5) Özel Kuvvetler Komutanlığı **b. Deniz Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 6) Deniz Üs Liman Komutanlıkları 7) Lojistik Destek Komutanlığı **c. Hava Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 8) Stratejik Hava Kuvveti Komutanlığı	1) Hava Üs ve Meydan Komutanlıkları 2) Hava Eğitim Komutanlığı **d. Hava Savunma ve Füze Savunma Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 1) Radar Üs Komutanlıkları 2) Hv. ve Füze Savunma Komutanlıkları 3) Lojistik Destek Komutanlığı 4) Eğitim Komutanlığı **e. Siber ve Elektronik Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı**

9) Füze Komutanlığı 10) Taktik Hava Kuvveti Komutanlığı 11) Hava Lojistik Destek Komutanlığı	1) Siber Güvenlik Komutanlığı 2) Elektronik Harp Komutanlığı 3) Lojistik Destek komutanlığı 4) Eğitim komutanlığı

6. Federal Bölge Müşterek Hrk. K.lığı Harekât Kontrolünde
(Doğu Afrika -*Kızıl Deniz Havzası*- İslâm Devletleri Federasyonu);

a. Kara Kuvvetleri K.lığına Bağlı; 1) **Dört adet Kolordu** Komutanlığı, 2) Kara Eğitim Komutanlığı 3) Lojistik Destek Komutanlığı 4) Tümen ve Tugay Seviyesinde Taktik Birlik Komutanlıkları 5) Özel Kuvvetler Komutanlığı **b. Deniz Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 6) Deniz Üs Liman Komutanlıkları 7) Lojistik Destek Komutanlığı **c. Hava Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 8) Stratejik Hava Kuvveti Komutanlığı 9) Füze Komutanlığı 10) Taktik Hava Kuvveti Komutanlığı 11) Hava Lojistik Destek Komutanlığı	1) Hava Üs ve Meydan Komutanlıkları 2) Hava Eğitim Komutanlığı **d. Hava Savunma ve Füze Savunma Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 1) Radar Üs Komutanlıkları 2) Hv. ve Füze Savunma Komutanlıkları 3) Lojistik Destek Komutanlığı 4) Eğitim Komutanlığı **e. Siber ve Elektronik Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı;** 1) Siber Güvenlik Komutanlığı 2) Elektronik Harp Komutanlığı 3) Lojistik Destek Komutanlığı 4) Eğitim komutanlığı

7. Federal Bölge Müşterek Hrk. K.lığı Harekât Kontrolünde
(Kuzey Batı Afrika-Güney Amerika İslâm Devletleri Federasyonu);

a. Kara Kuvvetleri K.lığına Bağlı; 1) **Beş adet Kolordu** Komutanlığı, 2) Kara Eğitim Komutanlığı 3) Lojistik Destek Komutanlığı 4) Tümen ve Tugay Seviyesinde Taktik Birlik Komutanlıkları 5) Özel Kuvvetler Komutanlığı **b. Deniz Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 6) Donanma Komutanlığı 7) Deniz Üs Liman Komutanlıkları 8) Lojistik Destek Komutanlığı 9) Deniz Eğitim komutanlığı 10) **Atlas Filo** Komutanlığı 11) Boğaz Komutanlığı **c. Hava Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 12) Stratejik Hava Kuvveti Komutanlığı 13) Füze Komutanlığı 14) Taktik Hava Kuvveti Komutanlığı	1) Hava Lojistik Destek Komutanlığı 2) Hava Üs ve Meydan Komutanlıkları 3) Hava Eğitim Komutanlığı **d. Hava. ve Füze Savunma Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 1) Radar Üs Komutanlıkları 2) Hava ve Füze Savunma Komutanlıkları 3) Lojistik Destek Komutanlığı 4) Eğitim Komutanlığı **e. Siber ve Elektronik Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı** 1) Siber Güvenlik Komutanlığı 2) Elektronik Harp Komutanlığı 3) Lojistik Destek komutanlığı 4) Eğitim komutanlığı

8. Federal Bölge Müşterek Hrk. K.lığı Harekât Kontrolünde
(Güney Batı Afrika İslam Devletleri Federasyonu);

a. Kara Kuvvetleri K.lığına Bağlı; 1) **Üç adet Kolordu** Komutanlığı, 2) Kara Eğitim Komutanlığı	1) Hava Üs ve Meydan Komutanlıkları 2) Hava Eğitim Komutanlığı

3) Lojistik Destek Komutanlığı 4) Tümen ve Tugay Seviyesinde Taktik Birlik Komutanlıkları 5) Özel Kuvvetler Komutanlığı **b. Deniz Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 6) Deniz Üs Liman Komutanlıkları 7) Lojistik Destek Komutanlığı **c. Hava Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 8) Stratejik Hava Kuvveti Komutanlığı 9) Füze Komutanlığı 10) Taktik Hava Kuvveti Komutanlığı 11) Hava Lojistik Destek Komutanlığı	**d. Hava Savunma ve Füze Savunma Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 1) Radar Üs Komutanlıkları 2) Hv. ve Füze Savunma Komutanlıkları 3) Lojistik Destek Komutanlığı 4) Eğitim Komutanlığı **e. Siber ve Elektronik Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı;** 1) Siber Güvenlik Komutanlığı 2) Elektronik Harp Komutanlığı 3) Lojistik Destek komutanlığı 4) Eğitim komutanlığı

9. Federal Bölge Müşterek Hrk. K.lığı Harekât Kontrolünde
(Avrupa İslam Devletleri Federasyonu);

a. Kara Kuvvetleri K.lığına Bağlı; 1) **Dört adet Kolordu** Komutanlığı, 2) Kara Eğitim Komutanlığı 3) Lojistik Destek Komutanlığı 4) Tümen ve Tugay Seviyesinde Taktik Birlik Komutanlıkları 5) Özel Kuvvetler Komutanlığı **b. Deniz Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 6) Deniz Üs ve Liman Komutanlıkları 7) Lojistik Destek Komutanlığı **c. Hava Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 8) Stratejik Hava Kuvveti Komutanlığı 9) Füze Komutanlığı 10) Taktik Hava Kuvveti Komutanlığı 11) Hava Lojistik Destek Komutanlığı	1) Hv. Üs ve Meydan Komutanlıkları 2) Hava Eğitim Komutanlığı **d. Hava Savunma ve Füze Savunma Kuvvetleri K.lığına Bağlı;** 1) Radar Üs Komutanlıkları 2) Hv. ve Füze Savunma Komutanlıkları 3) Lojistik Destek Komutanlığı 4) Eğitim Komutanlığı **e. Siber ve Elektronik Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığına Bağlı;** 1) Siber Güvenlik Komutanlığı 2) Elektronik Harp Komutanlığı 3) Lojistik Destek komutanlığı 4) Eğitim komutanlığı

Kara, Deniz ve Hava ana muharebe vasıtalarının cins ve miktarı, Federasyon bölgelerine yönelik tehdidi karşılayacak şekilde tespit edilecektir.

HARİTA-1

ASRİKA İSLAM ÜLKELERİ KONFEDERASYON COĞRAFYASI

HARİTA-2

İRAN-IRAK-BİRİNCİ VE İKİNCİ KÖRFEZ SAVAŞLARI

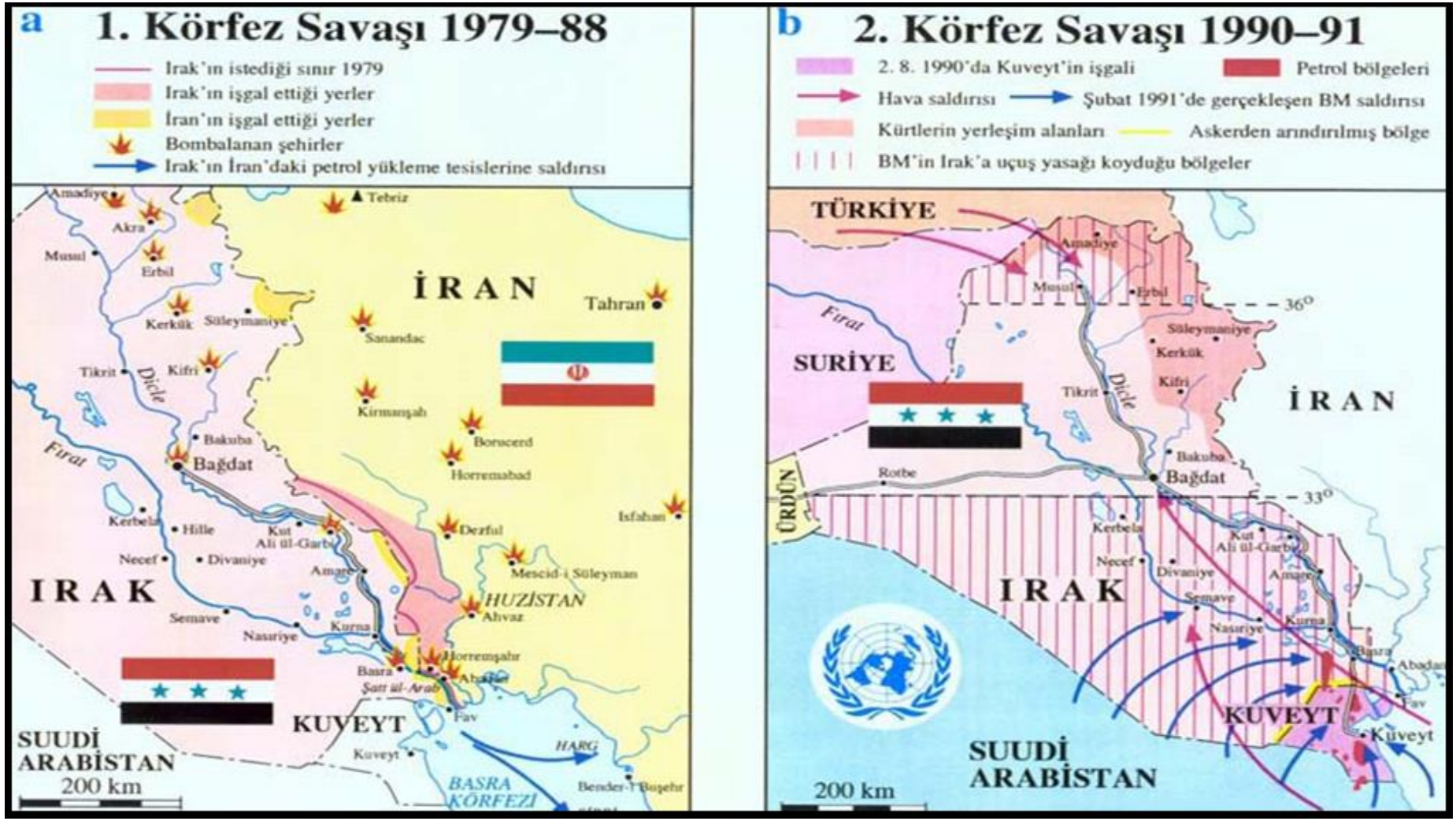

HARİTA-3

SURİYE'DE TARAFLARIN SON DURUMU

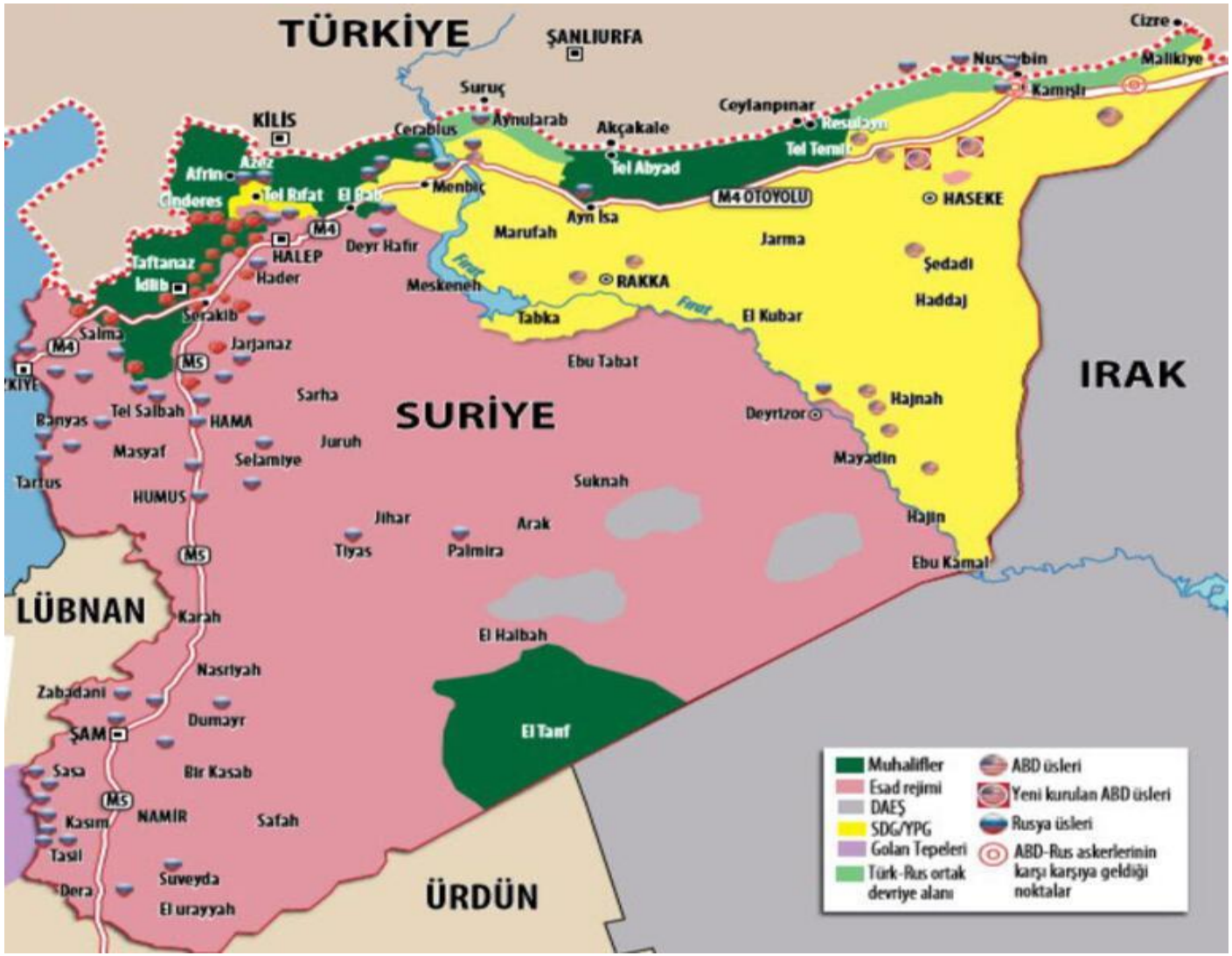

HARİTA-4

LİBYA'DA TARAFLARIN SON DURUM HARİTASI

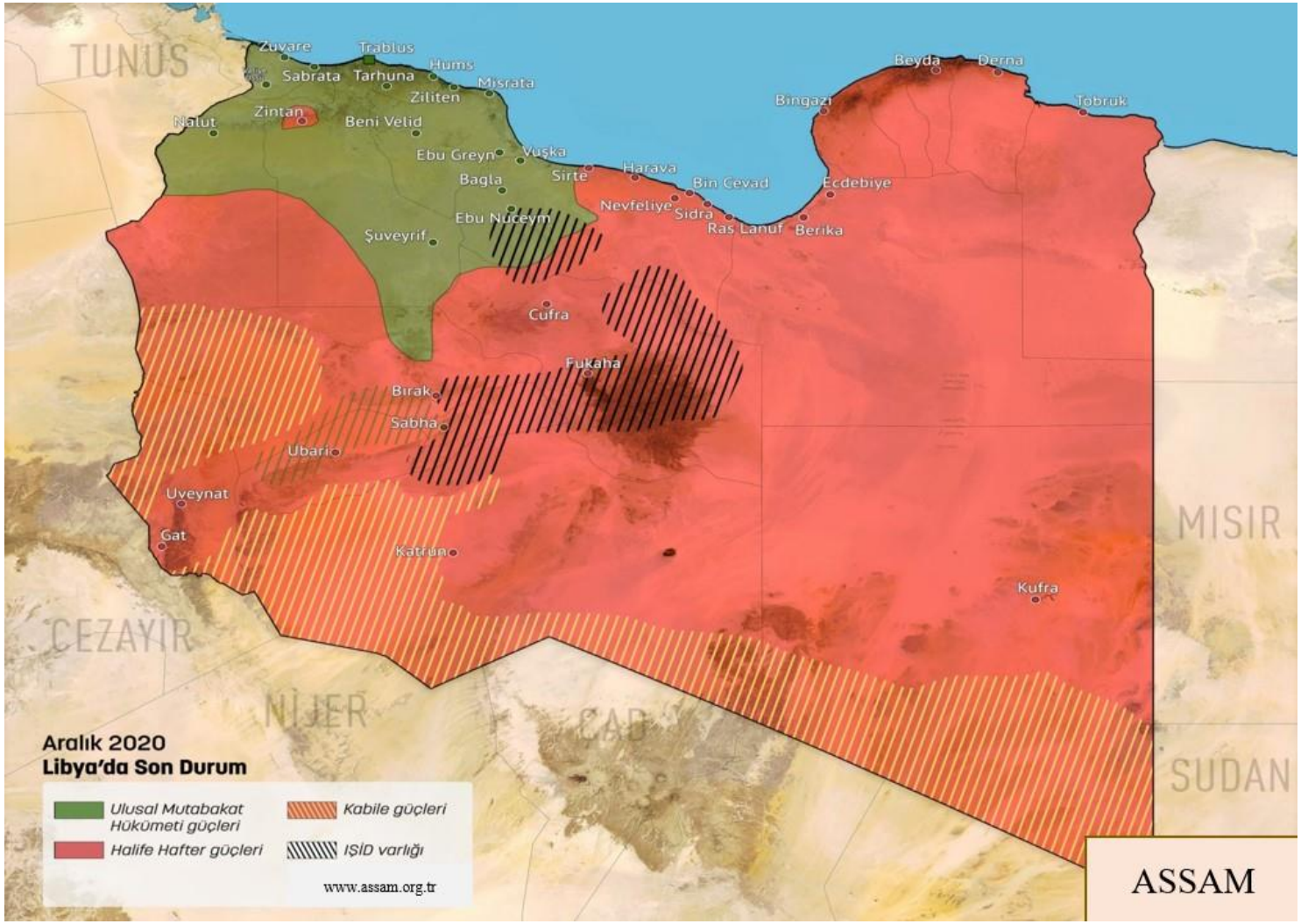

HARİTA-5

YEMEN'DE TARAFLARIN 2021 DURUM HARİTASI

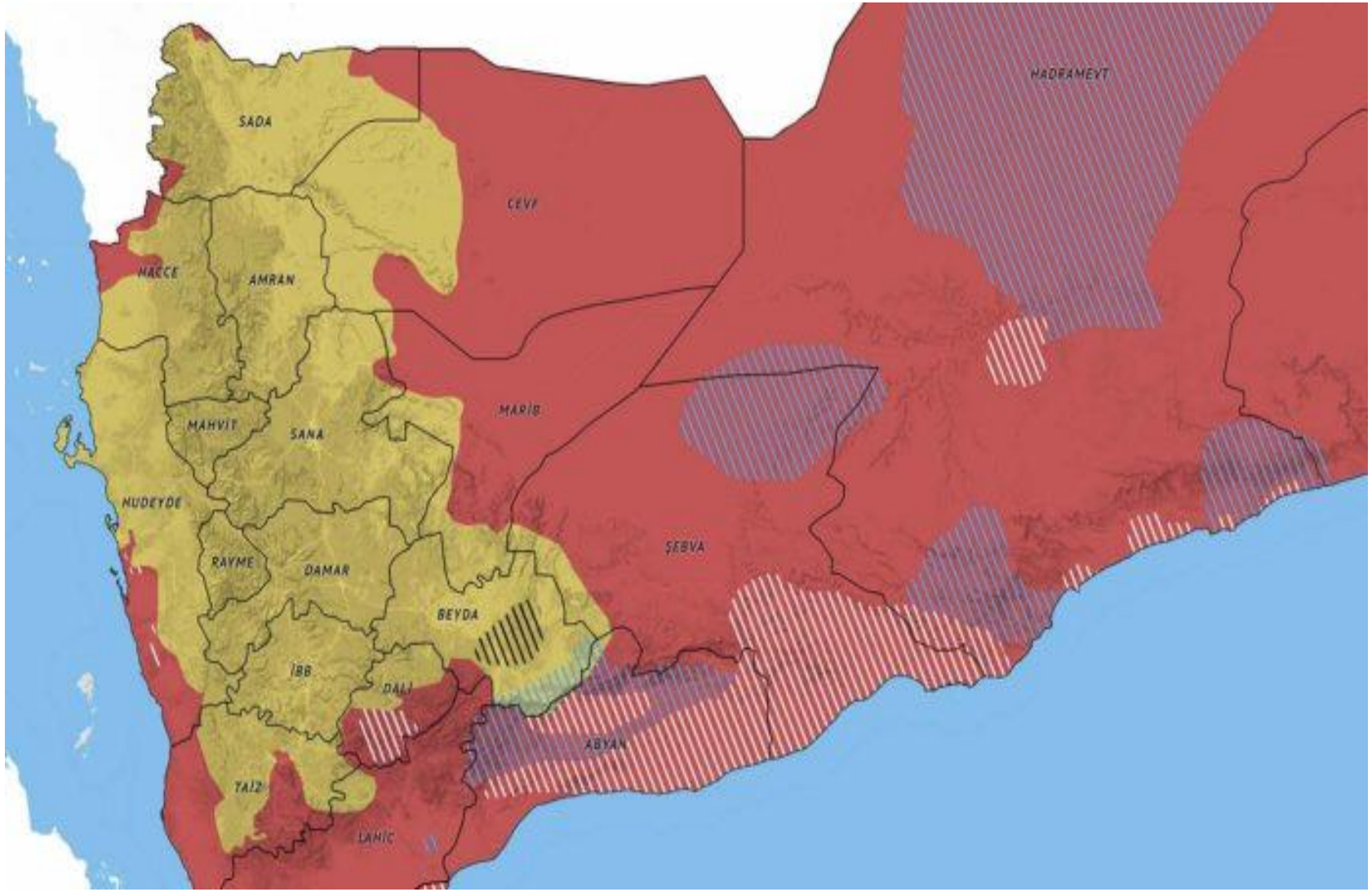

HARİTA-6

İSRAİL SOYKIRIMINA UĞRAYAN FİLİSTİN HARİTASI

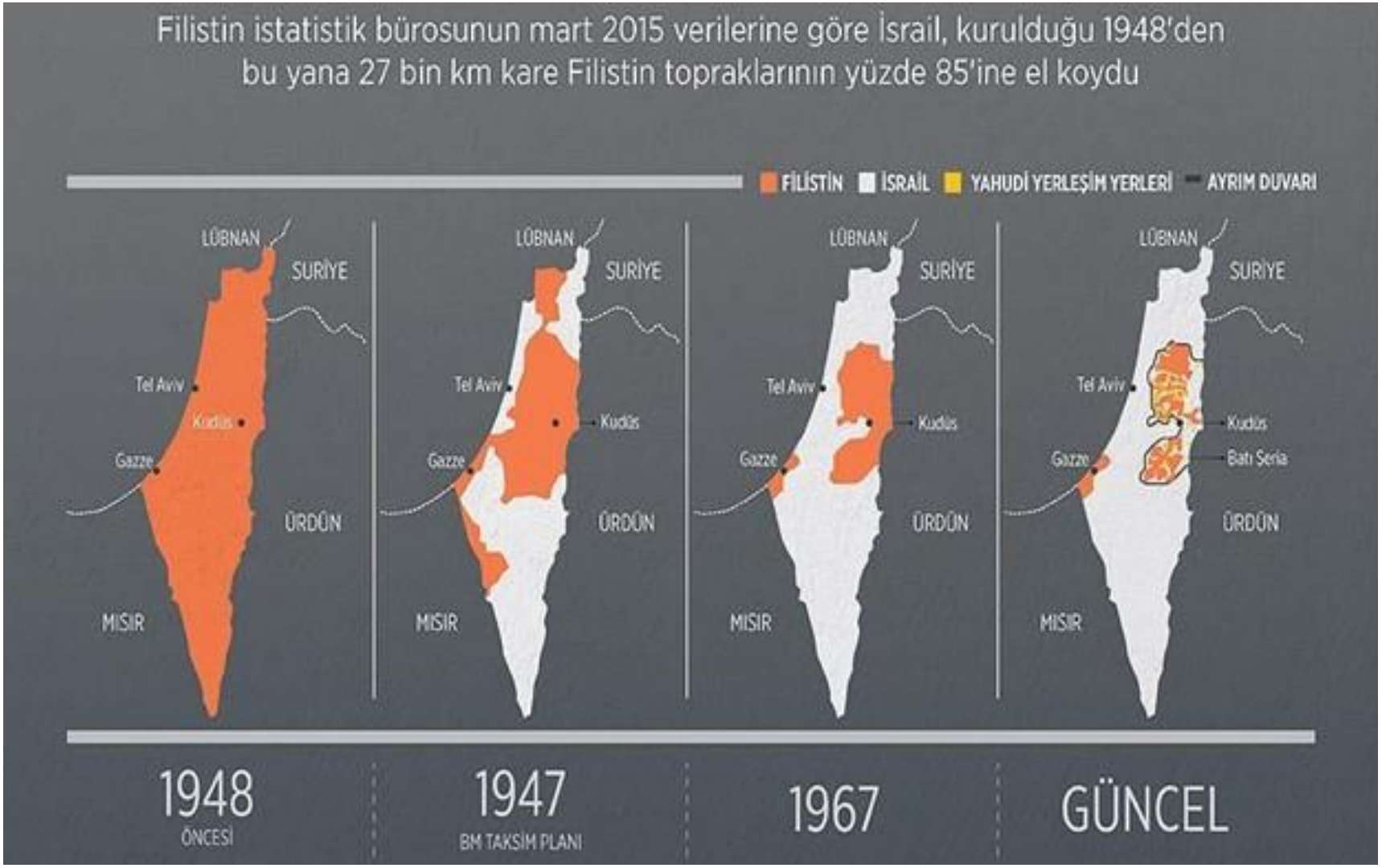

HARİTA-7

ÇİN İŞGALİNDEKİ DOĞU TÜRKİSTAN HARİTASI

HARİTA-8

HİNDİSTAN İŞGALİNDEKİ KEŞMİR HARİTASI

HARİTA-9

1992-2001 AFGANİSTAN HARİTASI

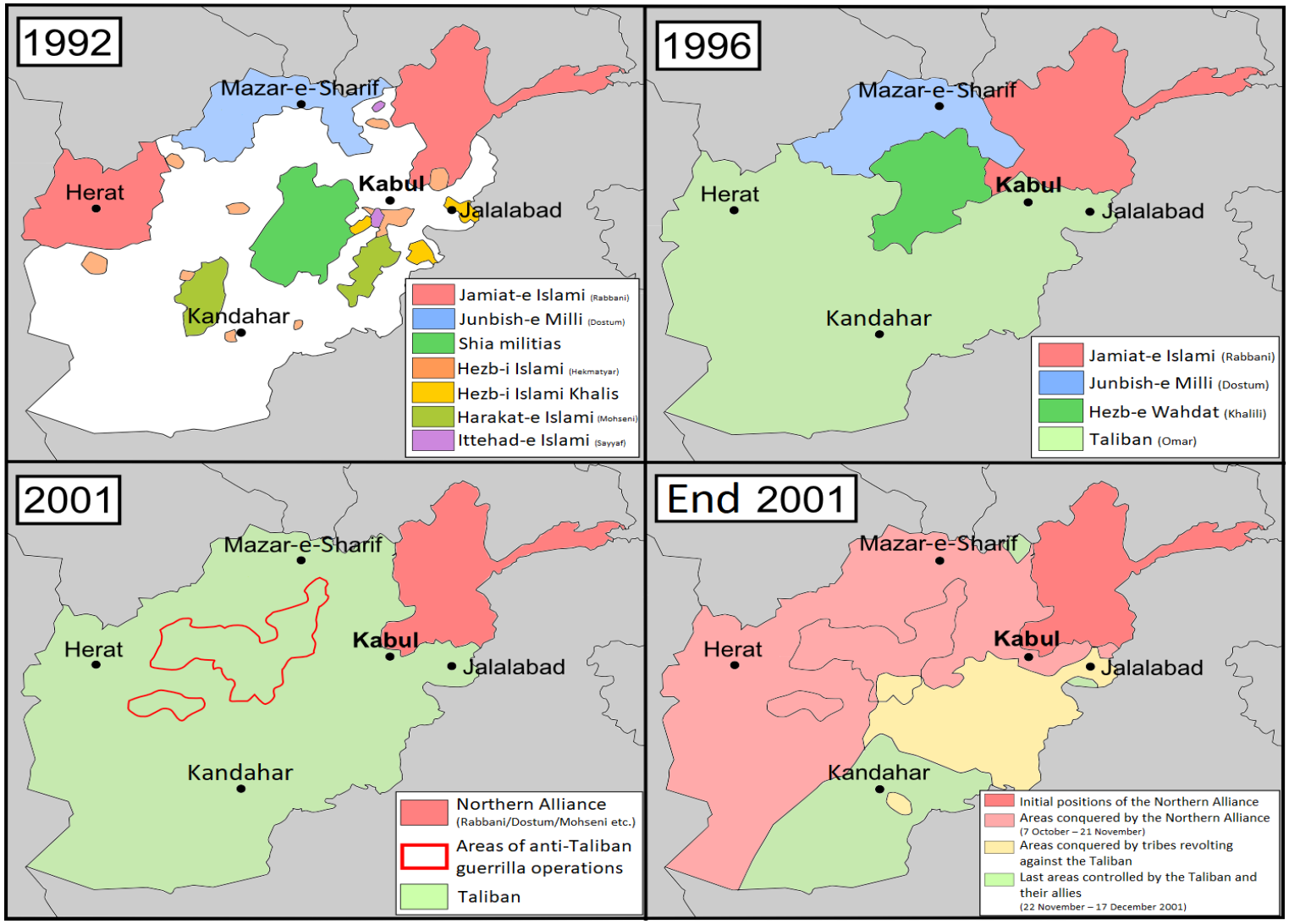

HARİTA-10

2019 AFGANİSTAN SİYASİ DURUM HARİTASI

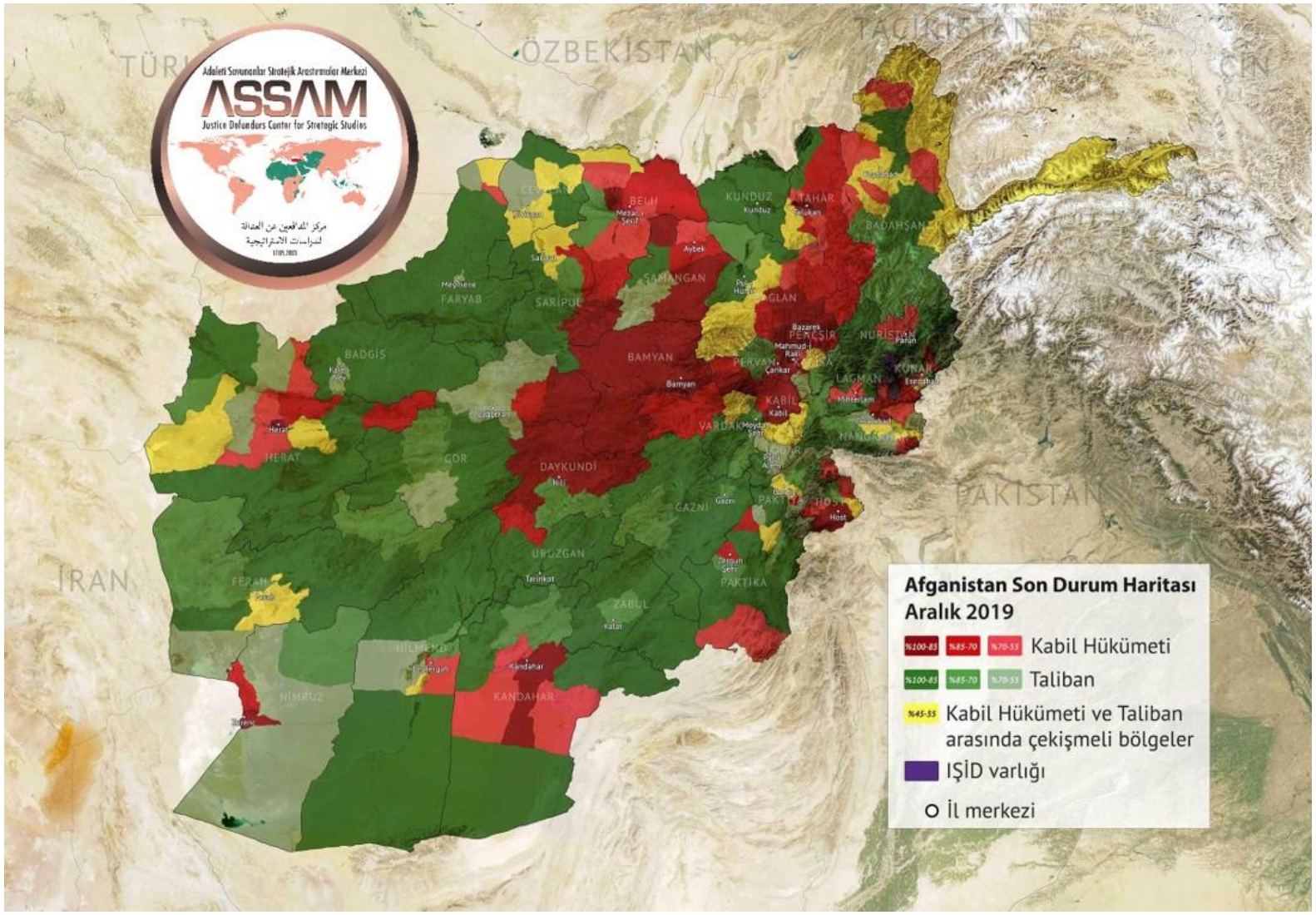

HARİTA-11

BOSNA HERSEK HARİTASI

HARİTA-12

KIBRIS'TA TARAFLARIN SON DURUM HARİTASI

HARİTA-13

ASRİKA İSLAM ÜLKELERİ KONFEDERASYONUNA BAĞLI BÖLGESEL FEDERAL DEVLETLER

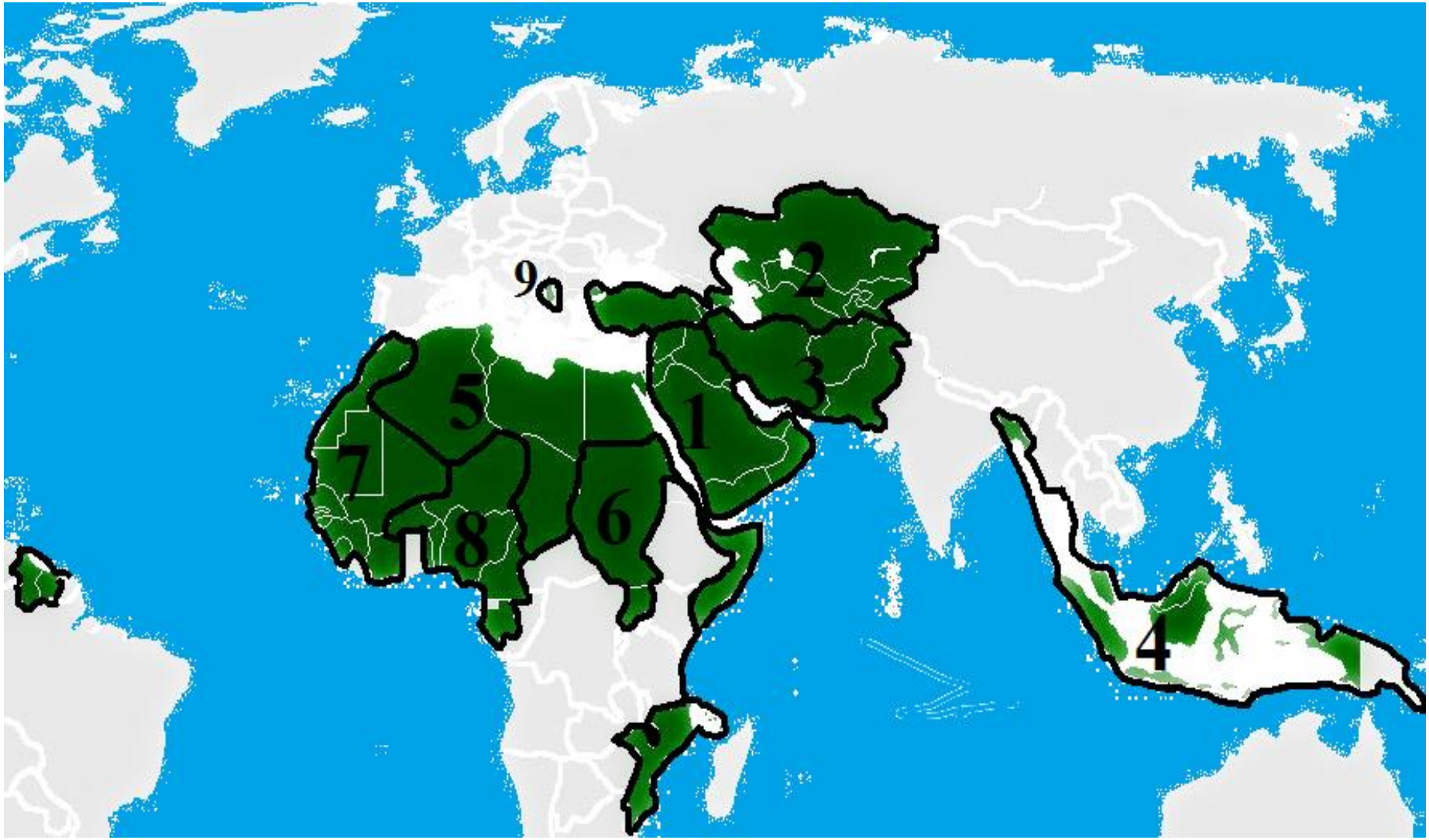

ŞEKİL-1

İSLAM ÜLKELERİ BİRLİĞİ SÜRECİNDE ASSAM TASAVVURU

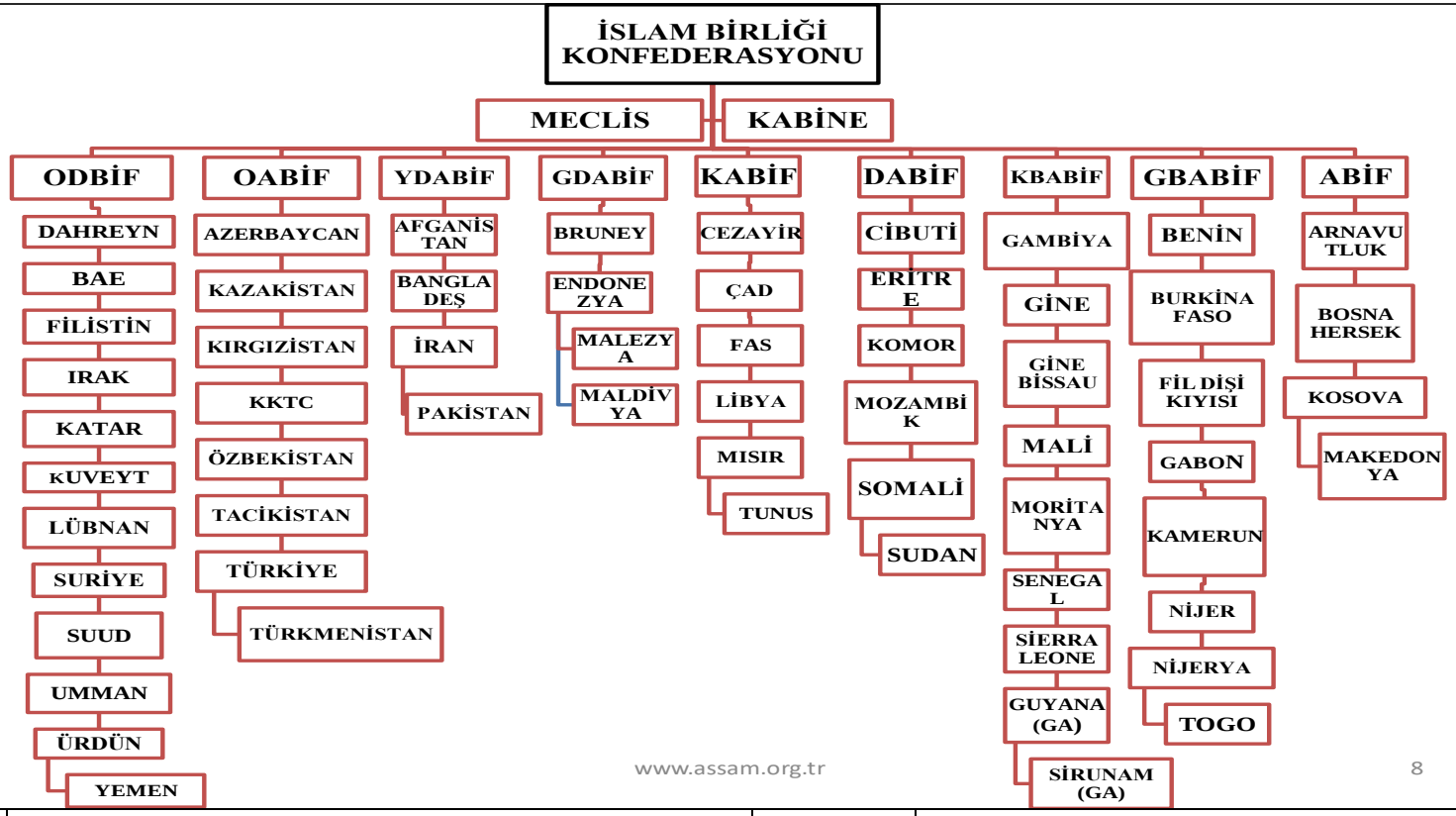

1.ODBİF	ORTA DOĞU BÖLGESEL İSLÂM DEVL. FEDR.	**6.DABİF**	**DOĞU AFRİKA BÖLGESEL İSLAM DEVLETLERİ FEDR**
2.OABİF	**ORTA ASYA BLG. İSLÂM DEVLETLERİ FEDERASYONU**	**7.KBABİF**	**KUZEY BATI AFRİKA BLG. İSLÂM DEVL. FEDR.**
3.YDABİF	YAKIN DOĞU ASYA BLG İSLÂM DEVLETLERİ FEDR.	**8.GBABİF**	**GÜNEY BATI AFRİKA BLG. İSLÂM DEVL. FEDR.**
4.GDABİF	GÜNEY DOĞU ASYA BLG. İSLÂM DEVL. FEDR	**9.ABİF**	**AVRUPA BÖLGESEL İSLAM DEVL. FEDERASYONU**
5.KABİF	KUZEY AFRİKA BÖLG. İSLÂM DEVLETLERİ FEDR		

ŞEKİL-2

İSLÂM BİRLĞİ SÜRECİNDE ASSAM TASAVVURU

(KONFEDERASYON-FEDERASYONLAR VE MİLLİ DEVLETLERİN SORUMLU OLACAKLARI FAALİYET ALANLARI)

www.assam.org.tr

ASRİKA
İSLÂM DEVLETLERİ KONFEDERASYONU

- ADALET
- SAVUNMA
- SAVUNMA SANAYİİ
- İÇİŞLERİ
- DIŞİŞLERİ

BÖLGESEL İSLAM DEVLETLERİ FEDERASYONLARI

- GÜMRÜK VE TİCARET
- EKONOMİ
- KALKINMA
- * ULAŞTIRMA VE DENİZCİLİK
- * BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ
- * KÜLTÜR VE TURİZM

MİLLİ DEVLETLER

- EĞİTİM
- ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR
- TARIM VE HAYVANCILIK
- ORMAN VE SU İŞLERİ
- SOSYAL POLİTİKALAR
- *MALİYE
- * SAĞLIK
- * GENÇLİK VE SPOR
- *ÇALIŞMA SOSYAL GVL.
- *ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK

18

ŞEKİL-3

ASRİKA İSLAM ÜLKELERİ KONFEDERASYONU SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI TEŞKİLAT ŞEMASI

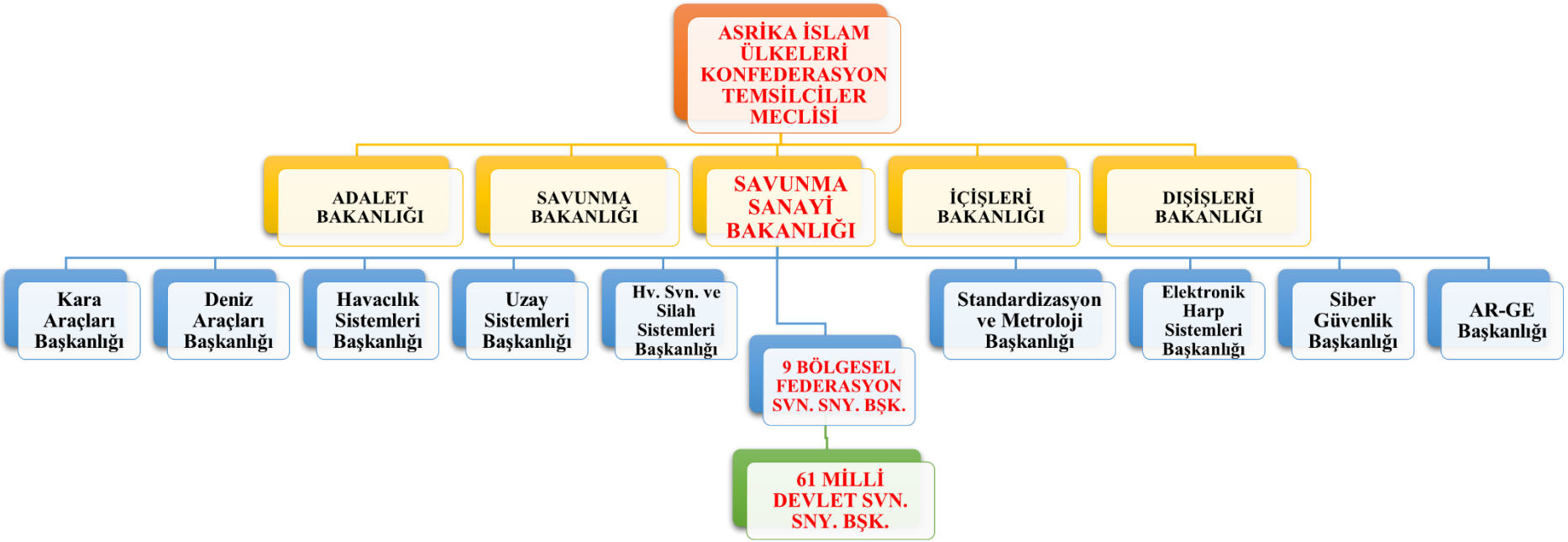

ŞEKİL-4

ASRİKA İSLAM ÜLKELERİ KONFEDERASYON SAVUNMA BAKANLIĞI TEŞKİLATI

ASRİKA İSLÂM BİRLİĞİ KONFEDERASYONU SAVUNMA ORGANİZASYONU

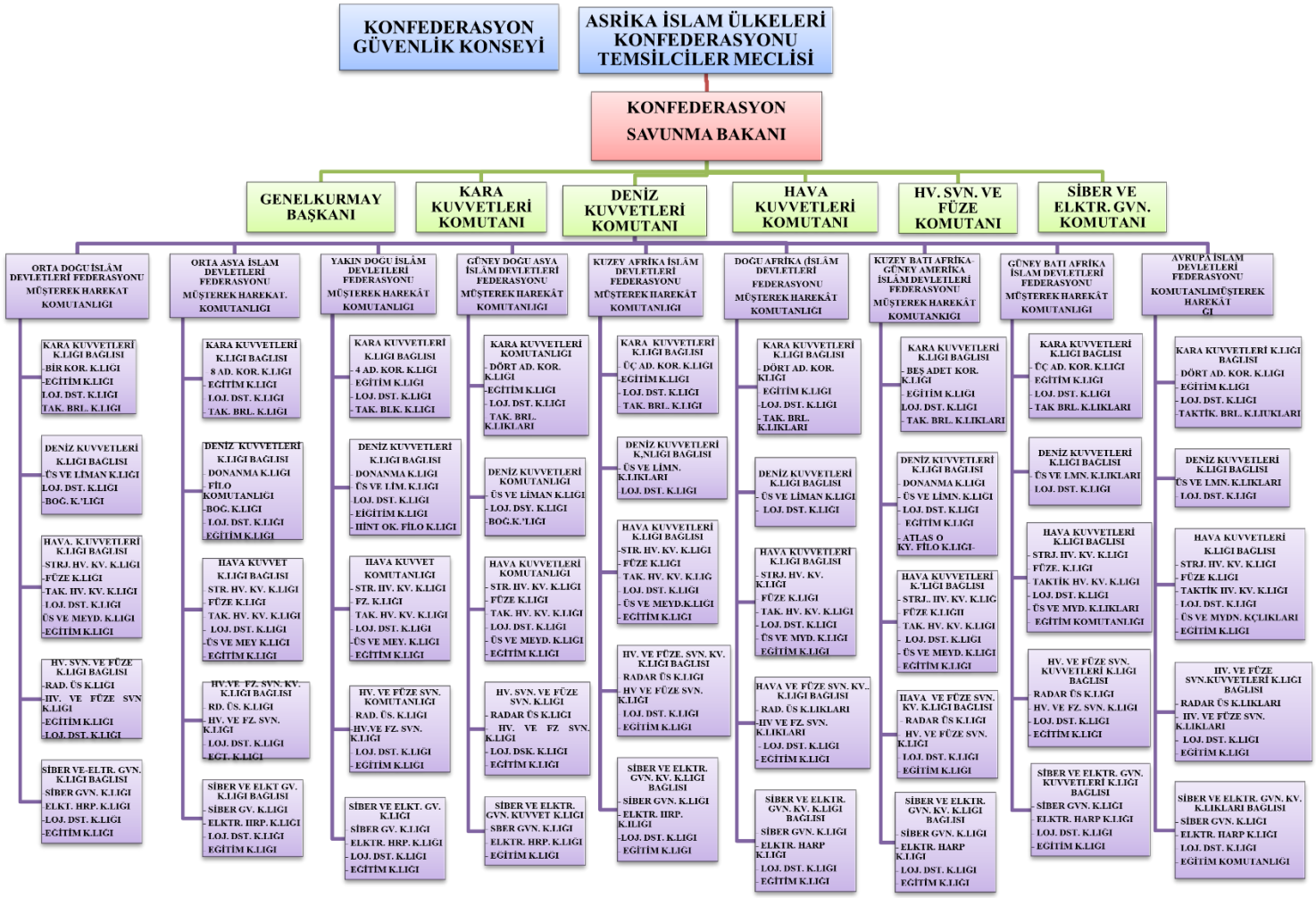

ŞEKİL-6

KRİZ KONFEDERASYONU

İSLAM ÜLKELERİ KRİZ YÖNETİM KONFEDERASYONU TEŞKİLATI

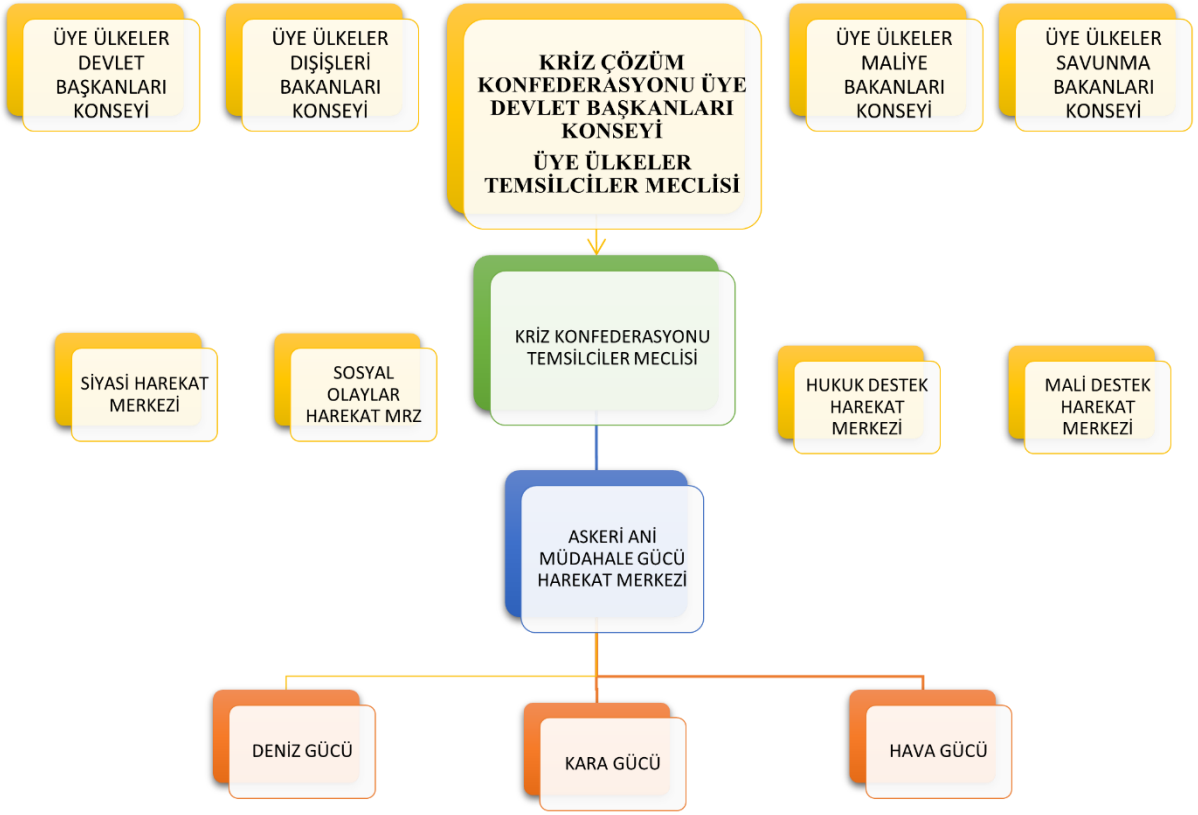

ŞEKİL-7

ASRİKA İSLAM ÜLKELERİ KONFEDERASYONU DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI TEŞKİLAT ŞEMASI

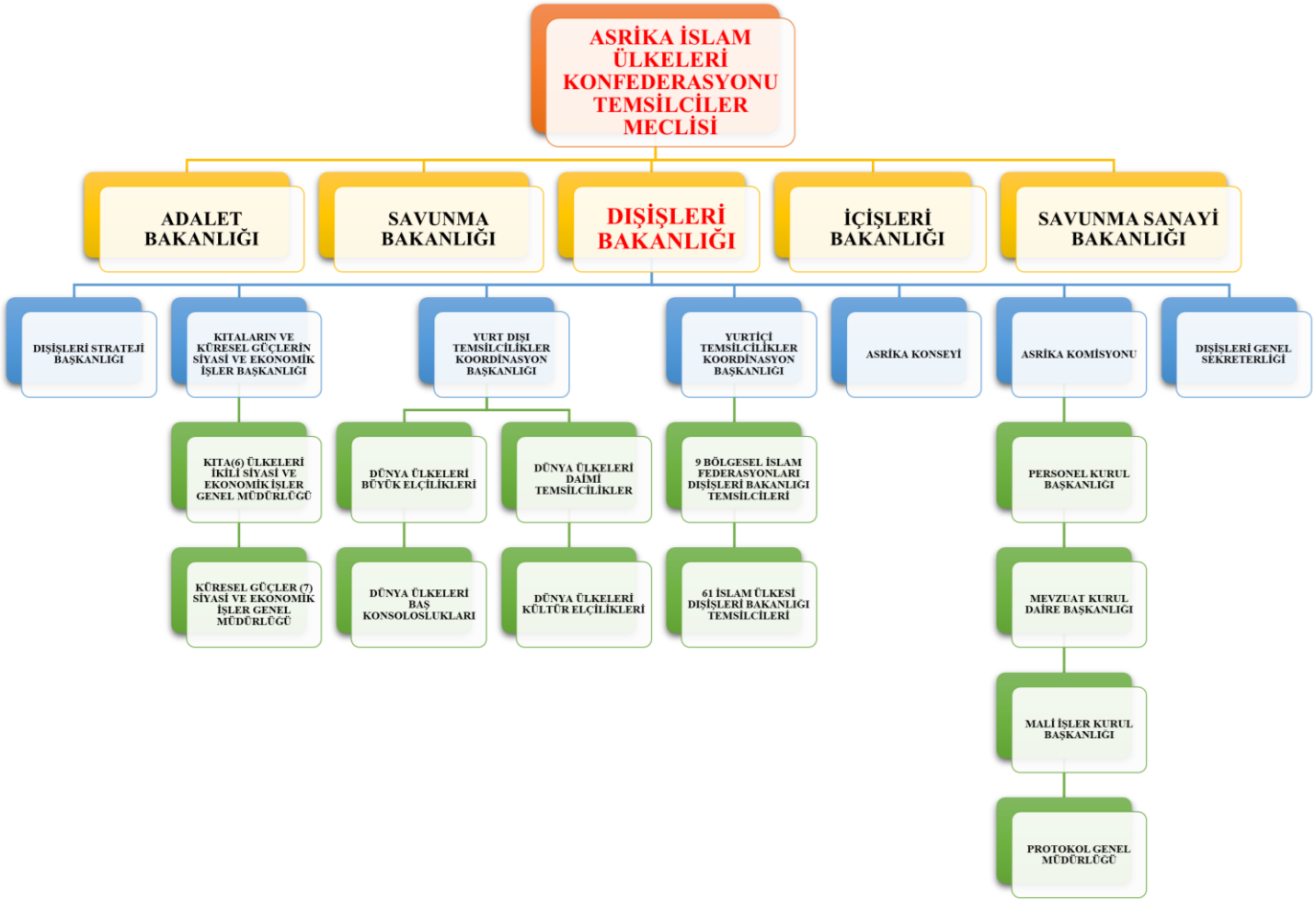

5'İNCİ ASSAM

ULUSLARARASI İSLAM BİRLİĞİ KONGRESİ

ÖZET KİTAPÇIĞI

KEŞMİR ANLAŞMAZLIĞI VE ABD DIŞ POLİTİKASI

Prof. Dr. Ghulam Nabi Fai
Dünya Keşmir Farkındalık Forumu / Genel Sekreter
gnfai2003@yahoo.com

Hindistan ve Pakistan arasındaki Keşmir anlaşmazlığı, toplam insan ırkının beşte birini oluşturan 1,5 milyar Güney Asya insanının kaderini içerdiğinden, potansiyel olarak dünyanın en tehlikeli ihtilafı olarak adlandırılabilmektedir. Yine de ABD'nin temel süper güç olduğu dünya güçlerinin, sorun karşısında büyük ölçüde kendi haline bırakma duruşunu sürdürmesi şaşırtıcıdır. Gerilim noktalarında, dünya güçlerinin Hindistan ile Pakistan'ı dizginledikleri ve onları gerilimi tırmandırmanın tehlikeleri konusunda uyardıkları doğrudur. Ancak bu durum, nükleer silah gücüne sahip iki ülkenin karşılıklı olarak caydırılması üzerine kurulmuş olan denkleme önemli bir çözüm sunmamaktadır. Düşmanlıklar patlak vermiyor olsa da çatışma çözülemiyor, bir silahlanma yarışının devasa israfı önlenmiyor, taraflardaki aşırılık yanlısı unsurlar verimli topraklardan mahrum kalmıyor ve barış temin edilemiyor.

Keşmir anlaşmazlığı 1947-1948'de patlak verdiğinde, Amerika Birleşik Devletleri'nin Keşmir'in gelecekteki statüsünün bölge halkının istek ve arzularına göre belirlenmesi gerektiğini savunduğu tarihsel bir gerçektir. ABD, Güvenlik Konseyi tarafından 21 Nisan 1948'de kabul edilen ve bu tartışmasız ilkeye dayanan 47 numaralı kararın baş kefilidir. Kararın ardından ABD, Birleşmiş Milletler Hindistan ve Pakistan Komisyonu'nun (UNCIP) önde gelen bir üyesi olarak bu duruşa bağlı kalmaya devam etmiştir. Çözüm için oluşturulan temel formül, 13 Ağustos 1948 ve 5 Ocak 1949'da kabul edilen komisyonun kararlarına dahil edilmiştir.

Bugün, ABD de dahil olmak üzere dünya güçlerinin pasif tutumlarının göstergelerinden biri, Hindistan ve Pakistan'ı bir diyaloğa girmeye davet etmekten memnun olmalarıdır. Kimse bunu yapmamalarını önermez, ancak müzakereler için bir temel tanımlanmamışsa ve iki taraf mevcut tutumlarında rol almaya devam ettiğinde, onları bir diyaloğa girmeye çağırmak, olmayacak duaya âmin demek kadar iyidir. Aslında, sonsuz bir çıkmaz için bir formül olduğu gayet açıktır.

Keşmir anlaşmazlığını çözüm yoluna sokmak için prosedür nasıl olmalıdır? Amerika Birleşik Devletleri'nin bunu tek başına yapması, sanki Amerika Birleşik Devletleri'nin sorunu çözmek için

geçerli bir sebebi varmış gibi gereksiz şüphe uyandırmak olacaktır. Daha iyi bir yol, Güvenlik Konseyi'nin eşzamanlılığıyla Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nden, doğrudan veya İrlanda'nın eski Başkanı ve eski Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiseri Mary Robinson gibi uluslararası duruşu yüksek bir temsilcisi aracılığıyla kendisini meşgul etmesini istemek (a) Keşmir taraflarının konumlarının tam olarak dikkate alınmasını sağlaması ve (b) makul bir zaman dilimi içinde bir çözüme yönelmesi ve gerekirse sakinleştirici bir etki için bir geçiş dönemi sağlaması gereken sürekli bir arabuluculuk çabası içinde olacaktır.

Tarihsel olarak, Keşmir anlaşmazlığı, Sovyetler Birliği'nin Güvenlik Konseyi'nin verilen kararını uygulamak için Güvenlik Konseyi'nin her kararını veto ettiği soğuk savaşın en kalıcı kurbanı olmuştur. Soğuk savaşın sona ermesinden sonra bile karışıklığın devam etmesi ve Keşmir halkının insan haklarının ağır ihlallerine maruz kalması trajik bir durumdur. Bu durum, uluslararası vicdana ağır bir yük getirmesi gereken bir gerçektir. Aynı zamanda uluslararası devlet adamlığına bir meydan okuma olarak görülmelidir.

Amerika Birleşik Devletleri de dahil olmak üzere dünya güçleri, Hindistan'ın iki seçkin aydınının yazılarından bir yaprak kopartmalıdır.

16 Ağustos 2008'de Yeni Delhi merkezli 'Hindustan Times' gazetesinde yazan Bay Vir Sanghvi, “Sanırım Vadi'de bir referandum düzenlemeliyiz. Bırakın Keşmirliler kendi kaderlerini kendileri belirlesinler. Hindistan'da kalmak istiyorlarsa, bırakın kalsınlar. Ama kalmak istemiyorlarsa, onları zorlamak için hiçbir manevi hakkımız yok.” ve “Düşünülemez olanı düşünmenin zamanı geldi.” İfadelerini kullanmıştır.

Köşe yazarı Swaminathan Aiyar, Yeni Delhi merkezli Hindistan Times’ın haberinde şunları belirtmiştir: “Altmış yıl önce Keşmir'e bir plebisit sözü verdik. Bir tanesini alalım ve onlara üç seçenek verelim: Bağımsızlık, Pakistan ile birlikte olmak ve Hindistan ile birlikte olmak. Bırakın sonuca Hindistan ve Pakistan'ın politikacıları ve orduları değil, Keşmir halkı karar versin.”.

Umalım ki akl-ı selim galip gelsin ve ABD ahlaki otoritesini kullanarak hem Hindistan'ı hem de Pakistan'ı Keşmir halkının bu tartışmalı toprakların geleceğine karar vermek için kendi kaderini tayin hakkını kullanmasına izin verme hususunda ABD’ye yol göstersin.

Anahtar Kelimeler: Keşmir, ABD, Keşmir Anlaşmazlığı, Hindistan, Pakistan.

JEOPOLİTİK VE JEOEKONOMİK AÇIDAN AFGANİSTAN

Asef Moballegh
Akdeniz Üniversitesi
asefmoballegh@gmail.com

Afganistan'ın çağdaş tarihi, özellikle son yetmiş yılı, derin ve bazen ani ve beklenmedik değişiklikler ve gelişmelerle doludur. Asya'nın kalbinde yer alan ve Çin, Hindistan, İran, Pakistan, eski Sovyetler Birliği gibi önemli ülkelere komşu olan Afganistan tarihsel olarak bölgede büyük stratejik öneme sahip olmuştur. Ülke uzun zamandır Doğu ve Batı arasındaki ticari ve ekonomik mübadelelerin önemli bir koridoru haline gelmiştir. Doğal kaynaklar, değerli ve nadir madenler, yüzey ve yeraltı su bolluğu bu ülkenin jeoekonomik önemine katkıda bulunmuştur. İklim değişikliği ve artan kuraklıklar ile İran ve Pakistan, Afganistan sularına bağımlılığı nedeni ile Afganistan'daki faaliyetlerini arttırmıştır.

Son raporlara göre uranyum ve lityum gibi nadir madenler ile değerli taşların bulunduğu tespit edilmiştir. Afganistan'ın bu gibi jeopolitik ve jeoekonomik önemi küresel ve bölgesel güçler arasında rekabete yol açmıştır. Arap imparatorlukları, Moğollar, Büyük İskender, eski Sovyetler Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri gibi güçler bu toprakların önemini göz ardı edemezlerdi.

Bu makale, Afganistan'daki jeopolitiğin ve jeoekonominin önemini açıklayarak Afganistan'daki olayları analiz etmeye çalışacak ve bu ülkede olayların olası seyri hakkında nispeten net bir anlayış kazandıracaktır.

Anahtar Kelimeler: Afganistan, Jeopolitik, Jeoekonomi, Doğal Kaynaklar, Nadir Madenler.

İSLAM DÜNYASININ MARUZ KALDIĞI KÜRESEL SALDIRILAR GÖLGESİNDE AFGANİSTAN'DA GELİNEN SON NOKTA

Muhammet Gül
Afganistan Hazaraları Kültür ve Dayanışma Derneği / Yönetim Kurulu Başkanı
muhammetgul61@hotmail.com / hazaradernek2012@gmail.com

Afganistan her ne kadar 1919 yılından beri bağımsız bir ülke olarak tanınmış olsa da ülkenin içinde bulunan farklı etnik gruplar arasındaki anlaşmazlıkların ve menfi rekabetlerin, ayrıca mezhepsel farklılığa sahip unsurların küresel ve bölgesel güçler tarafından iç savaşa sürükleyecek şekilde değerlendirildiği bilinmektedir.

Aslında bu vekalet savaşları bir taraftan küresel ve bölgesel güçlerin çıkarlarını korurken, diğer taraftan ise tüm İslam dünyasına karşı açılmış ancak resmen ilan edilmemiş gizli, sinsi ve kirli Üçüncü Dünya Savaşı'nın alanı haline getirilmiştir.

Son olarak Afganistan'da dengelerin değişmesi ile Taliban Afganistan'ı ele geçirince, El Kaide ve DEAŞ, silahlı terör örgütlerinin adeta yuvası haline getirilmiştir. Küresel güçlerin kontrol ve desteğinde faaliyet gösteren bu terör örgütleri, emir aldıkları küresel ve bölgesel güçlerin isteği doğrultusunda hareket ederek Afganistan'ı kan gölüne çevirmiş durumdalardır. İnsan hakları, kadın hakları, çocuk hakları, eğitim ve sağlık hakları gibi müptedi hakları bile tanımayan terörist grupların zaman geçtikçe daha da güçlendiklerini görmekteyiz. Afganistan halkına karşı her türlü bombalı saldırı, intihar saldırısı, okul, cami, düğün ve pazar yerleri gibi kalabalık buldukları her yeri hedef alarak binlerce sivil Müslümanı şehit eden teröristler; bu emellerinden en ufak pişmanlık duymadan zulümlerine devam etmektedirler. Aynı terör örgütü mensuplarının ABD ve NATO askerleri ile yan yana poz verdiklerine tüm dünya şahit oldu. Taliban milislerinin dış ülkelerin askerlerine Hamid Karzayi Havalimanı'ndan çıkmasına müsaade ederken; Pencşir ve Behsut, Jovzcan bölgelerinde Tacik, Hazara ve Özbek asıllı insanları katletmekten hiç çekinmedikleri bilinen bir durumdur. Taliban tarafından Daykundi ilinin Gizab ilçesi ve Kandahar ilinin 1. bölgesi gibi kendi yandaşı olmayan ancak yüzlerce yıldır orada yaşayan sivil halkın yaşadıkları yurtlarından sürgün edilmesi, evlerini terk etmeleri istenmesi Müslümanlara yönelik uygulanacak 21. yüzyılın yeni sürgün modeli olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Afganistan, İslam Dünyası, Küresel Saldırılar, ABD, NATO.

SON OTUZ YILDA AFGANİSTAN'DA TOPLUMSAL VE SİYASAL İSTİKRARSIZLIĞI ETKİLEYEN FAKTÖRLER ÜZERİNE BİR İNCELEME

Ramazan Ali Mahmoodi
Selçuk Üniversitesi / Doktora Öğrencisi
mahmoodiramazan@gmail.com

Hamun'dan Jeyhun'a uzanan ve şimdi Afganistan olarak adlandırılan ülke geçmişte "Büyük Horasan", "Eski İran" veya "Ariana" bölgesinin bir parçası olan; çeşitli etnik gruplar, kültürler, diller ve dinlerden oluşan bir ülkedir. Ayrıca, Asya'nın kalbi; Orta Asya, Batı ve Güney Asya'nın kavşak noktası olarak adlandırılmaktadır. Bunların yanı sıra, kuzeyden Sovyet Rusya'nın, güneyden Britanya ve Amerika'nın baskısı altında kalan ve bir savaş alanına dönüşen ülkedir.

1747'de Ahmet Şah Durani tarafından kurulan Afgan İmparatorluğu'ndan günümüze kadar bu coğrafya tarih boyunca değişimlere, çatışmalara, savaşlara, medeniyetlerin yükselişine ve düşüşüne, imparatorlukların oluşumuna ve düşüşüne ve diğer birçok olaylara tanık olmuştur. Bu süreçte devamlı bir toplumsal ve siyasal istikrar ortamı sağlanmamıştır. Sürekli sorunlar, krizler ve maceralarla dolu bir bölge olmuştur. Bu arada ve özellikle son otuz yılda tarihinin en karmaşık ve zor dönemini yaşamıştır.

24 Aralık 1979-15 Şubat 1989 yıllar arasında, Sovyetler Birliği ile Mücahit gruplar arasında şiddetli ve kanlı bir savaş dönemi yaşandı. Bu savaşın sonucu milyonlarca insan hayatını kaybetti. Ve milyonlarca insan ülkeyi terk etmek zorunda kaldı.

Bu düzensizlik ve istikrarsızlık bununla da sınırlı kalmadı. 1989 yılında, Sovyet Birliği'nin ordusuyla mücadele adına, Afganistan'ın sınır dışından; yani Pakistan ve İran'da belli etnik gruplardan oluşan Mücahit gruplar Afganistan'a girip "Cihat Söylemi" adı altında komünist hükümete karşı savaş açtılar. Ancak Sovyet ordusunun çekilmesinden sonra, 1992-1996 yıllar arasında Mücahit partiler Afganistan'ın siyasi iktidar ve egemenliğini ele geçirmek için iç savaşa ve etnik çatışmalara döndüler. Kısa sürede Kabil'i bir savaş alanına çevirip Afganistan'da etnik çatışmalara yol açtılar.

Eylül 1996'da Molla Muhammed Ömer liderliğindeki Pakistan dini okullarında eğitim gören "Tehrik-e- İslami Taliban" adlı bir grup Afganistan'da "kötülük ve yolsuzlukla mücadele" sloganıyla ve Hanefi

fıkhına dayalı İslam düzeninin kurulması söylemiyle ülkenin güneyindeki Kandahar vilayetine bağlı Spin Boldak sınırından ortaya çıktı ve hızlıca nüfuzunu genişletti.

11 Eylül 2001'de ABD Dünya Ticaret Merkezi'ne yapılan terör saldırısı Taliban rejimini devirmiş ve ülkenin yeniden inşa edilme sürecini başlatmıştır. Taliban rejiminin yıkıldığı kabul edilerek 27 Kasım 2001'de Almanya'nın Bonn kentinde BM öncülüğünde 14 gün süren ve Taliban sonrası kurulacak hükümete dair yol haritasını belirlemeyi amaçlayan bir konferans düzenlenmiştir. Afgan fraksiyonları ve liderleri Bonn Anlaşması'nı imzalamışlardır. Bu anlaşma sayesinde Afganistan'daki tüm etnik grupların varlığı ile geçici hükümet konusunda anlaşılmıştır. Bonn Anlaşması, halkın katılımı ile yeni bir anayasa hazırlamak üzere kurulan Anayasa Komisyonu başta olmak üzere yeni toplumsal ve siyasal düzenin ve kurumların oluşmasının başlamasına zemin hazırlamıştır. Ancak, bu yeni düzen ve girişimler başarıya ulaşmamıştır. Afganistan son yirmi yılda da büyük bir kargaşa ve istikrarsızlık dönemi yaşamıştır. Bir yanda yolsuzluk, ayrımcılık, etnik çekişme, iktidarın ele geçirilmesi üzerine çatışmalar başlamış; öte yanda terörist grupların ve Taliban'ın yükselişine tanık olunmuştur. Bu nedenle, Afganistan'ı toplumsal ve siyasal istikrarsızlığa sürüklenmiştir.

15 Ağustos 2021 Eski Afganistan Devlet Başkanı Eşref Ghani'nin kaçmasıyla birlikte Afgan hükümeti çöktü ve Taliban grubu 20 yıldan sonra tekrar Kabil'e girdiler. Ancak son 30 yılda Afganistan'ın toplumsal ve siyasal istikrarsızlığına hangi faktörlerin katkıda bulunduğu üzerinde bir inceleme amaçlanmaktadır. Bu konuyu incelerken bazı önemli parametreler üzerinde duracağız. Çalışmada özellikle toplumsal ve siyasal istikrasızlık ile etnik, etnisite, siyaset arasında nasıl bir ilişki olduğunu ve ne tür toplumsal sorunlara yol açtığını; toplumsal ve siyasal gelişme önünde nasıl bir engel oluşturduğunu ve dolayısıyla toplumsal ve siyasal istikrarı nasıl etkilediğini sosyolojik bakış açısından ortaya çıkarmaya çalışacağız. Buna ilaveten, Afganistan'ın toplumsal ve siyasal istikrasızlığını etkileyen dış faktörler üzerinde de duracağız.

Anahtar Kelimeler: Afganistan, Etnik Yapı, Etnisite, İktidar Mücadelesi, Etnik Çatışmalar, Dış Müdahaleler, İstikrasızlık.

AFGANİSTAN'DA İKTİDAR MÜCADELESİNİN SEYRİ VE GELECEĞİ

İsmet Horasanlı
Araştırmacı
e.surosh@gmail.com

Afganistan ister jeopolitik konumundan dolayı ister barındırdığı diğer zenginliklerden ve dinamiklerden dolayı daima büyük güçlerin odak noktası olmuştur. İkbal Lahuri ona "Asya'nın Kalbi" olarak hitap ederken, İngilizler ise "Gözcü Tepesi" olarak adlandırmıştır. Ancak bu pozitif özellikler ne yazık ki modern Afganistan tarihi boyunca bu ülkenin yararından daha ziyade zararına dönüşen dinamikler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu özelliklerinden dolayı "Büyük Oyun" olarak bilinen yıllarca süren İngiliz-Rusya rekabetlerine sahne olmuştur. Öyle ki İngilizler bu topraklara üç kez saldırmış fakat her defasında mağlup olmuştur. Yeni döneme bakıldığında ise önce SSCB sonra da ABD tarafından işgal edilmiştir. Ancak bu kez de yapılan işgaller başarıya ulaşamamış, işgalciler ise İngilizlerle aynı kaderi paylaşmıştır.

Burada dikkat çeken husus ise Afganların dış güçlere karşı verdiği her bir başarılı mücadelenin hemen ardından meydana gelen iç çatışmalardır. Bunun temel nedeni Afganistan'ın birbirine yakın nüfus oranına sahip etnik grupları barındırması olmuştur. Zira, söz konusu dış müdahale olduğunda bütün etnik gruplar bir araya gelerek mücadele verirken, sıra güç dağılımına geldiğinde kendi aralarında anlaşamayıp aynı silahlarını birbirine doğrulttukları söz konusu olmuştur. SSCB sonrasında meydana gelen güç boşluğunu doldurma mücadelesi buna somut bir örnek oluşturmaktadır.

Mevcut durumda ABD'nin çıkışıyla birlikte ortaya çıkan güç boşluğunun etnik merkezli bir yapıya sahip "Taliban Örgütü" tarafından doldurulmasının, iktidarın tekelleşmesine ve sonucunda diğer etnik gruplarının ayaklanmasına yol açması olası görünmektedir. Bu kısır döngünün değişmesi ve barışın sağlanması için uluslararası toplumun ve İslam camiasının belirli adımlar atması önem arz etmektedir. Başta Taliban olmak üzere Afganistan'da faaliyet gösteren radikal grupların dinginleşmesi adına İslam camiası; uluslararası sisteme uyum sağlayabilmesi ve çıkar çatışmalarının minimize edilmesi adına uluslararası toplum etkin olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Afganistan, İç Çatışma, Etnik Yapı, Küresel Güçler, Taliban.

KARDEŞLİĞİN ÖTESİNDE HİNT-OSMANLI MÜSLÜMANLARI İLİŞKİSİ: İLİŞKİLERİN GELİŞTİRİLMESİ İÇİN YAPILMASI GEREKENLER

Abdurrahman Fuad
Atatürk Üniversitesi / İslam Tarihi ve Sanatları (Doktora), Erzurum, Türkiye
fuadduab89@gmail.com

Bu araştırmanın temel dayanağı, Müslümanların gelecekte atabilecekleri adımlar için gösterge olması amacıyla Hint-Osmanlı Müslümanlarının dini ve politik ilişkiler tarihi bağlamında en parlak günlerini keşfetmektir.

İlişkilerin uzun geçmişi, Gazneliler döneminden başlasa da 15. yy sonlarında diplomatik ilişkiler kurulmaya başlanmıştır.

Daha sonra Sultan 2. Abdülhamid'in pan-İslamizm politikası, imparatorluk içinde Müslüman Kardeşler Birliği'ni tetiklemiştir. Bu açıdan bakıldığında, tarihçiler hesaplarında aynı karakterleri takip etmektedirler. Bu durumda, örneğin, Hint-Müslümanlarının Rus-Türk ve Türk-İtalyan savaş alanındaki tepkisi, Hindistan'daki Türk faaliyetleri ve Hindistan'daki Osmanlı başkentine yönelik Hilafet hareketi gibi bazı gerçek örnekler, ilişkiyi güçlü bir şekilde biçimlendirmek için ana aktörleri belirlemektedir.

Günümüzde de Osmanlı döneminde olduğu gibi, bazı ortak çalışmaya dayalı ve stratejik politikalar izlenebilmektedir. Tanınmış veya yetkili bir Uluslararası Müslüman Örgütü veya Müslüman dünyasına aşina olan Müslüman bir lider bazı hukuki adımlar atmalıdır. Bu ortak eylemler Hindistan, Pakistan, Bangladeş ve Pakistan gibi ülkelere güçler dengesini, barışı ve huzuru getirecektir. Bu çalışma çerçevesinde, bazı istisnai konular hariç, ilgili tarafların hiçbiri geçmişte olduğu gibi Müslümanların kurtuluşu için fikirlerini paylaşmamaktadır.

Çalışmanın niteliksel değerinin arttırılması için daha önceki metinlerin Türkçe ve İngilizce kaynaklar da dahil olmak üzere hem teorik hem de pragmatik açıklamalarda kullanılması amaçlanmaktadır. Ayrıca, somut bir çözüme ulaşmak için el yazmalarına, bazı ikincil kaynaklara ve analitik verilere başvurulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hint Müslümanları, Osmanlı, Hint-Osmanlı, İlişki, Kardeşlik.

LİBERAL PARADİGMA DİKTATÖRLÜĞÜ ALTINDA TEMEL ÇEŞİTLİLİK VEYA KÜLTÜREL ÇEŞİTLİLİKLER. YURTİÇİNDE BİR VATANSIZ VE YURTDIŞINDA TEHDİT OLARAK MÜSLÜMAN DÜNYA GÖRÜŞÜ

Doç. Dr. Admir Mulaosmanovic
Uluslararası Saraybosna Üniversitesi (IUS / International University of Sarajevo)
mulaosman@gmail.com

Belirli birçok taraflı kuruluşun ortak dış politika stratejisi birkaç temel unsura bağlıdır. Bunlardan biri, bu tür bir örgütün üyesi olan ülkelerde yaşayan nüfusun temel yönelimlerinin taşıyıcısı olan mevcut bir ortak dünya görüşüdür. Yönelimlerin açık olması için hem iç hem de dış ilişkileri belirleyen ilkeler olmalıdır. Bu anlamda Müslümanların bir avantajı olduğu söylenebilir, çünkü Kuran'da ve Peygamber'in (s.a.v.) uygulamalarında verilen bu ilişkilerin açık bir taslağına sahiptirler. Bununla birlikte, verilen eylem yönlerinden ciddi bir sapmaya ve toplumların yetiştiği çelişkili, çoğu zaman zıt değerlerin kabulüne tanık olmaktayız.

Ortak bir dış politika stratejisinin olmamasının temel sorunu, bu konuda tutarlı bir savunuculuğun olmaması gerçeğinde yatmaktadır. Yukarıda sözü edilen ilkelerle şekillenen menfaatin tanımlanması, her şeyden önce Müslüman entelektüel seçkinlerin siyasi düşüncesini yatıştıran liberal paradigma ile kaçınılmaz olarak siyasi bir çatışmaya yol açacaktır. Yabancı kavramların böyle körü körüne kabul edilmesinin sonucu, Müslüman ülkeler için Allah'ın tasavvuru içinde cevaplar aramaya ilgisizliktir. Bu ilişki çok garip bir duruma yol açmış, İslami sosyal ve siyasal düşünce Müslüman kamuoyunda apatride (vatansızlık) haline gelmiş ve bunun dışında bir tehdit olarak ele alınmaya başlanmıştır. Liberal hegemonya. Liberalizmin hegemonyası, Müslüman halkları ve seçkinlerini ancak bu hegemonya içinde kabul edilebilir olan kendi çeşitlilik kavramına boyun eğdirmiştir. Müslümanlar için bu çerçeveden çıkmak, ortak bir dış politika da dahil olmak üzere gerekli ortak yaklaşımları oluşturmanın ön koşuludur.

Anahtar Kelimeler: Liberal Paradigma, Kültürel Çeşitlilik, Çeşitlilik, Müslüman Dünya Görüşü.

BOSNA HERSEK VE MÜSLÜMAN DÜNYASI: EĞİLİMLER VE FIRSATLAR

Emir Hadjikovic

emirhh@yahoo.com

Bu çalışma, Dayton sonrası dönemde Bosna-Hersek ile Müslüman nüfusu çoğunlukta olan bazı ülkeler arasındaki diplomatik ilişkilerdeki başlıca eğilimleri iki ana açıdan incelemektedir. İlk olarak, ikili forumlarda iş birliğini geliştirmeye yönelik siyasi ilişkilerin ve önemli girişimlerin sayısı gözlemlenecek ve karşılaştırılacaktır. İkinci olarak, ikili ticaret, yatırım ve turizm incelenerek ekonomik diplomasiye odaklanılacaktır. Makale, her iki bölümden açıklayıcı kısımları kullanarak, bazı Müslüman devletlerin neden B&H ile diğerlerinden daha yoğun ilişkilere sahip olduklarını açıklayan temel faktörleri, belirleyicileri ve baskıları incelemektedir.

Anahtar Kelimeler: Bosna Hersek ve Müslüman Dünyası, Diplomatik İlişkiler, Diplomatik Tarih.

ASRİKA KONFEDERASYONU DIŞ POLİTİKASI:

1960'DAN 2020'YE ÇAD MODELİ

Dr. Ahmed Ojali Abdel Wahid

Dr. Ettayib Hasan Ticani

abouamar1976@gmail.com

Sömürge Döneminde Dış Politika (1900-1960)

On dokuzuncu yüzyılın sonlarına doğru dünya, bu ülkelerdeki sanayinin büyümesi ve ilerlemesinin bir sonucu olarak; Fransa, İngiltere ve Almanya'da kapitalist tekellerin önemli ölçüde büyüdüğü ve geliştiği önemli bir tarihsel aşamaya tanık oldu. Sömürgeciliğin ortaya çıkışı ve devletlerin karlarını artırmak, Avrupa sanayi ürünlerini tüketmek için dünyayı hammaddelere ve ucuz işgücüne erişebileceği geniş etki alanlarına bölme yarışı bu büyümeye eşlik etti.

Avrupa ülkeleri arasında Afrika'yı sömürgeleştirme rekabeti kızıştı, bu da 15 Kasım 1885'te Berlin Konferansı'nın yapılmasına yol açtı ve 14 ülkeden delegeler katıldı. Bu konferansta her ülke için etki alanları tanımlanarak kolonilerden yararlanma konusu düzenlendi.

Fransa'nın Çad'a girmesini sağlayan stratejik nedenler arasında bölgenin, özellikle de Çad Gölü havzasının önemi yer almaktadır. Bunun nedeniyse Çad'ın Afrika kıtasının kalbinde yer alması nedeniyle ülkeler arasındaki nüfuzunu ve konumunu artırmak için, kapitalist tekelleri kuran sanayi devrimlerinin ortaya çıkması; Fransa, Almanya, İngiltere'de sanayi çarkının gelişmesi ve Çad'da ekonomik güdülerden ziyade Fransa'nın dini motiflerinin varlığıdır.

1960-1990 Yılları Arasında Ulusal Hükümetler Döneminde Dış Politikalar

Çad'da siyasi hayat, 12 Ekim 1945'te Brazzaville Konferansı tavsiyelerinin uygulanması için yapılan kurucu özel seçimlerle başladı. Bu konferans, siyasi ve sosyal nitelikteki konuları ele aldı ve Fransız sömürgelerinde bölgesel ve ikincil konseylerin kurulmasını; bunların diğer vatandaşlar tarafından değil, ülkenin ileri gelenleri tarafından temsil edilmesini önerdi.

Bağımsızlıktan Sonraki Siyasi Durum

Bağımsızlıktan sonraki Çad politikası ekonomik, sosyal, kültürel ve idari boyutlarında ulusal kalkınmanın zorluklarıyla yüzleşmenin yanı sıra birleşik bir devlet inşa etme sorununa odaklandı. Özellikle zayıf bir idari yapıyı ve bağımsızlık sonrası gereklilikleri (güvenlik, vergi tahsilatı, sağlık hizmetleri ve eğitim gibi) yerine getiremeyen geleneksel kurumları miras aldığı için, ulusal liderlerin gücü ve gücü yoğunlaştırma arayışı; yeni yeni gelişmekte olan egemenliği ve bağımsızlığı koruma yükünü artırdı.

Çad'ın Dış Politikası (1984-1990)

Hüseyin Habri hükümetinin dış politikası, Çad devletinin kaderini etkileyen faktörler tarafından kontrol edildi. Çad ile komşu ülkeler arasındaki güçlü bağlara ve ilişkilere rağmen; bir yandan iç siyaseti etkileyen dış politikası, diğer yandan da Çad-Libya krizi sonucunda Habri ile komşu ülke ilişkilerinde çok fazla gerilime tanık olmaktayız.

1990-2020 Yılları Arasında Çad'ın Dış Politikasının Gerçekliği

Diplomasinin, devletlerin dış politikalarını uluslararası düzeyde elde etmek ve uygulamak için kullandığı etkili ve verimli bir araç olduğundan şüphe yoktur. Ülkeler dış politikalarını uygulamak, uluslararası varlıklarını pekiştirmek ve uluslararası sistemdeki çeşitli aktörlerle ilişkilerini güçlendirmek için sıklıkla diplomasiye başvururlar. Diplomasi, günümüzde devletler arasındaki ilişkileri düzenleyen ve kolaylaştıran başlı başına bir dünya haline gelmiştir. Örneğin, kendimizi kapatarak uluslararası sistemde güvenlik ve barışı sağlamak şu anda mümkün değildir. Aksine açıklık, iş birliği, değişim ve iletişim olmalıdır ve bu araçlar ancak "diplomasi" ile sağlanabilir.

İslam krallıkları dönemini takip eden dönem ile Fransız sömürge aşamasının sona ermesinden ve ülkenin 1960'ta bağımsızlığını kazanmasından sonra Çad'daki diplomatik faaliyetlerin parametrelerinin değiştiği dönemdeki koşullar büyük ölçüde farklıydı. Bu aşamada Çad, bölgesel komşuları ve dünyanın çeşitli ülkeleriyle resmi nitelikte diplomatik ilişkiler kurdu. Ancak, bu aşamadaki diplomatik faaliyet, ülkenin dış politikasının uygulanmasını yürüten etkin kurumların varlığından yoksundu. Ülkenin bu dönemde maruz kaldığı savaşlar, yıkımlar ve uluslararası müdahaleler sonucunda diplomatik faaliyet geleneksel diplomasi düzeyini aşamamıştır. Bu aşamadaki dış politika, ülkenin içinden geçtiği iç çatışmanın bir sonucu olarak maddi, ekonomik ve askeri ihtiyaçların karşılanmasına odaklanmıştı. Bu nedenle, Çad diplomatik faaliyetinin parametreleri, 1993'te düzenlenen "Bağımsız Ulusal Konferans" sonucunda ortaya çıkan "demokratik geçiş" sürecinin başladığı 1990'lara kadar net olarak tanımlanmamıştı. Diplomatik faaliyet aynı çizgide devam etmedi, ancak Çad'ın tanık olduğu siyasi açıklık sonucunda doksanlı yıllarda sistemi genişledi. Sonuç olarak, bu önemli değişim ülkedeki diplomatik faaliyet sisteminin performansına da yansıdı.

ASRİKA Konfederasyonu İçin Dengeli Bir Dış Politikaya Doğru

Çad'ın dış politikasının belki de en önemli özelliklerinden biri başta Afrika, Arap ve İslam ülkeleri olmak üzere; bölgesel ve uluslararası çevresi başta olmak üzere tüm ülkelerle derinden dostluk bağları ve bağları oluşturmaya ve güçlendirmeye odaklanmasıdır.

Çad, coğrafi konumu nedeniyle kapalı bir ülke olması ve sahip olduğu geniş doğal kaynaklar nedeniyle küresel güç mücadelesine konu olan bir bölgede 1990 yılından bu yana komşu ülkelerle güçlü ilişkiler kurmaya heveslidir. Çad'ın 5,968 km sınırı olan altı ülke tarafından sınırlandığını unutmayın. Bunlar, doğal koşullara uygun olmayan; halkları, medeniyetlerini ve oluşumlarını birbirinden ayırabilecek, sömürge ülkelerinin heves ve çıkarlarına göre planlanmış sınırlardır. Bu nedenle, bu sınırlar, biçimleri ve uzantıları, çoğu zaman vatandaşların çıkarlarını dikkate almadan bir halkı birbirinden ayırdıkları için Afrika kıtasının bazı bölgelerinde birçok soruna neden olmuştur.

Kıtanın pek çok ülkesinin birbirleriyle ilişkilerini bozan sınır sorunlarına rağmen Çad, 03/04/1994 tarihinde Lahey'deki Uluslararası Adalet Divanı tarafından Çad lehine çözülen Uzou bölgesindeki Libya ile anlaşmazlığı dışında; Çad ile komşuları arasında herhangi bir sınır anlaşmazlığı yaşanmamıştır.

Sonsöz

Sonuçlar

- Çad'ın dış ilişkileri, egemen otoritenin çıkarlarına ek olarak, başta Fransa ve Batı olmak üzere büyük ülkelerin çıkarlarını sağlamaktan uzak değildir.
- Batının vesayeti olmaksızın, çoğunlukla bunlar üzerindeki kontrolü kaybetmemek için bu ilişkileri kurmakta bağımsızlık yoktur.
- Çad'ın ilişkileri bağımsızlıktan bu yana dalgalanmalara sahne olmuş ve bu da özellikle ekonomik ve kültürel açıdan ilişkilerinden yeterince yararlanamamasına neden olmuştur.
- Sömürge geçmişi, özellikle Sahra güneyinde Afrika'daki Fransız varlığına karşı çıkan seslerin yükseldiği son zamanlarda, Çad'ın Fransa ile uzlaşma ve düşmanlık arasında gidip gelmesine neden olmuştur.
- Komşu ülkeler, Çad'ın özellikle Nijerya, Kamerun, Nijer ve Mali gibi ülkelerde terörle mücadeleye yönelik müdahalesinde yalpalayan dış politikasından endişe duymaktadır.
- 2020 yılına kadar Çad'ın diplomatik temsilciliği zayıf, yurtdışında tam ve konsolosluk temsilciliği arasında yalnızca 45 Çad temsilciliği bulunmaktadır.
- Yurtdışındaki Çad toplulukları için gerekli hizmetleri ve resmî belgeleri alma konusunda hizmetler yetersizdir.
- Seçim bir yetkinlik ve deneyim kriterine değil, çoğunlukla ödüllere dayandığından, yurtdışındaki diplomatik misyonlardaki kişilerin zayıf nitelikleri ve yetkinlikleri bulunmaktadır.
- Dış politika güvenlik yönüne odaklanmakta ve ticari ve kültürel yönü ihmal etmektedir.

Tavsiyeler

- İyi ve sağlam bir ilişki için diplomatik açıdan uzmanlar istihdam etmek
- Batı çıkarlarından uzak ulusal çıkarlara dayalı bir ilişki kurmak
- Çad'daki kalkınma rönesansını desteklemek için siyasi, ticari ve kültürel yönlere odaklanan bir dış politika oluşturmak.
- Sömürge ülkeleri yerine Çin, Hindistan, Türkiye, Malezya ve Güney Afrika gibi gelişmeye devam eden ülkelere başvurmak
- Araştırma ve bilimsel çalışmalara dayalı ilişkilere odaklanmak
- ASRİKA ülkeleri ile aralarındaki ortak paydaların bir sonucu olarak İslam birliği için güçlü ilişkiler bulmak.

Anahtar Kelimeler: İslam Birliği, ASRİKA Konfederasyonu, Dış Politika, Çad Modeli.

İSLAM ÜLKELERİNİN MÜŞTEREK BİR DIŞ POLİTİKA GELİŞTİREMEMİSİNİN TRAJİK SONUÇLARI (DOĞU TÜRKİSTAN ÖRNEĞİNDE)

Abdullah Oğuz

bakilany@gmail.com

Bugün İslam coğrafyasının her köşesinde zulüm ve gözyaşı var, ama Doğu Türkistan'da başka hiçbir yerle kıyaslanamayacak ağır bir durum yaşanmaktadır. Doğu Türkistan'da din kardeşlerimiz bütün dünyanın gözü önünde yürütülen topyekûn bir soykırım ile karşı karşıyadır.

Benzeri sadece İspanyol Engizisyonu'nun Endülüs'te yaptıklarına eşdeğer bir soykırıma tabi tutulan Doğu Türkistan'da yaşayan kardeşleriniz bütün insani haklarından mahrum olarak kendisi gibi olmayanı insan olarak görmeyen, hiçbir canlıya merhameti olmayan bir zihniyetin zulmü altında can çekişiyor. 35 milyon Müslüman,

- Can ve mal güvenliği, hürriyet, hane mahremiyeti gibi temel haklarından
- Masumiyet karinesi, keyfi ve yargısız tutuklanmama, adil yargılanma, kendini savunma, suçun şahsiliği gibi hukuki korumadan
- Milli ve dini kimliğini yaşama, dilini kullanma ve kültürel varlıklarını koruyup yaşatma özgürlüğünden

mahrum kalmakta;

- Yargısız infaz, işkence, kötü muamele, zorla çalıştırılma, alıkonma veya yaşadığı yerden sürülmenin
- Ayrımcılık, zorla evlendirilme, mal varlığına el konmanın

en ağır örneklerine maruz bırakılmaktadır.

Doğu Türkistan'da yüzbinlerce insan keyfi bir şekilde tutuklanmış; yıllar önce yaptıkları, o dönemde serbest olan dini faaliyetleri sebebi ile veya sadece haklarını aradıkları için cezalandırılmışlardır. Milyonlarcası Hitler'i, Lenin'i, Stalin'i ve bütün zalimleri utandıran; 21. yüzyılda tekrar hortlatılan toplama kamplarında tecrit edilmiş, işkenceye tabi tutulmuş, sürekli gözetim altında insani onur ve haysiyetleri çiğnenmiş, dinlerini ve milli kimliklerini inkara zorlanmıştır. Suçlanmadan ve yargılanmadan, süresiz ve potansiyel suçlu ilan edilerek tutuklanmışlardır. Temel amacı Müslüman

kimliğimizi yok etmek olan bu kamplara her yaştan, 14-80, zengin, profesör, sanatçı-futbolcu, akademisyen, sanatçı, yazar gibi toplumun her katmanından Doğu Türkistanlı tutulmaktadır.

Anne ve babaları kampta olan sahipsiz çocuklarımızın bedenlerini su kanalında ya da buzların arasında donmuş veya boğulmuş olarak bulmaktayız. Milyona varan çocuklar, anne babalarından zorla alınarak, kreş adı altındaki tutukevlerinde dini ve milli kimliklerinden uzak, Çinliler olarak yetiştirilmektedir.

Dışardakiler ise hayatlarının her alanında gözetim teknolojisinin son ürünlerinin kontrolünde, tepelerinde her daim sallanan tutuklanma veya öldürülme korkusuyla tam bir açık hava hapishanesinde yaşamakta; kardeş aile adı altında çoğunda erkek kalmayan mahremlerine komünist partisinin necislerini almak, onlarla birlikte yemek ve birlikte yatmak zorunda bırakılmaktadır.

Çin'in yaptığı bu soykırım sadece Doğu Türkistan'a değil bütün İslam âlemine karşı yapılmıştır. Çünkü Kızıl Terör Devleti, İslam'ı tedavi edilmesi gereken bir akıl hastalığı olarak görüyor. Doğu Türkistan halkının tarih ve kültürünü yok etmek isteyen Kızıl Terör Devleti, aralarında Keriye Idgah Camisi gibi 800 yıllık camilerin de olduğu yüzlerce cami ve tarihi eseri yıkmıştır.

Çin'in bu soykırımı bu kadar fütursuzca yapabilmesinin en önemli nedeni, İslam ülkelerinin birlik olamamaları nedeniyle ortak bir dış politika geliştirememeleridir. Başsız ve bölük pörçük bir halde olan İslam dünyası farklı emperyal güçlerin askeri, siyasi ve ekonomik hegemonyası altındadır.

Çin'in 40 yıldır yürüttüğü siyaset sonucunda İslam devletlerin önemli bir kısmını ekonomik, bazısını siyasi ve askeri, bazısını da egemen diktatörlerin şahsi çıkarları vasıtasıyla ele geçirdiğini söylemek abartı olmaz. İslam ülkelerinin çoğu hiçbir kalıcı fayda elde edememesine rağmen, Çin ile geliştirdikleri ekonomik ve siyasi ilişkiler nedeniyle neredeyse Çin'in sömürgesi haline dönüşmüştür.

Eğer İslam ülkelerinin biri Çin ile ilişkileri nedeniyle Doğu Türkistan'a susarsa, başkası Hindistan ile ticareti nedeniyle Keşmir'e ses çıkarmaz, beriki Amerika ve İsrail'den korkup Filistin'i görmezden gelir. Sonuçta herkesin bir bahanesi olur ve yeryüzündeki bütün mazlum Müslümanlar kendi başlarına kalır.

Müslüman'ın ölçüsü Kur'an, rehberi ise Hz. Peygamber'dir. Dolayısıyla Müslüman kardeşlerimizden beklentimiz mazlum kardeşlerinin haline baktıklarında karar mercii hiçbir zaman ticari kaygıları, uluslararası ilişkileri değil; rehberimiz olan Kur'an ve Sünnet olmalıdır.

Doğu Türkistanlıların talebi hiçbir şekilde Çine karşı savaş açılması değildir. Çağrımız, bugün ikinci Endülüs olma tehlikesi ile karşı karşıya kalan Doğu Türkistanlı kardeşlerinin durumunu düzeltmek için bir şeyler yapılmasıdır. Doğu Türkistan için bugün yapılması gereken en elzem iş, yaşanan soykırımın durdurulması için Çin'e baskı uygulanmasını sağlamaktır. Bu da zulmü mümkün olduğu kadar duyurup kamuoyu, hükümet ve uluslararası kuruluşların desteğini elde etmekten geçmektedir.

Anahtar Kelimeler: İslam Ülkeleri, Doğu Türkistan, Müşterek Dış Politika, Çin.

AKDENİZ İSLAM ÜLKELERİNİN ENERJİ POLİTİKALARI VE KIBRIS MESELESİNİN GELECEĞİ

Doç. Dr. Emete Gözügüzelli
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Uluslararası Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi
emete.gozuguzelli@asbu.edu.tr

Kıbrıs konusunda elli yılı aşkın süreden sonra değişim yaşanmış ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ayrı egemen varlığını daha güçlü bir şekilde kamuoyunun dikkatine çekmek için harekete geçmiştir. 1976'dan beri İslam İşbirliği Teşkilatı'nda "Kıbrıs Türk Devleti" olarak tanınan Kıbrıs Türkleri, gelecek süreçte komşu ülkeleri ve Afrika devletleri ile yakın ilişkiler geliştirmek zorunda olduğu bir tarihi süreç içerisindedir. Bu çalışmada Kıbrıs meselesi ve Akdeniz'deki komşu ülkelerle var olan münasebetler, enerji politikaları çerçevesinde değerlendirilecek ve konu Türkiye ile ilişkilendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Akdeniz Ülkeleri, Dış Politika, Enerji, KKTC, Türkiye.

LİBYA'DA GEÇMİŞİN MİRASI, İÇ REKABET, DIŞ MÜDAHALE VE ULUSLARARASI TOPLUMUN ANLAYIŞ EKSİKLİĞİ ILE ÇIKIŞ YOLU ARASINDAKİ İSTİKRAR KAYBI

Mohammad Al Nokably
melnokaky@hotmail.com

Libya’daki durum ağır bir sosyal, kültürel, etnik, politik ve ekonomik mirası geride bırakan Cemahiriye'nin 42 yıllık yönetiminin birikimidir.

2011'de Arap Baharı rüzgarları esip Cemahiriye'yi kökünden sökmüş ve NATO orduları, bu rejime ve liderine son vermek için Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 1973 sayılı kararını uygulamak üzere Odesa'nın şafağında gelmiştir.

NATO, Libya'dan erken çekilerek, Libya'yı rakip iç ve dış çıkarlar için kukla güçlerin bulunduğu bir savaş alanına dönüştüren siyasi ve askeri bir boşluk oluşturmuştur.

Bu durum bölünmüş bir uluslararası toplumun bölünmüş bir Libya ile karşı karşıya kalmasına neden olmuştur. Uluslararası toplum arasındaki bölünme, rekabet ve dar tanımlanmış ulusal çıkarlar, etkisiz ve tutarsız politikalar doğurmuştur. Artarda gelen hükümetler de, işledikleri suçlara rağmen hükümete meydan okuyan başat aktörler haline gelen milisleri ortadan kaldırmaya yetersiz ya da isteksiz duruma düşmüştür.

İkilem ise şudur: güçlü bir hükümete sahip olmak için milisleri dağıtmanız gerekmektedir, ancak milisleri dağıtmak için güçlü bir hükümete ihtiyacınız vardır.

BM elçisi T. Mitri şunları söylemiştir: En büyük hatalardan biri 8 aylık silahlı çatışmadan sonra yaralar hala kanarken seçimlere koşulması olmuştur.

Libya ihtilafının kalıcılığını anlamak için kilit unsurlardan biri, uluslararası toplumun (Burada seçkin temsilcilerden birinin ahlaki çöküşünden bahsedilmeyecektir.) uygun anın oluşmasına asla zaman vermemesidir: yerel, bölgesel ve uluslararası koşullardan bağımsız olarak sonuçları, başarıları ve açıklamaları gururla duyurmak için her zaman acele ve istekli olmuşlardır. Bu yöntem 2015 yılında Skyrat'taki LPA'da takip edilmiş ve 2021'de Cenevre'de tekrarlanmıştır. LPA, uluslararası toplum

tarafından tanınan GNA'yı oluşturmuş, ancak uluslararası toplum bunu tanınan Libya Parlamentosu'ndan üretmemiştir. Bundan dolayı ülke dışarıda yasalken içeride yasadışı durumda kalmıştır.

Peki ya çıkış yolu?

Belki de Katolik Papa'nın seçilmesinden ilham almalıyız.

Anahtar Kelimeler: Libya, İç Rekabet, Dış Müdahale, Uluslararası Toplum, İstikrar Kaybı.

TALİBAN DÖNÜŞÜ 2.0:

ULUS İNŞASI KONUSUNDAKİ ÇABALARININ ELEŞTİREL BİR ANALİZİ

Dr. Sheila Ainon Yussof
Ph.D.
syussof@yahoo.com

Taliban Kabil'i ve Afganistan'ın geri kalanını kontrol altına aldığından beri, İslam dünyası ve tüm dünya; özellikle fiili hükümetin kadın hakları, insan hakları ve insani krizlerle başa çıkma kabiliyeti, kapsayıcılık sorunları ve meşruiyet kazanma olasılıkları kapsamında ortaya çıkan olayları takip etti. Taliban 1.0 (1996-2001), başta kadınlar olmak üzere halka uygulanan baskıcı kurallarla ilişkilendirilmiştir. Taliban 2.0, anavatanlarını Ağustos 2021'de "yabancı işgalcilerden" geri alarak onur rozetini kazanmıştır. Neyse ki, yumuşak bir geçiş ile beraber Cumhurbaşkanı Eşref Gani'nin kaçmasıyla önceki hükümetin yarattığı boşluk doldurulmuştur. Taliban 2.0, toplumu dönüştürebilecek, kadın ve erkeklerin sinerjik bir şekilde birlikte çalışmasını sağlayacak, savaştan zarar gören Afganistan'ı güvenilir müttefiklerin yardımıyla yeniden inşa edecek ve uluslararası alanda saygı görecek yeni bir hükümet modeli sunabilir mi? Artık iktidarda olduklarına göre, toplumun farklı kesimlerini birleştirebilirler mi? Diktatörlük eliyle mi yönetecekler yoksa 2004 Afgan Anayasası'nda belirtildiği gibi Şeriat'a göre her insanın haklarına saygı gösterildiği demokratik bir süreç mi olacak? Yoksa Taliban'ın Şeriat'ı tamamen yeni bir anayasa içinde yorumlamasına göre mi olacak? Bu yazıda, Taliban'ın süper güçler tarafından yıkılan ülkeyi yeniden inşa etmede ve Afgan liderliğindeki ve Afganistan'a ait yeni bir hükümet modeli inşa etmede karşılaştığı sorunları ve zorlukları vurgulayacağım. Ayrıca, Taliban'ın doğru siyasi ittifaklar kurma stratejilerini; kadınların sosyal, ekonomik ve politik alanlarda aktif katılımının sağlanmasının sağlayacağı siyasi ve uluslararası çıkarlarını; kapsayıcılığı teşvik etmenin faydalarını ve Afganistan'da yoksulluğun hafifletilmesini, barış içinde bir arada yaşama, birlik ve refahın sağlanması açısından inceleyeceğim. Ayrıca Taliban'ın Şeriat'ın ılımlı görüşlerine göre iç ve dış politikasının oluşturulmasına yardımcı olmak için ASRİKA şemsiyesi içinde bulunmasını, Müslüman milletlerle birlikte Müslüman birliğini tesis etmek için ortak bir amaç doğrultusunda çalışmasını ve uluslararası alanda bir de jure hükümeti olarak tanınmasını önereceğim. Bugüne kadar Malezya hükümeti, Dışişleri Bakanı'nın Afganistan'a ulus inşasında yardımcı olmak için dış politikasının bir parçası olarak 'Afganistan Konusunda Hususi Danışman' atamasıyla Taliban liderliğindeki hükümete zımni destek vermiştir.

Malezya'daki sivil toplum kuruluşları da Afganistan hakkındaki konferans sonrası desteklerini açıklamışlardır.

Anahtar Kelimeler: Taliban, Fiili Hükümet, Kadın Hakları, İnsan Hakları, Kapsayıcılık, Afgan Anayasası, Barış İçinde Bir Arada Yaşama, De Jure Hükümeti, Müslüman Birliği, ASRİKA.

İSLAMOFOBİ VE BUNA BAĞLI TÜM TAHAMMÜLSÜZLÜKLERLE MÜCADELE:

GÜNEY AFRİKA'NIN APARTHEİD KARŞITI MÜCADELESİNE MÜSLÜMANLARIN DAHİL EDİLMESİNDEN DERSLER

Ebrahim Rasool

ebrahimrasool1@gmail.com

'İslamofobi' kavramı; ırkçılık, cinsiyetçilik, yabancı düşmanlığı ve İslamofobi de dahil olmak üzere ilgili tüm hoşgörüsüzlükler gibi bağnazlığın füruuna bağlı dar kafalılığın genel özelliklerini ve yıkıcı gücünü içeren bağnazlık ailesine göreceli olarak yeni katılan bir kavramdır. Müslümanlar sadece bağnazlığın kurbanları değil, aynı zamanda inançlarını alçakça amaçlarla gasp eden aşırılık yanlılarının da kurbanlarıdır. Bu durum çatışmalardan, baskılardan ve yoksulluktan kaçan genel bir halk hareketi içinde Müslümanların batıya göçünü farklı kılmakta; partilerin ve hükümetlerin hoşgörüsüzlüğü kurumsallaştırdığı sağcı oluşumların ve göç karşıtı hareketlerin yükselmesine neden olmaktadır. Dünyanın dört bir yanındaki Müslümanların aksine Güney Afrikalı Müslümanların deneyimleri, özellikle azınlık durumlarında, Müslümanlar için acı çekilen bir denizde bir arada yaşama adası gibi görünmektedir. Güney Afrika'daki bu duruma kolay veya anında ulaşılamadı ve burada, tek bir nefret ve ayrımcılık biçimini, acıya da neden olan diğer biçimlere karşı yükseltmeden; Müslümanlar için hemcinsleri ile barış, güvenlik, birlikte yaşama, katılım ve eşitlik içeren kapsayıcı bir meskenin nasıl inşa edileceğine dair dersler bulunmaktadır. Güney Afrikalı Müslümanlar her türlü ayrımcılığa nasıl karşı çıkacaklarını belirlemiş ve Müslüman toplumu üç yüzyıl boyunca diğer acı çeken toplulukların mücadelelerine dahil ederek ırkçılığa karşı toplu bir genel mücadeleyle sonuçlandırmışlardır.

Anahtar Kelimeler: İslamofobi, Güney Afrika, Apartheid, Müslümanlar.

BİRLİK, MALEZYA ÖRNEĞİ VE ÜMMET KARŞISINDAKİ GERÇEK ZORLUK

Prof. Dr. Chandra Muzaffar
Ph.D. / President, International Movement for a Just World (JUST) / Kuala Lumpur, Malaysia
muzachandra@gmail.com

Ümmetin birliği, Müslüman toplumun ortaya çıkışından bu yana ümmetin gerçekleştirmesi güç bir hayali olmuştur. Ümmetin birliğinin gerçekleştirilmesinin niçin güç bir hayal olarak kaldığı, geçmişte ve günümüzde mevcut olan Müslüman gerçekleri bu sunumun ilk bölümünü oluşturacaktır. İkinci bölümde, belirli bir Müslüman çoğunluklu ulus devletini, yani Malezya'yı ve Müslüman birliğinin zorluğuyla nasıl boğuştuğunu tartışacağım. Bildiri, Müslümanların ve diğerlerinin 21. yüzyılda insanlığın karşı karşıya olduğu bazı vahim sorunların üstesinden nasıl gelebileceklerine dair genel gözlemlerle sona erecektir.

Eğer tam Müslüman birliği, ümmet içinde suni olarak oluşturulmuş her türlü bölünme ve ikiliğin ortadan kaldırılması veya azaltılması ve ümmetin itibarını bir bütün olarak arttırmayı amaçlayan tek bir ezici misyonun ifade edilmesi anlamına geliyorsa, bu, 7. yüzyılın başında Allah'ın insanlığa mesajını tamamlayan Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed'den (s.a.v.) bu yana asla gerçekleşmemiştir. Hz. Peygamber gücünün zirvesindeyken bile, takipçileri arasında onun yönetimine karşı çıkan kişi ve gruplar vardı. Raşid halifeler dönemi, sanılanın aksine, birlik ve beraberlik dönemi değildi. Bu, 4 büyük halifeden 3'ünün neden entrika ve hizipçilik sonucu öldürüldüğünü açıklıyor.

Entrika ve hizipçilik, Müslüman tarihindeki hanedanların ve sultanlıkların çoğunu gölgeledi. Birliğe benzer zamanlar olmuşsa da bunlar kısa sürmüştür. 12. yüzyılın ikinci yarısında Selahaddin el–Eyyubi'nin 1187'de Kudüs'ü yeniden fethetmesini sağlayan Müslüman tarihindeki çeşitli grupları birleştirmeye yönelik en başarılı girişimlerden birine baksak bile, liderliğini kabul etmeyi reddeden küçük gruplar vardı.

Buna rağmen ümmet bir bütün olarak büyüdü ve genişledi. 15. yüzyılın sonuna gelindiğinde İslam, Batı'da İspanya'nın bazı bölgelerinden Pasifik'teki adalara kadar hükümetlerin ve

padişahların güç ve otorite kullanmasıyla hesaba katılması gereken bir güçtü. Bilim, farklı yöneticilerin himayesinde gelişirken; İslam medeniyeti, mutfaktan sanata, edebiyattan spora kadar hayatın her alanına büyük katkılarda bulundu. Özellikle ticaret ve tarım birçok Müslüman toplumun ayırt edici özellikleriydi. Yani siyasi birliğin olmaması, İslam medeniyetinin dinamik gelişimine engel teşkil etmiyordu.

Bunu bir arka plan olarak ele alarak, şimdi Malezya'daki Müslüman birliğinin işleyişini inceleyeyim. Toplam nüfusun sadece %60'ını oluşturan Müslüman çoğunluk, on yıllardır gayrimüslim azınlığın gerçek veya hayali tehdidi olarak algıladığının bilincindedir. Özellikle Çinli azınlığın daha güçlü ekonomik konumu, bazı yönlerden Malay-Müslüman birliğini korumak için leitmotif olan bir meydan okuma haline gelmiştir.

Ancak Malay-Müslüman birliğini yönlendiren sadece ötekinin algısı değildir. Vatanın ve halkın belirleyici niteliklerine bağlılıklarından dolayı devletin dini olan İslam; milletin dili olan Malayca; ve sahip oldukları yönetişimin sembolü olan monarşik sistem, Malayların Birleşik Malay Ulusal Örgütü (UMNO) aracılığıyla siyasi dayanışmasını 61 yıl boyunca sürdürmüştür.

Malay birliğine anlam ve öz kazandıran; sembollerden ve kurumlardan daha çok, UMNO'nun ve Malay egemen bir kamu hizmetini sunma yeteneğidir. Malay liderliğindeki hükümet, 1957'de bağımsızlık sırasında Malay yoksulluğunu yaklaşık %64'ten bugün yaklaşık %5'e düşürmüştür. 1969'da tıp ve mühendislik gibi (öğretmenlik hariç) tüm önde gelen mesleklerdeki Malay bileşeni ortalama %5 idi. Bugün %60 seviyesindedir. Bu, yalnızca daha çok etnik gruptan oluşan bir orta sınıfın ortaya çıkmasına ve dolayısıyla siyasi istikrarın artmasına yol açmamış, aynı zamanda Malezya'nın sosyo-kültürel manzarasını da dönüştürmüştür. Bu dönüşümün, Malay birliğine adanmış bir siyasi partinin yönetiminde olduğu bir parlamenter demokrasi bağlamında gerçekleştiğini tekrarlamakta fayda vardır.

Ancak UMNO seçkinleri, partiyi ve koalisyon ortaklarını koruyan güç tabanındaki erozyonun farkında değildi. Erozyon 2008 genel seçimlerinde başlamış, 2013 seçimlerinde kötüleşmiş ve 2018 mücadelesinde doruğa ulaşmıştır. Bu erozyonun temelinde gücün kendisi vardı. UMNO liderliğindeki hükümet ezici bir güce sahip olduğundan, kötüye kullanım yaygınlaşmıştı. Yolsuzluk tüm yönetim katmanlarına bulaşmıştı. Açgözlülük endemik hale gelmişti.

Bunun nedeni büyük ölçüde sıradan vatandaş için çok iğrenç hale gelen yolsuzluk ve açgözlülüğün, zamanın Başbakanı Najib Razak ve ailesiyle iç içe geçmiş olmasıydı. Malay topluluğunun bir kesimi, savurgan alışkanlıklarıyla karısına yöneltilen düşmanlığın çoğunu

Necip hükümetine doğru çevirdi. UMNO artık Malay birliğinin şampiyonu olarak görülmüyordu. Birçok Malay için, bir dizi UMNO lideri topluma ihanet etmiş ve ağır bir şekilde cezalandırılmayı hak etmişti.

Bu, her yerde Malayların ve Müslümanların karşı karşıya olduğu gerçek zorluktur. Onlar, salih erkek ve kadın olduklarını amellerle göstermeye muktedirler midir? Toplumun en üst kademelerinde dürüstlük ihtiyacımız olan şeydir. Liderlerin yolsuzlukla mücadele kararlarına ne kadar bağlı olduklarına dair basmakalıp klişeler duymak istemiyoruz.

Bela ile mücadele etmek için verilen boş vaatlerden bıktık.

Birlik peşinde koşmak değil, bütünlüğü sağlamak; bugün ümmetin karşı karşıya olduğu en temel zorluklardan biridir. Dürüst kadın ve erkeklerin güç ve otorite kullanmalarını sağlayacak koşulları yaratmak ortak görevimiz olmalıdır. Böyle insanlar toplumun çekirdeğini oluşturduklarında adil bir dünya hem Müslümanların hem de gayrimüslimlerin mirası haline gelecektir.

Anahtar Kelimeler: Birlik, Malezya, Ümmet, Malay, UMNO.

İSLAMİ JEOPOLİTİK TEORİ - İSLAM DÜNYASINI KİM YÖNETİYOR?

Dr. Sahar Zaki Kabel
Kahire Üniversitesi / Mühendislik Fakültesi - İletişim ve Elektronik Bölümü
zayedtech@gmail.com

1914-1918 I. Dünya Savaşı ve 1923'te İslam Hilafeti'nin düşmesinden sonra, İslam dünyası artık işgale karşı koyacak ve topraklarını özgürleştirmek için bir plan geliştirecek liderliğe sahip değildi. 1939-1945 II. Dünya Savaşı sonrası ve Amerika dünyanın en büyük gücü haline gelene kadar; İslam ülkeleri parlayan sloganlardan, özgürlük ve insan haklarından etkilenerek Amerika'nın yardımıyla topraklarını kurtarmaya çalıştılar. Halk tarafından desteklenen askeri darbeler, Amerika'nın İslam dünyasındaki Avrupa nüfuzunu sona erdirerek kendisine sadık rejimler getirmesinin araçlarından biriydi ve bölgedeki çatışma, İslam ülkelerinin dolaylı olarak işgal edilmesinin başka bir biçimini aldı.

1990'da Sovyetler Birliği'nin düşmesi ve dağılmasından sonra Amerika dünyanın egemen gücü haline geldi ve ilk düşmanı İslam'dı ve doğrudan işgali politika haline getirmeye başladı. 2001'de Afganistan'ı, 2003'te Irak'ı işgal etti. İslam İşbirliği Teşkilatı Tüzüğü'nde İslam devletleri arasında ortak bir savunma anlaşmasının bulunmasına rağmen Afganistan veya Irak'ı savunamadı, ayrıca Sudan ve Endonezya'yı böldü ve Güney Sudan ve Doğu Timor Devleti'ni kurdu.

2010 Arap Baharı ile, Amerika Irak'ta olduğu gibi Suriye, Libya, Yemen ve Sudan'da, devrimci Müslüman halkların yok edilmesi, yerlerinden edilmesi ve aç bırakılması gibi yeni bir tür savaş başlattı. Türkiye bile bundan nasibini aldı, Amerika Türkiye'yi bölmek için çatışmayı kuzey Suriye'ye taşıdı ve ayrılıkçı milisleri silahlarla destekledi. Başarısız darbe girişimi 15 Temmuz 2016'da gerçekleşti ve Türkiye dış sınırlarını korumanın yanı sıra Türkiye'nin içini ABD'nin bölgede politikasını uygulamak isteyen dış destekli bir muhalefetten korumak için kararlar aldı.

Bugün bölgede rekabet eden üç var:

- Irak, Suriye, Lübnan ve Yemen'deki İslam ülkelerine rağmen İran'ın yayılmacı projesi
- Büyük Suudi Arabistan projesi; bu da topraklarında Mescid-i Haram ve Mescid-i Nebevî'nin varlığına bağlıdır.

- Türkiye'nin Müslüman dünyasına liderlik etme projesi; bu da Türkiye'nin bölgedeki seçkin ilişkilerine, iki güç, Amerika ve Rusya arasında kurduğu dengeye, Türk devletinin bölgesel ve uluslararası kararlardaki etkisine bağlıdır.

Geriye, "İslam dünyasına kim liderlik edecek?" sorusu kalmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İslami Jeopolitik Teori, İslam Dünyası, Türkiye, İran, Suudi Arabistan.

İSLAM BİRLİĞİ İÇİN ORTAK DIŞ POLİTİKA USUL VE ESASLARININ OLUŞTURULMASI

Mansour Al Amani

laouali09@gmail.com

Ülkeler, diğer devletlerle ve/veya çok taraflı kurumlarla ilişkilerini yöneten politikaları oluşturmakta ve benimsemektedir. Politikalar; istişareler, tartışmalar ve fikir birliği süreci ile benimsenmektedir. "İslam Birliği için Ortak Dış Politika" oluşturulması taslağını hazırlayacak olan ASSAM ve ASRİKA'nın gelecekteki kurucu meclisine hitaben Müslüman ülkelerin dışişleri bakanları açıklama yapmalıdır. İslam İşbirliği Teşkilatı, Arap Birliği, Afrika Birliği, Türk Konseyi gibi kurumlar, İslam ülkelerinin uluslararası sorunlarını, etkinlik ve yetkinliklerini çözebilecek yapıya sahiptir.

Bu örgütler, Müslüman ülkelerin gündemlerini belirlemeye, siyasi görüşme süreçlerine aracılık etmeye, siyasi girişimlere alan oluşturmaya ve koalisyon oluşumu için katalizör görevi görmeye yardımcı olmalıdır. Müslüman ülkeler arasında iş birliği ve koordinasyonu kolaylaştırmalıdırlar. Ayrıca, yoksulluğu, terörizmi ve İslamofobiyi azaltmaya yönelik küresel girişimleri teşvik etmelidirler.

Anahtar Kelimeler: İslam Birliği, İslamofobi, Ortak Dış Politika, Usul ve Esaslar, ASRİKA.

KEŞMİR SORUNU VE İZLENECEK POLİTİKALAR

Em. Tümgen. Dr. Shahid A. Hashmat,
Orta Doğu ve Afrika Danışmanlık Merkezi (CAMEA), Afganistan
İslamabad Stratejik Araştırmalar Enstitüsü (ISSI)
drshahidhashmat@gmail.com

Cammu ve Keşmir sorunu, Pakistan ve Hindistan'ın 1947'de gerçekleşen İngiliz sömürge yönetiminden bağımsızlığı kadar eskidir. Aslında, anlaşmazlığın temel nedeni bunun çok ötesindedir. 1947'de Cammu ve Keşmir Eyaleti'nin bir parçası olan bölgelerin çoğu, 1819'da Pencap'ın Sih hükümdarı orduları tarafından ele geçirilmeden önce yüzyıllar boyunca Babür ve Afgan hükümdarları altında özerk bir statüye sahip olmuştur. "Devlet" daha sonra İngilizler tarafından 7,5 milyon rupi karşılığında 1846'da bir Dogra Reisi Gulab Sing'e satıldı. Gulab ve askerleri savaşın bedelini karşılamak için Pencap hükümdarı Maharaja Ranjit Sing'i yendi. Ona Maharaja unvanı verildi. Bu durum sadece büyük bir toprak parçasının değiş tokuşu değil, çoğu Müslüman olan Cammu ve Keşmir'de yaşayan milyonlarca insanın satışıydı. Sih yönetimi Keşmirler için çok baskıcıydı. Dogra yönetimi özellikle Keşmir Müslümanları için daha da acımasız, baskıcı ve zorbaydı.

18 Temmuz 1947'de İngiliz Parlamentosu tarafından kabul edilen "1947 Bağımsızlık Yasası" ile İngiliz Hindistanı'na bağımsızlık verilmiştir. Kanun, Hindistan ve Pakistan olmak üzere iki devletin kurulmasını ve tüm küçük devletçiklerin (yaklaşık 656 tane) belirli koşullara göre egemenliklerden herhangi birinin altında birleşmesini öngörmüştür.

Bu devletlerin çoğu, Cammu ve Keşmir ile beraber sadece birkaçı dışında Hindistan veya Pakistan'a katılmaya karar vermiştir. 'Bağımsızlık Yasası', bu devletlerin başkanlarının coğrafi yakınlığı ve halkın çoğunluğunun isteğini göz önünde bulundurarak iki devletten birine katılmaya karar verebileceklerini öngörmüştür. Keşmir Devleti, (Batı) Pakistan'ı oluşturan bölgelere, yani İngiliz Hindistan'ın kuzeybatı kısmına doğal olarak bağlantılıydı. Dahası, Keşmir nüfusunun çoğunluğu, %85-90 civarında, Pakistan'a katılmak isteyen Müslümanlardı.

Anahtar Kelimeler: Keşmir Sorunu, Keşmir, Cammu, Pakistan, Hindistan.

PAKİSTAN DIŞ POLİTİKASI VE MÜSLÜMAN DÜNYASI

Dr. Vakar Padişah
İbn Haldun Üniversitesi
waqar.badshah@gmail.com

İdeoloji dış politika için önemli bir etkendir. Gerçekleri, dünya görüşünü ve geleceğe yönelik istekleri bünyesinde barındırmayı amaçlar. İdeolojinin bu ana unsurları, politika yapıcıların uluslararası sistemi ve dinamiklerini gözlemlediği bir ekran görevi görür. İdeolojik önermeler yalnızca uluslararası, bölgesel ve ulusal seviyelerdeki gelişmelerin yorumlanması üzerinde derin bir etki yaratmakla kalmaz, aynı zamanda bu gelişmelere verilen tepkileri de şekillendirir. Tüm ideolojiler kendini haklı göstermek, nihai bir gerçeği ve bir devletin en çok takdir edilen hedeflerini içermek amacıyla kullanıldığı için hem liderler hem de yandaşları tarafından değerlendirme kriterleri olarak kullanılır. İdeolojik yaklaşım, dış politika sorunlarını (örn. jeopolitik, insan ve önemli kaynak kısıtlamaları ve enerji siyaseti) etkileyen diğer faktörler ile ideoloji prensipleri çeliştiğinde sorunlara yol açar.

Pakistan bir İslam ülkesidir. Onun ideolojik temeli İslam'dır. Bu, İki-Millet Teorisi temelinde vücut bulmaktadır. Bu yüzden İslam'ın kalesi olarak anılmaktadır. Pakistan, İslam dünyasının tek atom gücüdür. Bu yüzden, dünyanın ulusları arasında saygın bir konuma sahiptir. Pakistan sadece İslam ülkeleriyle ilgili anlaşmazlıkların çözümünde önemli bir rol oynamakla kalmamaktadır, aynı zamanda dünya ülkelerinin sorunlarını çözmek için önemli bir karaktere de sahiptir. Pakistan'ın Müslüman ülkelerle dini, siyasi, ekonomik ve sosyal ilişkileri bulunmaktadır. Bu açıdan İslam Konferansı'nın, İslam Konferansı Örgütü'nün yeniden uyanışı özellikle dikkat çekicidir. Pakistan günümüzde İslam dünyasının karşılıklı çıkarları için çabalamaktadır. Orta Asya ülkeleriyle ticareti ve ekonomik ilişkileri desteklemek ve Afganistan'ın mevcut durumunu göz önünde tutmak için gerçekçi politikalar doğrultusunda hareket edilmektedir. Batı Afganistan'daki temel yapının yeniden inşası için, iki taraflı uluslararası girişimler bundan cesaret almıştır. Pakistan İslam ülkeleri arasında birlik kurma konusunda başarılı olursa, Müslüman dünyası uluslararası seviyede önemli bir yer tutacaktır.

Anahtar Kelimeler: Pakistan Dış Politikası, İslam Dünyası, Müslüman Dünyası, İslam Ülkeleri, Orta Asya.

GÜNÜMÜZE BİR DERS NİTELİĞİNDE OSMANLI'NIN FİNANS VE İŞ MODELİ

Shah Fahad Yousufzai
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi / İslam Ekonomisi ve Finansı Doktora Öğrencisi
shahfahad303@hotmail.com

Osmanlı İmparatorluğu 1299-1923 yılları arasında neredeyse 800 yıl sürmüştür. Ekonomileri ticarete, ağırlıklı olarak tarımsal üretime ve komşu ülkelere olan ticaret yollarında ulaşım tarife ve vergilerine dayanıyordu. Bütün bu işler hayati önem taşıyan şeriat ilkelerinin rehberliğindeydi.

En iyi yanı hem karaya hem de okyanusa sahip olmalarıydı ve bu da bölgedeki çevre ülkelerle ekonomik bağlantılarında onlara gerçekten yardımcı oldu. Silahlı kuvvetlerini ve konvansiyonel silahlanmalarını gittikçe daha fazla toprak fethederek genişletiyorlardı. Askeri genişleme nedeniyle ticaret, tarife ve tarımsal üretim kaynaklarından daha fazla paraya ihtiyaçları vardı.

1453'te Konstantinopolis'i fethetmek Müslüman tarihinde büyük bir başarıydı ve öyle kabul edildi. İpek Yolu, Avrupa ile Asya arasında bir ticaret ve ulaşım yolu olan Osmanlıların kontrolü altındaydı. Osmanlılar bu yoldan ticaret yaparak kazanmaya başlamışlar ve bu yolu ticaret için kullanan Avrupalı tüccarların ticaretinden de vergi almışlardır.

Osmanlı İmparatorluğu'nun daha fazla toprak fethederek yükselmesi ve ekonomik olarak ilerlemesi emsalsizdi. Günümüz modern çağında bile coğrafi genişleme ve ekonominin aynı anda ilerlemesi zordur.

Bu araştırmada Osmanlı İmparatorluğu'nun ekonomik kalkınması, ticareti, tarımsal üretimi, bölgesel bağlantıları ve iş birlikleri üzerine odaklanmaktadır. Osmanlı İmparatorluğu'nun yukarıda bahsedilen birleşimini göreceğiz ve günümüz dünyasında ekonomik ilerlemeyi sağlamak için bu özellikleri ve stratejileri nasıl uygulayabileceğimizi değerlendireceğiz.

Osmanlıların Nakdi Vakıf modeli topluma katkıda bulunmuştur. Hayırsever katkılar (zekât, vakıf ve sadaka) toplumun gelişmesinde ve canlanmasında önemli bir role sahiptir. Ekonomik gelişme ve sosyo-ekonomik denge, Osmanlı döneminde güçlü kurumlar ve etkin işleyişlerinden kaynaklanıyordu.

Anahtar Kelimeler: İş Modeli, Hayırsever Katkı, Para Sistemi, İslami Finansal Modlar, Nakdi Vakıf**.**

AFGANİSTAN'DA İSLAMİ BANKACILIĞIN EVRİMİ:

GELİŞEN BİR YÖNTEM VE YENİ HÜKÜMET İÇİN ZORLUKLAR

Shah Fahad Yousufzai
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi / Doktora Araştırmacısı
Afganistan İslam Bankası Eski İslami Bankacılık Başkanı
shahfahad303@hotmail.com

Afganistan yaklaşık 34 milyon nüfusa sahip bir İslam Cumhuriyeti'dir. İnsanlar genellikle geleneksel bankalara para yatırmakla ilgilenmemektedir. Bunun temel nedeni, Afganistan'ın bazı İslam ülkeleri gibi kırılgan bir ülke olması ve ülke nüfusunun %99'unun Müslümanlardan oluştuğu gerçeğinden yola çıkılarak değerlendirilebilir. Bu ülkenin toprak kanunu ve düzenlemeleri İslam hukukuna uygun olarak incelenmekte ve uygulanmaktadır.

Bankacılık sektörü Afganistan'ın kalkınmasında da kilit rol oynamaktadır. İslami bankacılık, son on yılda Orta Doğu finansal hizmetler pazarında en hızlı büyüyen sektörler olarak kabul edilmektedir. Milyarlarca dolarlık fon şimdi tüm dünyada şeriata göre yönetilmektedir. İslami bankacılık, geleneksel bankacılığa kıyasla nispeten yeni bir endüstridir ve insanların dini inançlarına göre finansal ihtiyaçlarını karşılamak için birçok fırsata sahiptir.

Bölgeyi incelersek Afganistan'da yirmi yıl kadar önce İslami bankacılık sisteminin kurulmadığı görülmektedir. Bunun temel nedenlerinden biri düzenleyici çerçevenin olmaması ve en önemlisi siyasi rejimlerin iyi olmamasıdır.

2007 ve 2008 yıllarında İslami bankacılık sektörü halk arasında popülerlik kazanmaya başlamış, bu nedenle 2007 yılında Afgan Birleşik Bankası ve 2008 yılında Maiwand Bankası, İslami bankacılık pencereli işlemlerine başlamıştır.

Merkez bankası da halkın ihtiyacını anlamaya ikna edilmiştir. Bu nedenle 2007 yılında merkez bankası, ticari bankalara İslami bankacılık konusunda rehberlik edebilmeleri için kendi İslami bankacılık departmanını güçlendirmiştir. Konvansiyonel bankaların İslami bankacılık işlemleri daha önceden yapılmış olmasına rağmen uzun süredir faal durumda olmadıkları bilinmektedir.

2000'li yılların başlarında yeni bankaların çıkışından sonra, şeriata göre izin verilmeyen faiz unsuru nedeniyle insanların bankacılık sistemi üzerinde çekinceleri devam etmiştir. Bu nedenle halk faizsiz bankacılık gibi bir sistemi birinci öncelik olarak görmüş, bu yüzden yeni bankaların çıkışından sonra bile insanlar geleneksel bankalara para yatırmak yerine tasarruflarını evde tutmayı tercih etmişlerdir.

Bu ülkenin toplam nüfusunun ancak %5'inin bu bankacılık sistemi altında faaliyet gösteren bankalara bağlı olmadığı tahmin edilmektedir. Tüm bunlar göz önüne alındığında finansal kurumlar faizsiz bankacılığa gelmek isteyen müşterilerin önünü açmak için ticari bankalarda İslami bankacılık sistemi gibi bir yan kuruluş kurmaya karar vermişlerdir. Faizsiz bankacılığın başlatılmasının amaçlarından biri de bankacılık sektörünü mümkün olduğu kadar çok insanın erişimine açık hale getirmek ve finansal konularda insanları eğiterek güvenlerinin yeniden sağlanabilmesi olmuştur. Bunu takiben, 2019'te Merkez Bankası, ülkedeki önemli bir kilometre taşının kanıtı olan İslami bankacılık için Şeriat Yönetim Çerçevesi'ni resmen başlatmıştır.

İslami bankacılık, Şeriat kurallarına göre düzgün bir şekilde idare edilip yönetilirse gelişebilir ve faiz nedeniyle ticari bankacılıktan bıkmış olan ülkenin birçok insanını daha da çekebilir. Yatırımcıların İslami bankacılık yoluyla mümkün olduğu kadar çok insanı finanse etmeleri için de büyük fırsatlar bulunmaktadır. Bu, yatırımcılara ve tüketicilere de fayda sağlayabilir. İstikrarlı İslam ekonomik sistemi için siyasi ve idari istikrar ile ülkedeki hukuk ve düzen durumunun iyileştirilmesi gerekmektedir. Böylece yerli ve uluslararası yatırımcılar, yerli bankacılık sektörünün gelişimine katkıda bulunabilirler.

Hükümetin İslami bankacılığı daha işlevsel hale getirmek için kolaylaştırması önemlidir. İslami bankacılık sadece halk için iyi değildir, aynı zamanda hükümetin ekonomik bütünlüğünde de çok önemli bir rol oynayabilir. İslami Bankacılık, diğer ilgili sektörlerin de büyümesine yardımcı olabilecek gerçek ticarete dayanmaktadır.

Hükümetin ve ilgili makamların güçlü bir denetimi varsa, sıkı finansal hedeflere kolayca ve hızlı bir şekilde ulaşılabilir ve Afganistan'ın İslami bankacılık sektörü ülkenin kalkınmasında önemli bir rol oynayabilir. Ayrıca uluslararası İslami bankacılık sistemine katkıda bulunabilir.

Anahtar Kelimeler: İslami Bankacılık, Ekonomik Kalkınma, Düzenleyici Çerçeve, Finansmana Erişim.

PAKİSTAN-ÇİN EKONOMİK KORİDORU PROJESİNDE İSLAMİ FİNANSMANIN POTANSİYEL ROLÜ

Muhammed Nazır Khan
İslami Çalışmalar Öğretim Görevlisi, İstanbul Amerikan Koleji ve Okulları
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi / İslam Ekonomisi ve Finans Doktora Adayı
khan.muhamma@std.izu.edu.tr

(CPEC) Çin-Pakistan Ekonomik Koridoru, Çin'in kuzeybatısındaki Sincan'dan güneybatı Pakistan'daki Gwadar'a kadar geniş bir otoyol yelpazesi, demiryolu hatları, eğitim ve meslek enstitüsü, sağlık birimleri, sulama ve elektrik üretimi için su deposu ve Gawadar'daki bölgenin en büyük havalimanlarından biri de dahil olmak üzere diğer alternatif enerji üretim, altyapı geliştirme projelerini inşa etmeyi amaçlayan büyük bir ekonomik projedir. Proje kapsamında Gwadar Limanı'nın inşası ve yönetimi de sabırsızlıkla beklenmektedir. Bu proje sadece petrol, doğal gaz ve diğer malların Çin'e transfer mesafesini kısaltmakla kalmayacak, aynı zamanda Çin'in Arap Denizi'nde yapım aşamasında olan Gwadar Limanı üzerinden batı pazarına yaklaşmasını sağlayacaktır. Uzmanlara göre, CPEC projesi yalnızca Pakistan-Çin ikili ekonomik ve ticari ilişkilerinde değil, aynı zamanda her iki komşu ülkenin siyasi ilişkilerinde mihenk taşı görevi görecektir. Bu çerçevede İslami finansın bu projedeki potansiyel rolü ne olacaktır? İslami finansın bu projede aktif rol alma kabiliyeti var mıdır? Cevap evet ise, o zaman nasıl?

Daha sonra, "Bu, geleneksel finansmandan nasıl daha iyi olabilir veya en azından ilgi çekebilir duruma gelebilir?" sorusuna odaklanılacaktır. Bu makalenin en önemli kaygısı, bu soruların cevaplarını aramak olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çin-Pakistan Ekonomik Koridoru, İslami Finans, Tekel, Sukuk, Yap-İşlet-Devret.

ÇOK KÜLTÜRLÜ, KÜLTÜRLERARASI VE KÜLTÜRLER ARASI ZORLUKLAR ÇAĞINDA ORTAK BİR MÜSLÜMAN DIŞ POLİTİKASINA DOĞRU

Hikmatullah Babu Sahib
Ph.D.
hikmatullah.sahib@gmail.com

Müslümanlar kültürel bölünmenin sınırlarını aşan çeşitli siyasi gerçeklikler içinde yaşamaktadırlar. Bu çeşitlilik, Müslümanların bir bütün olarak Müslüman dünyasının karşı karşıya olduğu sorunlara karşı tepkilerini ve reflekslerini etkilemiştir. Bu tür konulara yönelik ortak bir dış politikanın olmaması, Müslüman ümmetinin, eski hegemonik güçlerin ve onların Müslüman dünyasındaki eşit derecede despotik teğmenlerinin benimsediği böl ve yok et politikalarıyla yıkılmasına neden olmuştur. Bu makale, Müslüman topluluklar içindeki kültürel bölünme çerçevesindeki sorunları ve Müslümanların bu çağda ortaya çıkan ortak zorluklara nasıl tepki verdiklerini tanımlamakta; dikkate alınması ve izlenmesi gereken bazı politika yönergeleri önermektedir. Müslüman ümmetin karşı karşıya olduğu ortak tehdit ve zorluklara karşı dış politikanın daha fazla entegrasyonu ve koordinasyonu için politika ve yönergeleri yakından takip etmesi ve izlemesi için ASRİKA'nın tüm üye devletlerde bir İslam Dünyası Araştırmaları Merkezi (CIWS) kurmasını tavsiye etmekteyim. Bu merkez, aynı zamanda, [a] Müslüman Dünyasının Coğrafi Tarihi, [b] Müslüman Dünyasının Kaynakları ve Ekonomik Olanakları, [c] Müslüman Ümmetinin Çözülmemiş Durumları da dahil olmak üzere küresel çevrimiçi kurslar düzenleyerek neyin yanlış gittiğini ve sömürgeci zulümleri gizlemek için meydana gelen değişiklikleri de dikkate almalıdır…

Anahtar Kelimeler: Sömürge Adaletsizliği, Müslümanların Durumu, Ümmetin Geleceği, Ortak Dış Politika, CIWS, Afrika.

İSLAM AHLÂKININ SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİNİN ÇEVRESEL KRİZ ÇÖZÜMÜNE KATKISI:

MÜSLÜMAN DÜNYASINDA ORTAK BİR ÇEVRE POLİTİKASINA DOĞRU

Muhammed İlyas Yahprung
Ph.D.
yahprung@hotmail.com

Modern sosyal bilimler, özellikle siyaset bilimi, insanı sosyal bir hayvan olarak görür. Bu bakış açısına göre insan, hayvan olarak sınıflandırılır ve her hayvan gibi onların da özü hayatta kalmak için rekabet etmektir. Hayvan olarak insan doğası kavramı Aydınlanma projesi tarafından iyice yerleşmişti. Ardından gelen Sanayi Devrimi yüzyılı, insanları üretim sürecinde yalnızca tek bir faktöre indirmiştir. Batı'nın savunduğu bu projeyi gerçekleştirmek için toprak, ana manevi değerinden yoksun bırakılmıştır. Varlığı bile insanın sınırsız tüketimine hizmet etmektir. Dünya ile bu insan çift kavramı, çevrenin eşi görülmemiş bir şekilde yok olmasına ve insan ve dünya gezegeni için yıkıcı etkiye yol açmıştır. Batı, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri belirleyerek dünya gezegeninin kurtarıcısı rolünü oynamaya geldi. Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin batı dış politikasının ayrılmaz bir parçası olduğu iddia edilmektedir.

Ancak İslam, insanı manevi varlık veya ahlaki varlık olarak görmektedir. İnsanın özü, daha yüksek etik başarıya yönelik eğilimi ile manevi bir rol oynamaktadır. Toprak ananın kendi ruhu vardır, içinde bir yaşam destek sistemi vardır. Böylece hem insan hem de dünya birbirinden sorumlu organik bir bütündür. Diğerlerinin yanı sıra Amanah (emanet) ve Khalifa (hamil) kavramları, çevrenin korunması, muhafaza edilmesi için etik bir omurga olarak kurulmuştur. ASRİKA'nın tüm tarafların üzerinde mutabık kaldığı ortak zemin olan İslam ahlakından hareketle, Müslüman dünyasının ortak çevre politikasının oluşturulabileceği bir platform olması gerektiği tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İslami Etik, Çevre Krizi, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH), Khalifa, Ortak Müslüman Çevre Politikası.

NÛREDDİN MAHMUD ZENGÎ'NİN İSLAM BİRLİĞİ STRATEJİSİ

Dr. Abdulkadir Turan
SDAM (Strateji ve Düşünce Merkezi), İstanbul
abdulkadirturan72@hotmail.com

Musul merkezli Zengî Atabegliği'nin kurucusu İmâdüddin Zengî (ö. 541/1146); Irak'ın kuzeyi, Güneydoğu Anadolu ve Şam coğrafyasında parçalı yapıyı sonlandırıp devlet nizamını yeniden inşa etmek için mücadele etti. Zengî, bu mücadelesi kapsamında 1146'da Caʿber Kalesi'ni zapt etmeye çalışırken katledildi. Onun Halep vilayetinde emîrliğini ilan eden oğlu Nûreddin Mahmud Zengî (ö. 569/1174), Müslüman toplumun bütünleşmesinden İslam dünyasının birliğine; onun üzerinden Haçlı istilasına son verip İstanbul'un fethini dahi hedefleyen bir "birlik" stratejisi geliştirdi. Nûreddin, bu doğrultuda adalet üzerinden, devlet ve toplum arasındaki ayrışmayı nihayetlendirdi. Hem Hanefî hem Şafiîler için medreseler açarak farklı mezheplerden ulemanın birikimini aynı hedefe yönlendirecek bir ilmî zemin oluşturdu. Medreselerin yanı başına, tasavvuf ehli için hankahlar inşa ederek tasavvuf ehli ile ilmiye çevrelerini kaynaştırdı. Medrese, tasavvuf kurumları ve irşad etkinlikleri üzerinden benzer yanlarının şuuruna varıp aynı hedefler etrafında buluşmuş bir Müslüman toplum inşa etti. Babası Zengî'nin katlinden sonra, onun fetihleri arasında yer alan Urfa, yeniden Haçlı istilasına uğradı. Dımaşk Tuğteginliler Atabegliği ise Zengî'nin Baʿlebek şehrini ele geçirdi. Nûreddin, Urfa'daki Haçlı girişimine hemen müdahale etti, şehrin Haçlı hâkimiyetine geçmesini engelledi. Buna karşı Baʿlebek'in zaptına sessiz kalmış görünürken şehri zapt eden Dımaşk Tuğteginliler Atabegliği'ni Haçlılarla mücadelenin içine çekmeye çalıştı. Atabeglik, bu hususta isteksiz olunca Dımaşk'ı zapt edip Şam'ın birliğini büyük ölçüde sağladı. Nûreddin, Şeyzer ve Caʿber şehir devletlerini de birliğe katarken İslam birliğine yönelik en büyük atağını Mısır'a hâkim olup Fatımî Hilafeti'ne son vermesiyle gerçekleştirdi. Böylece İslam dünyasını ikilikten kurtararak Abbâsî Halifeliği çatısı altında yeniden bütünleştirdi. Aynı süreçte Musul'u da merkezî yönetime bağlayarak kadim İslam coğrafyasında Haçlılara karşı zaferler getiren bir birlik hâsıl etti. Bu birlik, Selâhaddîn-i Eyyûbî günlerinde Kudüs'ün fethini sağladı.

Sunumumuzda bu bağlamda Nûreddin Mahmud Zengî'nin İslam dünyasını bütünleştirme stratejisini değerlendireceğiz.

Anahtar Kelimeler: Nûreddin Mahmud Zengî, İslam Birliği, Kudüs, İslam Birliği Stratejisi.

DÜNYA DÜZENİ DEĞİŞİRKEN HATIRLAMAYA ÇALIŞTIĞIMIZ DÜNYAMIZ VE DOĞU TÜRKİSTAN:

KİMLİK-KIRIMI POLİTİKALARI VE TÜRK DÜNYASI ADALET KENEŞİ (TÜDAK)

Prof. Dr. Mehmet Akif Okur
Yıldız Teknik Üniversitesi / İİBF, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü
mehmetakifo@yahoo.com

Bu tebliğde öncelikle uluslararası ilişkiler çalışmalarında yaygın biçimde kullanılan "dünya" kavramı tarihsel-teorik bir bakış açısıyla tanımlanacaktır. Türk dünyası, İslam dünyası, Batı dünyası gibi kullanımlarla karşımıza çıkan "dünya" nasıl bir yapıdır, temel özellikleri nelerdir, tarihimizde hangi şekillerde vücut bulmuştur sorularına cevap verilecektir. Ardından parçalanma yaşamış ve muhtelif coğrafyaları, başka dünyaların nüfuz ve hakimiyet sahalarına dönüşmüş bizim dünyamız açısından "hatırlamanın" önemine dikkat çekilecektir. Daha sonra, hatırlanan dünyalara yeniden hayat verme arayışı bakımından iş birlikleri ve dayanışmanın önemine dikkat çekilecek, Doğu Türkistan'da maruz kalınan sistematik insan hakları ihlalleri ve kimlik kırımı politikalarına karşı yeterince gösterilemeyen tepkiler bu açıdan incelenecektir. Benzer durumlarla karşılaşıldığında aynı suskunluğa düşülmemesi için yapılabileceklere dair kurumsal bir teklif sunulacak, Türk/İslam dünyasının tarihsel parçası olan devletsiz toplulukların maruz kaldığı hak ihlalleri ve zulümleri incelenip duyurulacak, prestij sahibi bir kuruma duyulan ihtiyaç vurgulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dünya, Türk-İslam Dünyası, Uygur Türkleri, Kurumsal İnşa, Hak İhlallerinin İzlenmesi.

G7 İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VİZYONU KARŞISINDA İSLAM DÜNYASI

Oğuzhan Akyener
TESPAM Başkanı
oguzhan.akyener@gmail.com

İslam Dünyası olarak tabir edilebilecek geniş coğrafya, hızla büyüyen nüfus potansiyelinin yanı sıra, hiç şüphesiz sahip olduğu yer altı kaynakları ile de ön plana çıkmaktadır. Farklı madenler ve nadir toprak elementlerinin yanı sıra; enerji anlamında sahip olunan devasa petrol, doğalgaz, kömür ve uranyum kaynakları doğru kullanıldığında küresel dengeleri değiştirebilecek bir güce sahip olmak anlamına gelmektedir.

Günümüzde küresel dinamikler incelendiğinde, ABD, AB, NATO, BM gibi birçok uluslararası aktörün "İklim Değişikliği" tehdidi karşısında, devrim niteliğinde bir dönüşüm politikası söylemlerini kullandıkları görülmektedir. Hatta ABD ile küresel bir rekabet içinde olan Çin'e karşı tertip edilen G7 zirvesinde dahi, Çin ile resmileşen mücadele vizyonunun içi dahi "küresel ısınmaya karşı enerji dönüşümü" hedefleri ile doldurulmuştur.

İklim değişikliği her ne kadar bütün insanlık için büyük bir tehdit olarak karşımızda dursa da, yüzlerce yıllık yoğun karbon salınımları ile küresel ısınmanın en büyük sorumlusu olan Batı dünyasının günümüzde ortaya koydukları bu vizyon ve çözüm önerileri ne yazık ki; uygulanabilir, adil ve mantıklı değildir.

Öte yandan, G7'nin ortaya koyduğu bu vizyonun akademik olarak sınırlarını çizmeye çalışıyor gözüken IEA gibi kurumların hazırladıkları raporlar ve bu bağlamda yapılan öneriler kabul edilebilir olmadığı gibi tutarsız ifadeleri ile de dikkat çekicidir.

G7 nezdinde ilgili "İklim Değişikliği ile Mücadele Vizyonu" kapsamında, ortaya koyulan öneri paketleri ve süreçlerden en çok etkilenecek taraf, Çin'in aksine, hiç şüphesiz İslam Dünyası olacaktır.

Bu bağlamda İslam Dünyasının iklim değişikliği ile mücadele kapsamında, küresel denklemdeki avantajları da kullanabileceği, ortak bir vizyon ve dış politika ortaya koyabilmesi çok önemlidir. Böylesi bir politika ile hem sahip olunan kaynakların üretime alınabilmesi, hem G7 ülkelerindeki yenilenebilir enerji fonlarından daha fazla faydalanılabilmesi, hem petrol kartellerinin siyasi desteklerinin alınması,

hem de ABD-Çin arasındaki kırılmalardan en yüksek düzeyde fayda sağlanabilmesi söz konusu olabilecektir.

Bu sebeple, bu çalışmada öncelikle iklim değişikliği ile mücadele süreçleri ve küresel dengeler yorumlanacak ve mevcut G7 vizyonunun İslam dünyasını nasıl tehdit edebileceğinden bahsedilecektir. Akabinde de, kurgulanacak ortak bir dış politika ile G7 ile çatışmak yerine, bu süreçten nasıl faydalanabileceğine dair önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: G7, İklim Değişikliği, Enerji Dönüşümü, Enerji Kaynakları, ABD-Çin Rekabeti, İslam Dünyası.

EMPERYALİZMİN UYDU DEVLETLERİ OLAN BAZI İSLAM ÜLKELERİNİN İSLAM COĞRAFYASI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Doç. Dr. Ali Fuat Gökçe
Gaziantep Üniversitesi / Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi
afgscem@gmail.com

Emperyalizm günümüzde en çok kullanılan kavramlardan biridir. Özellikle gelişmiş ülkelerin az gelişmiş ve gelişmemiş ülkeler nezdindeki politikalarının yürütülme amacı ve bu politikaların incelenmesinde, akademik alanda ve günlük kullanımda oldukça yaygın olarak kullanılmaktadır. Batı emperyalizmi, Kızıl emperyalizm şeklinde adlandırmalar yapılmakta ve bu kavramların içi doldurulmaya çalışılmaktadır. Emperyalizm ile ilgili tanımlar incelendiğinde hepsinde zor kullanma ve güç uygulama yer almaktadır. Bu taktiklerle bölgesel ve küresel politikalarını uygularken, hedef ülkeler üzerinde hegemonya ve tahakküm kurmaktadır. Ancak zor ve güç kavramları ile birlikte bölgesel anlamda kendilerine müzahir devletler ya da yönetimlerle iş birliği yaparak kendi çıkarlarına uygun davranmayan devletler ya da gruplar üzerinde yeni stratejiler geliştirmektedir. Emperyalist devletlerin iş birliği yaptığı ülkeler, emperyalist devletlerin hedefinde bulunan ve birlikte hareket etme olasılığı yüksek olan ülkeleri özellikle ekonomik saikler doğrultusunda etkileyerek bölgesel ya da küresel anlamda emperyalist devletlerin amacına hizmet etmektedir.

İslam coğrafyası da emperyalizmin saldırısı altındadır. Emperyalist ülkeler İslam coğrafyasında kendilerine müzahir yönetimler (uydu devletler/yönetimler) vasıtasıyla İslam coğrafyasında birlikteliği engellemeye ve bölgede hegemonya/tahakküm kurmaya çalışmaktadır. Bu uydu devletler bölgedeki diğer devletlerle ekonomik saiklerle anlaşmalar yapmakta, farklı stratejiler ve politikalar üretmektedir.

Bu çalışmada İslam coğrafyasında Batı emperyalizminin uydu devleti/yönetimi durumundaki Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri ve Bahreyn'in İslam coğrafyası üzerinde emperyalist devletler lehinde oynadığı rol incelenecektir. Bu bağlamda öncelikle emperyalizmi teorik olarak açıkladıktan sonra bu devletlerin/yönetimlerin bugünkü pozisyonlarının arka planı açıklanacak ve bu ülkelerin Doğu Akdeniz politikası, Libya ve Filistin politikaları üzerinden İslam coğrafyası üzerindeki etkileri konusunda sonuca varılmaya çalışılacaktır. Ardından İslam ülkelerinin emperyalizme karşı mücadelesi ve birlikte hareket edebilmesi için alınması gereken tedbirler tartışılacaktır. Bu doğrultuda çalışmada tarihsel ve betimsel araştırma yöntemi ile belgeye dayalı analiz türü uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Emperyalizm, İslam Ülkeleri, Uydu Devletler.

DOĞU AKDENİZ VE KIBRIS'IN JEOPOLİTİĞİ VE TÜRKİYE

Doç. Dr. Ali Fuat GÖKÇE
Gaziantep Üniversitesi / Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi
afgscem@gmail.com

Akdeniz; Adalar Denizi (Ege Denizi), Adriyatik Denizi gibi farklı iç denizleri kapsayan keşiflerden önce dünya ticaretinin büyük kısmının yapıldığı, koloniler ve imparatorluklara ev sahipliği yapan, tarih boyunca devletler arasında karmaşık ilişkilerin ve çatışmaların, savaşların yaşandığı bir bölgedir.

Coğrafi olarak İskenderun Körfezi ile Cebelitarık Boğazı arasında kalan bölgeyi ifade eden Akdeniz'de değişik ırk, din, dil ve kültüre mensup 16 devlet bulunurken; Karadeniz bağlantısı sebebiyle Akdeniz'i kullanmakta olan ülkelerle beraber 22 ülkenin Akdeniz'de ilgilerinin ve ilişkilerinin mevcut olduğu görülmektedir. Akdeniz dünya ticaretinin yaklaşık olarak %16'sına ev sahipliği yaparken, günde ortalama 5000 gemi faaliyet göstermektedir.

Akdeniz bir bütün olarak değerlendirildiğinde barındırdığı ülkelerin birbirleriyle ilişkisi, karşılıklı etkileşimi bağlamında oldukça önemli bir bölge olduğu görülmektedir. Bir bütün olarak Akdeniz'in stratejik önemi oldukça geniş ve kapsamlı politikaların üretilmesine neden olmaktadır. Ancak, Akdeniz'in her bir bölgesi kendi çapında uluslararası alanda politikaların üretildiği ve stratejilerin geliştirildiği yerlerdir. Akdeniz'in farklı bölgeleri, adaları, boğazları, kanallarının her birinin ayrı bir stratejik önemi bulunmaktadır. Ancak, Akdeniz bölgesinin doğusu (Doğu Akdeniz) son günlerde ayrı bir önem kazanmıştır.

Doğu Akdeniz havzası; Akdeniz Okyanusu ve Hint Okyanusu'nu birleştiren Süveyş Kanalı'nı barındıran, doğu ve batı arasındaki deniz ticaretinin kesişme noktası olan, dünya petrollerinin yarıdan fazlasına sahip olan, Ortadoğu ülkelerine kıyıları olan ve onların komşularını kontrol altına alabilen, Orta Asya ve Kafkalardaki enerji kaynaklarının Batı'ya ulaştırılmasında kullanılan limanlara ev sahipliği yapan ve deniz altındaki enerji kaynakları ile son yıllarda uluslararası alanda güç mücadelelerinin yapıldığı, kartların her gün yeniden karıldığı ve dengelerin değişebildiği bir alan haline gelmiştir.

Doğu Akdeniz'in artan stratejik önemi karşısında Kıbrıs adası, Türkiye'nin güney limanları ile İsrail ve Suriye Limanları ve deniz ulaştırma hatlarını, Mısır ve Süveyş Kanalı geçişli deniz taşımacılığını kontrol edebilecek konumda olması, üzerinde bulunan hava üsleri ve İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri'nin dinleme istasyonları ile Orta Doğu ve çevresindeki tüm askeri ve siyasi gelişmeleri takip etme ve müdahale etme imkânı tanıması nedeniyle özel bir öneme sahiptir.

Bu çalışmada Doğu Akdeniz ve Kıbrıs adasının jeopolitik önemi ve Türkiye'nin bölge üzerinde geliştireceği stratejiler açıklanmaya çalışılacaktır. Bu amaç doğrultusunda öncelikle jeopolitik ve jeostratejik kavramları kısaca açıklandıktan sonra, Doğu Akdeniz ve Kıbrıs'ın önemi coğrafi konumu ve emperyalist ülkelerin bölgedeki pozisyonları üzerinden açıklanacaktır. Ardından Türkiye'nin milli çıkarları için bölgede izlemesi ve geliştirmesi gereken stratejiler belirtilecektir. Çalışmada tarihsel ve betimsel araştırma yöntemi ile belgeye dayalı analiz araştırma türü uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Doğu Akdeniz, Kıbrıs, KKTC, Türkiye, Jeopolitik.

TÜRKİYE VE İSLAM COĞRAFYASI BİYOTERÖRİZM AMAÇLI KULLANILAN BİYOLOJİK/KİMYASAL HARP MADDELERİNİN TEŞHİS, TANI, TEDAVİ VE KORUNMASINA HAZIR MI?

Dr. Erol Demir
Dr. Hekim Alb. (E) / Tıbbi Biyokimya Doktoru, Ph.D.
Biyolojik ve Kimyasal Harp Uzmanı
eroldemir3@gmail.com

Yirmi birinci yüzyılda kitle imha silahlarından olan biyolojik ve kimyasal harp maddelerinin potansiyel etkinliği nükleer silahlarla kıyaslanabilir olup, günümüzde yani iki binli yıllarda moleküller biyoteknolojinin çok hızlı gelişmesi ve elde edilen sonuçlar; patojen (hastalık yapıcı) mikroorganizmaların ve toksinlerin biyolojik harp amacıyla kullanılmasını mümkün kılacaktır ve de kılmıştır. Buna paralel olarak gen mühendisliği ve DNA biyoteknolojileri sayesinde laboratuvar şartlarında yeni ve potansiyel biyolojik ve kimyasal harp maddelerinden daha öldürücü silahların elde edilmesi mümkün olacaktır. İnsanoğlu genom (insanın genetik haritası) projesi yirmi, yirmi beş yılda tamamlanacak derken biyoteknoloji sayesinde kısa bir sürede sonuçlanmış olup; çalışmaları çok hızlı devam etmiştir. Bu çalışmalar sonucunda toplumların (ırkların) çeşitli spesifik bilgilerine ulaşılacak, bunun sonucuna göre de gen mühendisliği biyomoleküler bilim dallarınca ırklara has biyolojik ve kimyasal harp maddesi üretimi mümkün olacaktır. (Bu tespitim okuyucular tarafından ütopik veya hayal gibi değerlendirilebilir, ancak yıllar önce biyolojik harp savunma laboratuvarı kurulmasını ve ülkemizin bekası için potansiyel biyolojik ve kimyasal harp maddelerine karşı aşı ve serum üretilmesi projesini ülkemiz savunması için çok önemli olduğunu Kara K. Kom.lığı ve Gnkur.'a zor da olsa kabul ettirmeme rağmen on yıl önce proje yarıda bırakılmıştır.)

Biyolojik ve kimyasal kitle imha silahları olarak da adlandırılan biyolojik harp maddeleri ve kimyasal harp maddeleri silah haline getirildiğinde ve bir bölgeye taarruz amacıyla veya teröristlerce bırakıldığında büyük kayıplara neden olabilirler. Korunmasız bir birliğe veya meskûn mahale yapılan biyolojik/kimyasal harp veya terör saldırısı büyük zayiata neden olabilir. Biyolojik/kimyasal harp maddelerinin basit bir teknoloji ve ucuz bir maliyet ile üretilip silah haline getirilmesi mümkündür.

Biyolojik/kimyasal harp maddeleri; taktik, stratejik silah amacıyla kullanımının yanında, teröristlerce de silah olarak kullanılabilir. Bu nedenle ülkemizin kitle imha silahları tehdidinin yoğun olduğu değerlendirilen bir bölgede bulunması, söz konusu tehditten en fazla etkilenecek ülkelerin başında gelmektedir. Aynı zamanda günümüz koşullarını düşündüğümüz zaman; bu, silahlara maruz kalma olasılığımızı arttırmaktadır.

Biyolojik ve kimyasal harp amacıyla kullanılan maddelerin geniş bir spektrumu vardır. Biyolojik harp maddeleri genel olarak mikroorganizmalar ve toksinler olarak iki ana gruba ayrılır. Biyoteknolojik olarak üretilen biyoaktif maddeler ise hedef canlıyı etkisiz hale getiren veya öldüren genellikle bir mikroorganizma tarafından üretilmiş maddelerdir.

Unutulmamalıdır ki; biyolojik harp maddesi olabilecek onlarca virüsten birisi şu anda tüm dünyanın başına bela olan Covid-19 pandemisinin virüsü de potansiyel bir biyolojik harp maddesidir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, İslam Coğrafyası, Biyolojik Harp, Kimyasal Harp, Biyoterörizm.

DEĞİŞEN ORTADOĞU'DA YENİ FAKTÖR VE AKTÖRLER

Dr. Cahit Tuz
Ortadoğu Uzmanı
mt3406@gmail.com

Yeni asrın başından bu tarafa Ortadoğu coğrafyası son derece büyük bir değişim ve dönüşüme sahne olmaktadır. 11 Eylül hadisesinden sonra ABD'nin önce Afganistan'ı, ardından da Irak'ı işgal etmesi bölgede pek çok manada boşlukların oluşmasına neden oldu. ABD her iki ülkeyi işgal etmeden evvel, Saddam Hüseyin'in dünyayı tehdit edecek kimyasal silah edinimimin önüne geçileceği, Ortadoğu'da demokratik yapılar kurulacağı, böylece bölgede radikalizmin azalacağını, dolayısıyla Ortadoğu coğrafyasının uluslararası tehdit üreten bir bölge olmaktan çıkacağı propagandasını yapmaktaydı. Ancak aradan geçen yirmi yıla yakın süreye rağmen ne Afganistan'da ne de Irak'ta işler ABD ve destekçilerinin beklediği gibi gitmedi.

İki ülkedeki direniş hareketleri ile siyasi erkler arasındaki derin ihtilaflar, istikrarlı ve güçlü bir yönetimin kurulmasına engel olduğu gibi; tüm bölgede aktif rol alacak kadar yeni faktör ve aktörlerin ortaya çıkmasına uygun bir zemin oluşturdu. Geldiğimiz aşamada bu süreç radikal gurupların daha fazla militan toplanmasına ve DAEŞ benzeri tarihte eşine az rastlanır devlet dışı aktörlerin neşv-ü nema bulmasına neden oldu.

2010 yılı sonunda, yaygın şekilde adlandırıldığı üzere "Arap Baharı" yeni bir bölgesel dinamik olarak ortaya çıkmıştır. Arap Baharı süreci üzerinde pek çok değerlendirme, sebep sonuç ilişkisi kurulsa da genel görüş Arap halklarının yıllar boyu süren baskılara, zorbalıklara, haksızlıklara, hayal kırıklıklarına, ekonomik, siyasal ve sosyal başarısızlıklara yeter demek için sokaklara döküldüğü şeklinde tezahür etmiştir. Ünlü Arap Edebiyatçısı İlyâ Ebu Madi'nin ifadesiyle "Arap halkları despot rejimlerce her türlü insani haklardan mahrum bırakılmış, açlık ve sefalet içinde yaşamaya zorlanmıştır." şeklindeki ifadesi, Arap Baharı'nın tarihsel sürecin bir birikimi olarak ortaya çıktığını söylemek mümkündür. Nitekim, sokağa çıkan halkların demokrasi, özgürlük ve ekonomik iyileşme talebiyle sloganlar atmaları zikrettiğimiz bu değerlendirmeyle örtüşmektedir.

2000'li yılların başında ABD'nin Afganistan ve Irak işgalinin akabinde 2010 sonunda vuku bulan Arap Baharı süreci beraberinde soykırımların yaşanması, tüm dünyanın sorunu haline gelen göç meselesinin

oluşması, Ortadoğu coğrafyasında pek çok yeni faktör ve devlet dışı aktörlerin ortaya çıkması, bölgede ‘eski’ ile ‘yeni’ mücadelesinin yani eski rejimlere karşı yeni demokratik rejim savunuculuğu problemi ile Şii siyasal rejimlere karşı Sünni siyasal rejimlerin güç mücadelesi gibi pek çok problemi başta bölgenin olmak üzere tüm dünyanın kucağına bıraktı.

Son 20 yıllık süreçte Ortadoğu’da yaşanan hadiseler sonucunda ortaya çıkan tabloda pek çok aktör ve faktörden söz etmemiz mümkündür. Bu aynı zamanda ‘değişen’ ve ‘yeni’yi de ifade etmektedir. Küresel ve bölgesel aktörlerin sorunları çözmede acziyet yaşadığı bu sürecin ortaya çıkardığı sınırlılıkları çözmek için tüm bölgenin üzerinde konsensüs sağladığı ortak bir aklın oluşturulması, anlayışlar ve fikirler arasında bir köprünün tesis edilmesi hayati önem teşkil etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ortadoğu, Yeni Faktörler, Yeni Aktörler, Devlet Dışı Aktörler, Arap Baharı.

TÜRKİYE'NİN TALİBAN YÖNETİMİNDEKİ AFGANİSTAN'A İLİŞKİN DIŞ POLİTİKASI

Prof. Dr. Fehmi Ağca
fehmi.agca@uskudar.edu.tr

ABD'nin Afganistan'dan çekilmesinden sonra, Taliban yönetimi ülke yönetimine çok kısa sürede hâkim oldu ve bazı bölgelerdeki direniş hareketleri süratle bertaraf edildi. İmparatorluklar mezarlığı olarak bilinen Afganistan'da, yaşanan tarihsel tecrübelerden ders alarak, özellikle Çin devletinin bu ülkeye yönelik yumuşak güç kullanımına dayalı, ekonomik yatırımlarla desteklenen bir dış politika izleyeceği ve İslami akımların özellikle Doğu Türkistan bölgesinde olabilecek etkilerini önlemeye çalışacağı değerlendirilmektedir. Diğer yandan ABD ve batılı devletler, bölgedeki DEAŞ ve El Kaide gibi terörist örgütleri destekleyerek, bölgede kargaşa ve kaos ortamının sürmesini amaçlayabilir ve İslam dinine yönelik olumsuz algı operasyonlarına devam edebilir. Türkiye gerek Afganistan halkıyla gerekse Orta Asya Türk Cumhuriyetleri ve Pakistan halklarıyla olan tarihsel dostluğunu, ortak kültür ve inanç bağlarını da kullanarak, Afganistan'ın ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmesine olumlu katkılarda bulunabilir. Bu çerçevede, Batı'nın ve Türkiye'deki işbirlikçi çevrelerin muhtemel algı operasyonlarını dikkate almadan; Türkiye, Taliban yönetimi ile her yönden ilişkilerini geliştirmeli ve Pakistan ile iş birliği yaparak bu ülkenin süratle barış ve refaha kavuşmasına katkıda bulunmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Afganistan, Çin, Algı Operasyonu, Barış, Terör.

İSLAM DÜNYASININ JEOPOLİTİK VE STRATEJİK GÜCÜ VE AKTİVASYONU İÇİN OLANAKLAR

Prof. Dr. Cavid Al Hamid
Araştırmacı / Ortadoğu Araştırmaları Merkezi Başkanı
Ürdün Hakemli Ortadoğu Çalışmaları Dergisi Baş Editörü
hamadj2001@yahoo.com

Araştırma, İslam dünyasının rönesans ve bağımsızlığa doğru gelişimi ve uluslararası ilişkilerin yönetilmesine ve dünya çıkarlarına ulaşılmasına katkısına dair teoride gerçekçi bir çalışmayı temsil etmektedir, Araştırmanın önemi, İslam dünyasının jeopolitik ve jeostratejik gücünün rolünü yeniden inşa etmek için ekonomik, politik, askeri ve insan gücünün ve doğal kaynaklarının bir araya getirilmesi ve kalkınma umutları açmasıdır.

Araştırma, İslam dünyasının büyüklüğü ve uluslararası sistemdeki jeopolitik ve jeostratejik gücü ile orantılı bir uluslararası statüye sahip olmamasının nedenleri ekseninde dönmektedir.

Araştırma, bu gücün gerçekliğini, başkalarıyla karşılaştırmalarda analitik yaklaşımı ve bu gücü yatırım ve etkinleştirme fırsatlarını keşfetmede açıklayıcı yaklaşımı takip ediyor.

Araştırma iki temel hipotez ortaya koymaktadır: Birincisi, devletin organik bir nesne olarak ilerleme ve canlılık kinetiği olması, ikincisi ise İslam dünyasının toplam ülkelerindeki jeopolitik ve jeostratejik güç koşullarını yerine getiren bir hipotez olmasıdır, Yerel boyutun ötesinde bölgesel ve uluslararası boyutlara geçmek büyük önem taşımaktadır. Ve bu varsayılan veya olası durumun, siyasetinin takipçisi değil, dünyaya ortak olmak için medeniyetin yayılmasında ve siyasi harekette özel bir dinamik oluşturduğunu, Bu hipotezler, İslam dünyasının iç ve dış ilişkileri ve yirminci yüzyılın başlarından beri kaybettiği medeni rolü yeniden tesis etme yönelimleri hakkında bir teori oluşturmanın temellerini atmaktadır.

Araştırma, özellikle enerji ve muazzam insan kaynakları ile ilgili olarak İslam dünyasının sahip olduğu gücün bileşenlerini araştırıyor ve İslam dünyasının muazzam ve çeşitli doğal zenginlikleri kapsamında İslam dünyasında entegrasyonun sağlanma olasılığını ve dünyadaki sanayi ve tarım sektörlerine hizmet sağlama olasılığını irdeliyor. Araştırma, bölgesel stratejik dengenin doğasını ve İslam dünyasının

uluslararası stratejik ağırlığını incelemektedir.

İslam dünyasında bu gücün toplu kullanım eğilimlerini engelleyen faktörleri de ele almaktadır. Bunu başarmak ve bir yandan ortak politikaları ile tüm İslam dünyası için küresel ve medeni bir stratejik rolün ufkunu açmak ve diğer yandan büyük güçlerin dünyayı yönetmeye katılımı için mevcut fırsatları de araştırmakta.

Araştırma, çeşitli başlıklarında önemli sonuçlara ve önerilere ulaşmaktadır ve özellikle jeopolitik ve stratejik yeteneklerinin uluslararası ticarette ve endüstriyel ve uluslararası ticaret alanlarındaki stratejik faktörlerin nasıl yönetilerek oluşturup oluşmadığı ve ortak politikalarının bu gerçek güç temelinde formüle edilmiş olması durumunda sanayileşmiş ülkelerin ilerlemesini ne ölçüde kontrol ettiği konusunda daha önceki hipotezlerini kanıtlamak.

Anahtar Kelimeler: İslam Dünyası, Jeopolitik Güç, Stratejik Güç, Jeostratejik Güç, Jeostrateji.

KURUMSALLAŞMA İSLAMİ BİRLİK HEDEFİNE ULAŞMAK İÇİN ETKİLİ ADRESTİR

Prof. Dr. Seyfeddin Abdülfettah
Kahire Üniversitesi / Siyaset Bilimi Öğretim Üyesi
profsaif@gmail.com

İslam birliğinin ve İslam dünyasının bütünleşmesinin dayanabileceği en önemli unsurlardan biri temel fikirleri ve uygulamalı pratikleri, Müslüman dünyasının ilerleme ve kalkınma potansiyelini vurgulayan topyekün kuruluş vizyonunun önemli sütunlarını oluşturan iki temel fikirdir; birincisi, aşağıdakiler de dahil olmak üzere bir dizi kritere göre sınıflandırılabilen sürüş doktrinidir; sayısal kapsamlılık kriteri, objektif kapsamlılık kriteri, etkililik kriteri ve inanç geçerliliği kriteri. İkincisi, İslam birliği hedefinin ve İslam idealizminin temellerini atmak ve onun en önemli amaçlarını oluşturan değerlere ulaşmak için yaşamsal alanın bir temsili olarak toplayıcı millet ve unsurları arasında, İslam dininin temel unsurlarına İslam inancının hakim olduğu bir gruptur.

İkna edici itikat ve birleştirici millet, aslında, beş esasta temsil edilen ilişkilerin direkleri ve düzenleyicilerinden oluşan medeni bir faaliyetin ve "inanç, evrensellik, inşa, adalet, akıl" ile temsil edilen medeniyet faaliyetinin temelini oluşturur. Bu, doktriner temelleri içinde bu ilerici vizyonun formüle edilmesinde en önemli unsurları oluşturan ve bir ulus içindeki toplayıcı işbirliği ve entegrasyonu amaçlar ve bu unsurlar ve sütunlar arasında "ahit, sözleşme, derinlik, ilişkiler, akılcı ve etkin bir stratejik vizyon içinde bu ilişkilerin esasını oluşturan, her şeyi bu ümmetin menfaati ve faydası için gerçekleştirebilecek kapasitede olan yardım", aynı zamanda İslam Birliği'nin anlam ve önemini idrak eden üç konuya daha ihtiyaç duymaktadır bunlar; "ilim, amel ve araç".

Beş sütun ile beş ilişkinin düzenleyicileri ve performans, araçlar ve mekanizmalarla ilgili üçlü olanlar arasındaki bu bağlantılar, adalet kurumu, bilim kurumu, stratejik akıl kurumu ve inşa kurumunda temsil edilen dört kurum dışında, hiçbir şekilde yankılarını, etkililik kökenlerini ve normlarını bulamazlar, bu göz kutusuna atıfta bulunan bu kurumlar, aslında İslam milletinin birliğini yansıtan ve toplu olma anlamını vurgulayan bir kurumlar matrisi inşa etme ihtiyacıdır.

Bu birlik, topluluk ve kurumsal, haklı olarak faaliyetin adıdır, bu vizyonlar, ancak yeryüzünde yürümek, gerçeğe ve geleceğe bakmak için en önemli araçlar olan bu gözleri bir araya getirebilecek tüm bu ihtiyaç

ve gereksinimlerin bilinçli ve anlayışlı bir şekilde anlaşılmasıyla etkili olabilir, onlar sadece görüşü oluşturan gözler değil, aynı zamanda yerleşik ilkelere, bütünsel kurallara ve kurumsal uygulamalara göre formüle etmemiz gereken stratejik iç görülerdir; böylece bu milletin bütün unsurları arasında şuur, söz ve akit olarak bu hususta milletin şuurunu ancak böyle sağlayabiliriz.

Anahtar Kelimeler: İslami Birlik, İslam Dünyası, Kurumsallaşma, İnşa, Esas.

KEŞMİR SORUNU:

BİR İNSANİ TRAJEDİNİN OLUŞMASI VE KÜRESEL GÜÇLERİN ROLÜ

Mushtaq Ahmed Wani
İbn Haldun Üniversitesi / Doktora Öğrencisi
insaniyat37@gmail.com

Keşmir, yalnızca iki Güney Asya devleti olan Hindistan ve Pakistan arasındaki bir toprak anlaşmazlığı değildir; daha ziyade sınırları aşan bir jeostratejik parlama noktası olmasının yanı sıra, bölge içinde yaşayan 12 milyon insan için varoluşsal bir meseledir. Keşmir meselesi; son 70 yılı aşkın süredir bir çözüm bekleyen, Keşmir ve Keşmirlilerin varlığının tehlikede olduğu bir noktaya geldi. Trajedide kaybedilen insan maliyeti çok büyüktür, ancak aynı zamanda duygusal maliyetlerin yanı sıra genellikle göz ardı edilen maddi, manevi maliyetleri de içerir. Hindistan devleti tarafından 5 Ağustos 2019'da bölgenin "özerk statüsünün" feshedilmesi göz önüne alındığında; konu, halkı için ciddi sonuçları olan bir insanlık trajedisine dönüştü. Makale, doğrudan veya dolaylı olarak dahil olan küresel güçlerin rolünü bağlamsallaştırırken bu insanlık trajedisinin doğasını araştırıyor. Makale, BM insan hakları raporları, Uluslararası Af Örgütü raporları, Keşmir, Hindistan ve Pakistan sivil toplumlarının raporları ile Medicine Sans raporları dahil olmak üzere trajedinin farklı yönleriyle ilgili mevcut literatürün söylem analizini kullanıyor.

Anahtar Kelimeler: Keşmir Sorunu, İnsani Trajedi, Küresel Güçler, Pakistan, Hindistan.

PAKİSTAN'IN MÜSLÜMAN DÜNYASINA YÖNELİK DIŞ POLİTİKASI NEDEN ÖNEMLİDİR?

Dr. Sidra Tariq Jamil
İslam Dünyası Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (ICESCO) İletişim Uzmanı / Rabat, Fas
sjamil@icesco.org / sidra.jamil@umt.edu.pk

Popülist politikalar, toplumda orta sınıfların genişlediği (kurumsal ve hizmet-merkezli) yerlerde göreceli olarak daha başarılı olarak ilerleme kaydetmiştir ve bir kimlik krizine doğru yol almaktadır. Bu gibi durumlarda, popülist bir lider çok şey söyleyebilir. Pakistan'ın koşulları, Avrupa Birliği bloğuna benzer bir Müslüman dünyası kurmak için tüm paydaşları zorunlu kılan, tutarlı ve rasyonel bir yaklaşım gerektiren diplomatik bir duruş gerektirmektedir. Bu çalışma Pakistan'ın Müslüman dünyasının siyasi dinamiklerini nasıl şekillendirdiğine ve dış politikaları üzerinden Filistin, Türkiye, Afganistan gibi Müslüman devletler ve Orta Doğu'ya odaklanmaktadır. Bu bildiri, medya aracılığıyla yumuşak bir görüntülemenin Müslüman dünyasını nasıl güçlendirebileceğini ve Müslüman dünyasını Avrupa Birliği gibi güçlü bir blok haline getirme yolunda kültür diplomasisinde nasıl başarılı bir şekilde kullanılabileceğini de ileri sürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Pakistan, Müslüman Dünyası, Dış Politika, Orta Doğu, Müslüman Devletler.

İSLAM BİRLİĞİ İÇİN ORTAK BİR DIŞ POLİTİKANIN KÖKENLERİNİ VE İLKELERİNİ BELİRLEMEK

Prof. Dr. Ebubekir Kambauri
Araştırmacı / Burkina Faso Ordusu ve Ulusal Silahlı Kuvvetlerinin İslam Dini Ruhani Lideri
Burkina Faso İnsani Gelişme Vakfı Başkanı
comp_boukary@yahoo.fr

بسم الله الرحمن الرحيم

"İslam Birliği için Ortak Dış Politika" başlıklı bu araştırma makalesi aracılığıyla;

Bu sayede, bir ülkenin dış politikasının, o ülkenin dünyadaki diğer ülkelerle nasıl iletişim kuracağını belirleyen birleşik siyasi hedefler ve yasalar olduğu bizim için netleşti. Bu nedenle, genel olarak, tüm ülkeler dış politikaları aracılığıyla sınırlarını, ulusal çıkarlarını, iç güvenliğini, ulusal mirasını, entelektüel ve ideolojik hedeflerini ve ekonomik refahını korumaya çalışmaktadır.

Ayrıca bizlere net olarak belli oldu ki bazı ülkelerin dış politikası kendine ve vatandaşlarına ve komşularına faydalı olmuştur. Öte yandan, dış politikalarının kendilerine ve halklarına ciddi zararlar vermesine katkıda bulunan ve komşu ülkeleri üzerinde olumsuz etkiler oluşturan ülkeler var ve belki de bazı politikalar, kısa ve uzun vadede masum halkların maruz kaldığı kıtalararası hasara neden oldu. Çünkü ülke ve kuruluşların yetkilileri tarafından verilen herhangi bir yanlış politikanın ilk kurbanı her zaman halktır.

Dış politika biliminin çeşitli bağlamlarında kınamalarına değindik ve ardından devletlerin ve rejimlerin çeşitli dış politika okullarına değindik ve onlardan bahsettik, bunlardan bazıları:

1- Ahlaki ideal okul.

2- Gerçekçi Okul.

Bu açıklama sayesinde iki ana şeyden emin olduk:

Birincisi: Bu okulların dış politika ile uğraşma amaçları bir okuldan diğerine farklılık göstermektedir. Böylece bazı kavramlarının İslam Birliği Programı'na ve müfredatına hizmet ettiğini ve bu kavramların bazılarının asil İslam dinimizin öğretileriyle açıkça çeliştiğini fark ettik.

İkincisi: Ülkelerin dış politikaları çerçevesinde sağlam temeller ve ilkeler ve incelenen ilkeler çerçevesinde iş birliği ve birlik olmaları halinde, uluslararası barış alanında ortak büyük hedeflere ulaşılacaklar, ki buna caydırıcı savaşlar ve düşmanlıklar ile diğer ezilen ve yenik düşen halkların diğerlerine karşı yararsız yollar izleyen ülkelerin dış politikalarından kaynaklanan saldırganlık ve zararlı sömürülerine karşı koymak dahildir.

Gerçek İslam dininin ortaya çıktığı ilk günden itibaren her zaman iç ve dış politikalarının olduğu bu araştırmanın esasında yer alan ifadeye de değindik. Bu İslami politikaları, İslami çağrıda geçen yüzyıllar boyunca devam etti. İslam ümmetinin ashaptan (Radiyallahu Anhum), Halifeler, İslam Memlûkleri ve padişahları devirlerinden geçen ve çeşitli acılar ve hüzünler, 21. yüzyıla denk gelen İslam çağı ve radikal değişimleri, günümüze kadar gelmiştir, Şüphesiz ki o dönemde başarılı olan İslami politikaların çoğu ve takip edilenler her zaman Allah'ın Kitabına ve Peygamberimiz Muhammed'in sallAllahu Aleyhi ve sellem sünnetine dayanıyordu. Zira, Peygamberimiz Muhammed, Allah'ın salat ve selamı onun üzerine olsun, İslam ümmetinin Kuran'ın öğretileri ve şerefli Sünnetiyle birliğine ve hatta halkların birliğine yönelik hukuk politikasını ilk uygulayan olarak kabul edilir.

Dış politika, ne zaman saf ve temiz olursa olsun, insan adaletsizliğinden, hayvan ve bitki istismarından, çevreye verilen zarardan uzak, sadece iyiye, barışa ve güvenliğe, bireyin ve toplumun yararına çağrıda bulunur ve böylece İnsanoğlunun bu politikalarında sömürü, topraklarına, paralarına ve namusuna saldırı olmadığında, bu politikalar ne kadar doğru bir yaklaşımdır, çünkü İslam bunu gerektirir ve mutlak bir bütünlük ve güçle destekler, çünkü İslam temelli bir dindir ve İstisnasız her düzeyde birlik ve reform politikası üzerinde durur, bölünme, yolsuzluk ve bozuklukla tüm standartları ile ve her koşulda ve her ad altında mücadele eder.

Bu özette şunu söyleyerek tasdik ediyoruz: Başka milletlere mensup insanların ve bazı aydınların İslam'ın siyasetsiz bir din olduğunu düşünmeleri son derece haksızlıktır. İlaveten, Müslümanlar arasında, kökenleri itibariyle Müslümanların doğudan batıya, kuzeyden güneye, hatta nehir ötesindeki bölgelere hükmettiği eşsiz İslam mirasından kaynaklanan meşru İslami siyaseti terk edenlere rastlamamız çok talihsiz bir durumdur.

Hatta bir zamanlar tüm dünyaya hükmeden meşru siyasetle savaşan bazı İslam ülkelerini bulmak acı vericidir. Adalet ve eşitlik sağlandı, güvenlik yozlaştırıldı ve küresel ekonomi, yaygın bilimin gücüne ve yeraltı minerallerinin keşifleri sayesinde dünyanın bugün deneyimlediği muazzam zenginliğe rağmen, çağdaş dünyamızda tekrarlanması zor bir şekilde benzersiz şekillerde gelişti. Tüm standartlarda ve tüm çağları aşan bir şekilde zengin bir dünya haline geldi.

Bu yazının ikinci bölümünde şöyle demiştik: Mesele İslam Ümmetinin birliğine yönelik ortak dış politika ile ilgiliyse, Kur'an bu alana her çağda kullanılabilecek sağlam varlıklar koymuştur. Uluslara empoze etmek ve katı dış politikaları aracılığıyla başarmak için (Güvenlik, ekonomik, toprak bütünlüğü, sosyal ve küresel barış) alanlarda kamuya ve özel sektöre fayda sağlayan, daha esnek bir biçimde ve ülkelerin ulaşmak istediklerine göre daha kolay uygulanabilen geçerli ilkelerdir.

İnsanı yoktan var eden ve menfaati konusunda bu evrendeki herkesten daha bilgili olan Allah-u Teala, hayatın her alanında bizim değineceğimiz tarzda politikalara prensipler koymuştur ve burada kısaca onlara işaret edeceğiz.

Kur'an-ı Kerim'in bu siyasi prensipleri arasında, halklar arasında tanışmayı ve milletler arasında iş birliğinin gerekliliğini vaaz ettiğini görüyoruz.

Allah bu konuda radikal talimatlar yaratırken, İslam milletinin anayasası olan Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmuştur:

> {Ey insanlar! Şüphe yok ki, biz sizi bir erkek ve bir dişiden yarattık ve birbirinizi tanımanız için sizi boylara ve kabilelere ayırdık. Allah katında en değerli olanınız, O'na karşı gelmekten en çok sakınanınızdır. Şüphesiz Allah hakkıyla bilendir, hakkıyla haberdar olandır.} (Hucurât Suresi- 13. Ayet)

Ve Yüce Allah, sevgi ve kamu yararı çerçevesinde Müslümanlar arasındaki birlik politikası hakkında şunları söyledi:

> {Hep birlikte Allah'ın ipine (Kur'an'a) sımsıkı sarılın. Parçalanıp bölünmeyin. Allah'ın size olan nimetini hatırlayın. Hani sizler birbirinize düşmanlar idiniz de O, kalplerinizi birleştirmişti. İşte O'nun bu nimeti sayesinde kardeşler olmuştunuz. Yine siz, bir ateş çukurunun tam kenarında idiniz de O sizi oradan kurtarmıştı. İşte Allah size ayetlerini böyle apaçık bildiriyor ki doğru yola eresiniz.} (Al İmran Suresi 103. ayet)

Bu ilâhî, pak, nübüvvete ait talimatlar, İslam milletinin birliğine yönelik ortak dış politikanın ilke ve esaslarının hak dinimizin referanslarında mevcut ve cömertçe mevcut olduğu konusunda hiçbir şüpheye yer bırakmamaktadır, ve ne zaman onun amaçları katı kanunlar ve siyasi direkler şeklinde alınıp formüle edilse, Müslümanlar onun vasıtasıyla milletler arasındaki itibarlarını geri kazanabildiler, Ortak çıkarlarını savunmak için en büyük uluslararası üniter yapıyı kurabildiler ve daha sonra, tüm dünyadaki herhangi bir ekonomik blokla karşılaştırılamayacak bir ekonomik büyüme elde ettiler. Ancak ne yazık ki bu parıldayan dev değerlerin Müslümanlar tarafından güçlü, haksız bir isteksizlikle karşılandığını görüyoruz.

Ancak tereddütsüz olarak tekrarlıyoruz ki, bu esas ve ilkelerin Yüce Allah'ın Kitabı ile çevrili harfi harfine tatbik edilmesiyle, İslam milletinin zaferi ve İslam birliği arzusunda olan ülkelerin İslami otoritelerinin programlarında samimi bir irade varsa, İslam milletinin çok kısa sürede ve kolaylıkla büyük hedeflere ulaşan başarılı bir dış politika çerçevesinde elde edilecektir.

Ve çok uzakta değil- bu İslami birlik çerçevesinde, Osmanlı Müslüman padişahlarının seçkin bir padişahı olan (Sultan II. Abdülhamid) öncü bir modele ve müreffeh döneminde İslam birliğine yönelik benzersiz politikasına sahibiz.

Özetle, ulaşmaya çalıştığımız şey, Sultan Abdülhamid'in İslam birliği politikasına ilişkin yaklaşımını formüle etmemizin mantığındadır.

Sultan Abdülhamid'in sağlam ve doğru İslami usule güçlü bir şekilde dönmesinden dolayı, yaklaşım ve planını somut ve gözle görülür bir şekilde başardığını teyit etmektir, Şeyh Muhammed Abdah başta olmak üzere dönemin sadık din adamları ile iş birliği içinde din eğitimi alanına yönelik reform hareketinden başlayıp, ardından İslam birliği politikasına doğru ilerledi.

Böylece, projesinde dikkat çekici bir şekilde başarılı oldu ve zamanının tüm Müslümanları arasında Osmanlı Halifeliği için geniş bir etki kazandı, bu da onun devlette İslam'ın öğretilerini hakemleştirmesini sağladı ve bu, Sultan'ın hükümdarlığının ilk yılında açıkça görüldü ve veziri Muhammed Rüşdi Paşa'ya gönderdiği bir mektupta şöyle diyordu: “Devletimizin bugün karşı karşıya olduğu sorunlar çok ve çeşitlidir ve bu sorunlar ne kadar çok ve kaynağı ne olursa olsun, sebebi aynıdır, ki bu da devletimizin temelini oluşturan İslami hükümleri gerektiği gibi yerine getirememesidir. 15 Eylül 1876"

İslam ümmetinin, özellikle İslam ülkelerindeki liderler ve otorite sahiplerinin, onun örneğini takip etmesi gerekir. Kuran'ın öğretilerini ve Peygamber'in Sünnetini, Allah'a veya O'nun Resulüne hiçbir günahın veya isyanın olmadığı makbul ve mükâfatla meşru siyaset yoluyla İslam birliğine doğru uygulasınlar.

Hiç şüphe yok ki, kadim islah ehlinin dehalarının, İslam ümmetinin halifelerinin, Müslümanların imamlarının ve padişahlarının (Allah onlardan razı olsun) yolundan gidersek, başarı bizim müttefikimizdir.

Alemlerin Rabbine hamdolsun. Salat ve selam Resûlullah’ın üzerine olsun.

Anahtar Kelimeler: İslam Birliği, Ortak Dış Politika, İlkeler, İslam Ülkeleri, Dış Politika.

ASSAM Yayınları | İstanbul

ASSAM | Adaleti Savunanlar Stratejik Araştırmalar Merkezi Derneği
Tel: +90 555 000 58 00 | E-mail: info@assam.org.tr
www.assam.org.tr | www.assamcongress.com

TELİF HAKKI © 2022 | ASSAM / Adaleti Savunanlar Stratejik Araştırmalar Merkezi Derneği | Tüm Hakları Saklıdır.

Bu yayının tüm hakları ASSAM | Adaleti Savunanlar Stratejik Araştırmalar Merkezi Derneği'ne aittir. ASSAM'ın izni olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir.